

3/10/26

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No 212

Telephone No. 544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జనవరి నెల 21-వ తేది గురువారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, మాఖమాస శుద్ధ అష్టమి ౮.No. 326
సంచిక 32౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంపభాష పీటి మాచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తావును,
పార్శ్వపునొప్పులు తారడోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

తయారైనవి!

ముచ్చటగున్నవి!!

త్వరపడుడు!!!

1926 అమృతాంజనం డిపోవారి 1926

అందమైన చిత్రమగు రంగుల క్యాలెండరు

నెం 1. శ్రీ కృష్ణ మూర్తి 1 కి ధర 0-2-0, 12-కి 1-4-0, 100-కి 9-12-0

నెం 2. తంజావూరు చిన్ని బాలకృష్ణమూర్తి 1-కి 0-1-0, 12-కి 0-8-0, 100-కి 3-0-0

నెం 3. మహాత్మాగాంధీ 1 కి 0-2-0 12-కి రు 1-4-0 100 కి 9-12-0

నెం 4. ప్రతిరోజున చింపునవి 1-కి 0-4-0, 12-కి 2-8-0

క్యాలండర్లు బహుకొలదిగ ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే వ్రాసికొన
వలయును, 1, 2 క్యాలండర్లు కావలసినవారు ఫరీదుతో 0-1-0 అణా తపాలబిళ్లల
మూలమున పంపి తెప్పించుకొనవచ్చును. నెం 4 రు క్యాలెండరుకు తపాలచార్జి 0-2-0

మద్రాసు అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి.

తృతీయాంధ్ర సంగీత పరిషత్తు భీమవరము

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఈ సభ 19-1-26 న తేదీ భీమవరము తా. పోర్టు ప్రాంత పాతశాలాభవనమున జయప్రదముగా జరుపబడినది. సభాధ్యక్షులగు శ్రీయుత తూమరాడ సంగమేశ్వరశాస్త్రిగారు ఉపే ఆలీషా మొదలగువారితో కుక్రవారము రాత్రికి భీమవరము నందు చేరిరి. వారి కుమారుడు ఇంకను అస్పృశ్యుడగు నుండుటచే రాత్రేదు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు జబ్బుగానుండుటచే రాజాలమనీ తెలియ పర్చుటచే మొదట కొంచెము నిరుత్సాహము జనించినను వారి స్థానే శ్రీయుత తల్లాప్రగడ నూర్యనారాయణరావుగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగా నుండుట కంగీకరించిరి. సభ సరిగా సాయంకాలము 4 గంటలకు ప్రారంభింపబడినది. శ్రీయుత నూర్యనారాయణరావుగారు చక్కనిభాషలో ప్రతినిధులను అభ్యర్థించి, సంగీతవిద్య ఎట్లున్నదియు, అది ఎట్లు వృద్ధి చేయవలసినదియు సంగీత సాహిత్యములకుండు సంబంధమును విపులపరచిరి. సంగీతవిద్య మనదేశములో చాల తక్కువగా నున్నదనియు, దక్షిణదేశములో ప్రతి యింటను గానబడుచున్నదనియు, మన దేశములో నభివృద్ధి చేయుటకు గాయకులను మనము సత్కరించవలయుననియు చెప్పిరి. వారు పని చేయుచున్న కొంతవరకు ఆంధ్రగీర్వాణ పాతశాలలో అన్నికళలకును స్థానము గలదనియు తాము జరుపు వేదపరిషత్తుతో పాటు గాయకులకుకూడ సత్కారము జరుపుమంటి మనియు, ఇక ముందు అది పరిషత్తుగా చేయవలెనని యుద్దేశించితిమనియు, ముందుగా ఇక్కడ జరుగుట కుభవించుననియు నుడివీరి. మన దేశముంద నే క వి ద్య లు క్రమ క్రమముగా వృద్ధి పొందుచున్నవి. సంగీతములో తమచిన్నతన మందుకన్న ఇప్పుడు వృద్ధి పొందినది. త్రియులుండు ఈతాలూకాలో పరిషత్తు జరపి పనిచేయుటకు ముందుగా వేయుట సహజము. సంగీతముతో బాటు సాహిత్యము కూడా అనవసరమనియు అందుకు ప్రయత్నము చేయవలసినదనియు కోరుచు సభాధ్యక్షులుగా శ్రీసంగమేశ్వర శాస్త్రిగారిని కోరి భీమిడిపాటి నూర్యనారాయణగారు శృంగారకవి పాపారావుగారచే నామోదంపబడగా సభాసదుల కరతాళధ్వనులు చెలరేగి అభ్యక్షులను శ్రీ నూర్యనారాయణరావుగారు పుష్పమాలాలంకృతుల జేసిరి.

అభ్యక్షులు తమకు చేసిన గౌరవమునకు సభ్యులను వంద నమస్కరించి శ్రీత్యాగరాయ మహాకృష్ణము లెంతయు ఆవిష్కృష్టముగా జరుపుచున్నందులకు చాలసంతసించిరి. కాని తమ కుమారుని అనారోగ్యముచే అనుకొన్నట్లు రాజాలనందుకు చింతించుచు తమ అధ్యక్షులతోపన్యాసమును భాస్కర్ల గోపాలకృష్ణమూర్తిగారిచే చదివించిరి.

త్యాగరాయ మహాకవిభావుని గురించియు, వారిసంగీతమును గురించియు, హాస్యోనియమునందుండు అప్రతులనుగురించియు వీరమొక్క గొప్పతనమును గురించియు- శ్రుతులలో తంబురదేవు గొప్పదనియు, స్వర మన్ని దేశములందు నొక్కటియే యనియు, వీరయందు నెమర్చి, మున్ననవన్నియు ఏక కాలము దెలుగితి యరచుచున్నను మేళవింపవచ్చుననియు, పరిషత్తులు చేసి శాస్త్రమును వృద్ధిచేయవలసిన దనియు, సంగీత విద్యను పాఠశాలలలో ప్రధానవిద్యగా నేర్పవలసినదనియు చెప్పిరి. విశ్వవిద్యాలయచట్టముతో సంగీతము నొకకళగా పెట్టి జరిపినదనియు చెప్పిరి. అంతవరకు పరిషత్తువారిచ్చి పట్టుమలనే గమనించవలెనని కోరిరి. తదనంతర మీదిగువ తీర్మానములు అంగీకరింపబడినవి.

(1) మనదేశమున సుప్రసిద్ధగాయకులు శ్రీసునంద్ర దక్షిణామూర్తి శాస్త్రిగారు, నందిగామ వెంకయ్యగారు, గరికపల్లి కోలయ్యదేవరగారు, చల్లపల్లి కుబ్బయ్యగారు, బాపట్ల కాంతయ్యగారు పరమపదించినందులకు సభవారు చింతిల్లును వారి యాశ్వులను శాంతిలనుగాతయని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారని అగ్రాసనాధిపతిగారిచే ఉపపాదంపబడి ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడినది.

(2) గానకళాపాఠశాలలను సాహిత్య సంపన్నులగు శ్రీ గద్వాల సంస్థానాధీశులగు శ్రీశ్రీమంతరాజా శీతారామభూపాలబలవంత్ బహదూరుగారి యశాలమరణమువలన దేశమునకు కలిగిన తీవ్రనిష్ఠమునకు యీ సభవారు చింతించుచు వారి యాత్మకు శాంతిలనుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచు వారిపత్ని

శ్రీగద్వాల మహారాణివారికి వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుచున్నారని చల్లపల్లి శీతారామశాస్త్రిగారిచే నుపపాదంపబడి సందూరి సింహాద్రి అప్పలాచార్యులుగారిచే నామోదంపబడినది. శాస్త్రిగారు గద్వాల సంస్థానములో చాలకాలముండి యుండుటచే వారి గుణగణములను గురించి ప్రశంసించిరి.

(3) ప్రతి సంవత్సరమును యీసంగీత పరిషత్తు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తుతో కలిపి జరుపవలయునని పర్వతనేని వీరయ్య చాడగారిచే ఉపపాదంపబడినది. వారు సంగీతమునకును సాహిత్యమునకును గల సంబంధబాంధవ్యములను విశదీకరించి ప్రస్తుతము గాయకులు సాహిత్యజ్ఞాన లేమిచే త్యాగరాయ స్వామిచే వ్రాయబడిన కీర్తనల కర్థము విహీనముగ చేసి పాడుచేయుచున్నారనియు అందుచే సాహిత్యముతో బాటు జరుపవలసిన యవసర మున్నదనియు నుడివీరి.

(4) సంగీతపరిషత్తునకు శాశ్వతనిధి అవసరము గావున వీరదత్తమానులును, జమీందారులును, ధనవంతులును విరాళముల నొసంగవలయు ననియు, ప్రతి గ్రామమున సంగీత పరిషత్తునందు సభ్యులను చేర్చి వారిలో కార్యనిర్వాహక పర్వ మేర్పడి కక్షి వం చ న లేకుండ నిధిని సర్వతోముఖముల సమకూర్చు వలె నని ఉపే ఆలీషాగారు ప్రతిపాదంప సభ్యులచే సంగీకరింపబడినది.

(5) సంగీతము పెక్కుగతులై విశ్వమానవ ప్రపంచమును మట్టియున్నది. కావున వానివాని స్వరూప నిష్పత్తికొనై పుష్కలమును ననంతవిషయవిమర్శనము చేయు ఒకపత్రిక యీపరిషత్తు పేర స్థాపించి నడుపవలయును. ఈతీర్మానముపై వీరయ్యచాడగారు మాట్లాడుచు పత్రికలవలన సాహిత్యము నాట్యము ఎట్లుభివృద్ధిపొందుచున్నదో పూర్వముండు దురాచారములను పత్రికలద్వారా ఖండించుటచే కలిగిన లాభములను గురించియు విపులముగా వివరించిన మీదట తీర్మాన మేకగ్రీవముగా సంగీకరింపబడినది.

(6) సంగీతకళ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున నొక ప్రధాన శాఖగా పెట్టవలెననియు ఉపే ఆలీషాగారు ప్రతిపాదించగా అందు నామోదించిరి. ప్రస్తుతములో పరిషత్తు వారిని పరిక్షలు జరిపి అర్హతను బట్టి పట్టుము లొగవలెనని తీర్మానముండినను ఇంకను పరిషత్తు పూర్తిగా సమకూడనందున ముందు నుంచి ఆలోచించుటకు ఆపుచేయబడినది.

(7) ఆంధ్రదేశమున గల ప్రతిపాతశాల యందును ముఖ్యముగా నొక సంగీతోపాధ్యాయుని నియమించవలసిననని పాతశాలాధికారులను కోరుచున్నారు. సందూరి సింహాద్రి అప్పలాచార్యులు గారిచే ప్రతిపాదంపబడి అంగీకరింపబడినది.

8. కర్నూలు సంగీతమునకు హాస్యోనియ ముపయుక్తమైనదికాదనియు దాని అభ్యాసము దేశమున క్రమముగ వర్ధింపవలసినదని తీర్మానించిరి. చల్లపల్లి శీతారామశాస్త్రిగారు తీర్మానము నుపపాదించుచు ఈ యుపకరణమువిూడ నేడియు స్వరముకలవదనియు అపస్వరములు వచ్చుచుగాన తప్పక వర్ధింపవలెనని చెప్పిరి.

అనంతరము అభ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసముందు సంగీత విద్యను గురించియు దానిపురోభివృద్ధి గోరువారు చేయవలసిన విధులను గురించియు పరిషత్తుయొక్క అవసరమునుగూర్చియు విశదీకరించిరి. చివరకు నిశ్చయముగా తాము ఒకపాటకచ్చేరిచేసి అందువచ్చుపాపము తయై తామిచ్చెదమని నుడివీరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు మాట్లాడుచు సంగీతనిధి ఏర్పాటుచేయుటలో నేమియు కష్టములేదనియు శ్రీయుత భీమిడిపాటి నూర్యనారాయణగారి వంటివారు 10 మంది మనస్ఫూలు పూనుకొని గాయకులందరును ఒక్కొక్క వారము దీనికై తమ సంగీతమునిచ్చినచో లక్షలకొలది ధనము స్వీకరింపవచ్చుననియు దీనికి అధమ మొక 25 వేల రూప్యములైనను మూలధనమున్నచో దానివిూడ వచ్చునట్టితో ప్రతిసంవత్సరమును సభలు జరిపి సుప్రసిద్ధగాయకులకు పారితోషికముల నొసగి ప్రోత్సహించవచ్చుననియు నుడివీరి. ప్రస్తుతము ఈకళ అమగంటుటకు రాజపాషణ లేకపోవుటయే యనియు అందుచే స్వకీర్తిపై నాధారపడవలయుననియు చెప్పిరి. సాధారణ ఆహ్వానసంఘముతరపున శ్రీనూర్యనారాయణగారు అభ్యక్షులకును ప్రేక్షకులకును వందన శతము లర్పించుచు తాముఅభ్యక్షులను ఆపవని సంగీకరింపబోయి యడుగగా ఎప్పుడును ఎక్కడకును సాధారణముగా కదలని శ్రీశాస్త్రిగారు తమ ఏకపుత్రునికి అస్వస్థుడగు నుండినప్పటికిని దయతో తమ యాహ్వాన మంగీకరించుటయే గాక సభాసంతరము తమ పాటకచ్చేరికూడ జరుపుచుమనియు స్వామి దయచే కుమారునికి కక్షియున్నచో వారినికూడ తమ వెంటబెట్టుకొని వచ్చెదమనియు శిలవిచ్చిరినియు, లోకప్రసిద్ధుడగు రవీంద్రుడే

ఈ యనని స్వయముగా దర్శింప రావలెనని కోరి రాజాలక ఆంధ్రసుగారిచే యాహ్వానముపి వారు వెంటబెట్టుక వెళ్లి వీరిగానము నానందించి వీణాచార్య యను బిరుదండిన శ్రీశాస్త్రిగారుఇచ్చటనున్నట్లు మహారాశ్ట్ర త్ర్యమునియు వారికి ఈతాలూకా ప్రజల తరపున నమస్కృతు లొనర్చిరి. తదనంతరము తృతీయాంధ్రగానసభ ముగిసెను. స్థాయిసంఘమొకటి ఏర్పరుపబడెను. సభ్యులలో చాలమంది ఇచ్చటలేక పోవుటచే వారు యనుమతించుచురను ఉద్దేశముతో నీ క్రిందివారిని సభ్యులుగా నెన్నుకొనిరి.

- (1) పిరాపురం మహారాజావారు:-అభ్యక్షులు
- (2) కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణ మూర్తిగారు:-ఉపాధ్యక్షులు
- (3) భీమిడిపాటి నూర్యనారాయణగారు:-కార్యదర్శి

సభ్యులు

- (1) తూమరాడ సంగమేశ్వర శాస్త్రిగారు
- (2) హరినాగ భూషణంగారు
- (3) ఆదిభొట్ల నారాయణదాసుగారు
- (4) ద్వారం వెంకటస్వామి నాయుడుగారు
- (5) చల్లపల్లి శీతారామ శాస్త్రిగారు
- (6) సందూరి శింహాద్రి అప్పలాచార్యులుగారు
- (7) బోళ్ళుల లక్ష్మీనారాయణగారు
- (8) పారుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు
- (9) రాజనాల వెంకటప్పయ్యగారు
- (10) పర్వతనేని వీరయ్య చాడగారు
- (11) పొట్లూరి వీరరాఘవయ్య చాడగారు
- (12) వాల్మీకి ఘంటాలగారు
- (13) వారణాసి ఘంటయ్యగారు
- (14) గరికపల్లి పాపయ్యలింగం దేవరగారు
- (15) తల్లాప్రగడ నూర్యనారాయణరావుగారు
- (16) పువ్వుల హనుమానులుగారు
- (17) అశ్వధాటి రామమూర్తిగారు
- (17) గన్నాబత్తుల నాగభూషణంగారు.

ఇంకా ఇతరులను జేర్చుకొనుట కధికారముతో, ము. పి. రామబ్రహ్మ

వీరత్సభాధ్యక్షులును శ్రీ పిరాపురం సంస్థాన వైణికులును గాయక శిఖామణులును అగు బ్రహ్మశ్రీ తుమరాడ సంగమేశ్వర శాస్త్రిగారిని అధ్యక్షోపన్యాసము.

త్యాగరాజు సంగీతవిద్యతో ప్రపంచమునకు గురువు; మహాకవిభావుడు. శ్రీరామ పదారవింద భజనానందుడు. ఈతనిని బోల్చుట కీ చతుస్సముద్రముద్రితధరాజకమున నొండొరు లెవ్వరును ఎచ్చటను ఏజాతిలోను గూడ గానరారు. లేరు. ఇతఁ డాంధ్రుఁడు. అవతారపూరుఁడు అయిన నిట్టి జగదేక గురువులకు ఆంధ్రకర్నూటకా దేశభేదములు లేవు వీరెల్లవారిచే బూజ్యులు పావన చరిత్రలు. ఆచార్యవీర మలంకరించినవారికి దేశము కాలము అను భేదములు లేవు. మఱియు వారు మృతజీవులు. ఈత్యాగరాజకవిరాజు తన యనన్యసామాన్యవాక్కుధారలచే లోకసామాన్యమును నానందరసాద్ధినిఁ దేలించి ఆలోకసుందరమైన మహాకీర్తిని ప్రతిపాదించి తనకీర్తితములు లోకమున శాశ్వతముగ నెలకొల్పినాఁడు. ఆదే ఆవైభవమే నేడు మనము చూచుచున్న మహా సభాసదుల వదనరంగముల నాట్యమాడుచున్నది. అదే యీ త్యాగరాజమహోత్సవము. మహాత్మా త్యాగరాజుకు జయ!!!

సంగీతము

“ఆంధ్రసంగీతపరిషత్తు” అను ఈసమస్య గొప్పచరిత్రాత్మకమైనది. పూతమైనది. ఆంధ్రులెల్లరిచే గౌరవంపఁబడవలసినదై యున్నది.

మనము త్యాగరాజు వంటి గాయకశిఖామణికి జన్మభూమియగు ఆంధ్రదేశమున బుట్టినందుకు గర్వపడవలసియున్నది. కాని మనము ఇంతటితోఁ దృప్తిఁజెందిన లాభములేదు. ఆ మహామహుని గుణసంపత్తియు గలిగి యుండవలయును. సంగీతము లలిత కళలలో ప్రధానమైనదని విశ్వవిదులగు ఋషులే గాక పాశ్చాత్య విద్వాంసులును వేదోక్త్య చేర్చినచున్నారు. మఱియు నీశ్వరుఁడు లోకమును నెన్నియో చిత్ర విచిత్ర రచనాకలాపములచే నలంకరించి పువ్వులయందు సౌరభములు మేఘములయందు మెఱుఘును శుక పిక శారకాది ఖగ కలముల యందు అన్యత్త మధుర గానమును పెట్టి ఆ ఓంకారమునకు ప్రాణవస్వరూపుఁడైన తాను తన్మయత్వమున మైమఱచి యానందించుచున్నాఁడు. జగత్తు జడమై పోవుచున్నది. ఇదే జగదీశ్వరులకుఁ గల తారతమ్యము.

సంగీతము ఇదమధ్యమని కాస్త్రములు నిరూపించబడవు ఇది ఆకాశ పంచాంగము నక్షత్రములలోనిది, పాతాళజలము లోని నైత్యము, అమృతములోని మాధుర్యము, పృథ్వీలోని సంలనము దీనికి లక్షణములు లక్ష్యము గాయకుని వాణి చాణి వీణాస్వరూపిణి "వీణాసక్త సరస్వతి" తానరస్వతీ స్వరూప మైన వీణు ఒక కవి స్వర్గములోని మహా పదార్థముని నిర్వచించి నాడు అది నిజము దీనికి మించిన సంగీతోపకరణము ముష్టి గములందు లేదనుటనిర్వివాదము ఇది అభ్యసించుట ప్రారంభము నందు శుకరమైనను అభ్యసించినకొలది దుష్కరమై జిహ్వగువుల హృదయ నిర్బేదకమై గోముఖ వ్యాఘ్రమునలె పరిమించును అయినను నిది పట్టు బడిన బ్రహ్మ జిహ్వ శువునకు ఈశ్వర సాక్షాత్కారము వలన ఎట్టి అనంద ముదయించునునో అట్టి ఆమృతోపమానమైన ఆనందమే ఇందు పొందవచ్చును తక్కిన శంఖత వాద్యములందు దీ యనూనాధిక విశేష కళ్యాణ గుణ సంపత్తి యందుటకుండు లేదనికూడ చెప్పవచ్చును. అనఁ గా ఆధునిక ప్రపంచమున దగువడు గీతోపకరణములు (సితారా దుద్దహి, సారంగ, ఇస్మాయిల్, తావ్రాన్ సుర్ బహా) మతీయు నిట్లే పాశ్చాత్యుల ఫీకర్ మున్నగువాని అన్ని తరగతుల వాద్యవి శేషము లీ వీధిపై ఆమోఘముగ ఆ ప్రతిహత్యుగ శుద్ధముగ పలి కించి విస్మయచిత్తులనుగ గావించవచ్చును కాని వీననుకరించు జలంత్రవాద్య మేదియునుగానరాదు ఇదిస్వరజేతత, ఇదిఆలేఖ్యము, ఇదిఅనుపమానము మరియు లోకమునందలి ఎల్లసంగీతములను అనుకరించి వీధిపై లెస్సగ పలికించవచ్చును కానివీణావాద్యము ఒరులనుకరించుట అసంభవము ఆకాశము జోటకముట ముఖర కరాసిచే వాయువును భేదించుటయు ఎట్టిదో అటువంటిదని తేలును

హోమోనియం, ఇదిసంగీతమునకు పనికిరాని దయ్యము కమ్మకపు పాయ్యము తిత్తి వంటిది దీనియందుదయ్యము నాద ము గుహద్వారములయందు వాయువుచే జనించు ప్రతిధ్వనినం టిది శుద్ధతపస్వర భూయిష్టమైనపేటిక దానిలో గొండలు మంచిపరిశ్రమచేసి గొప్పగౌరవమును పొందుచున్నారగాని అది విచార్యవని యెఱుఁగవలయును శ్రుతికిఁగూడ నిది పనికిరాదు తన్నుసాయిలోఁ గూడ బోయిమని రొవసేయును లేదావాయిం చుట మానేయవలెను అప్పు డూపిరి జారిపోయినతెఱంగునఁ జప్పగ జలాయును గాని యేమియు ఆనందద్యోతకముగనుండును సాధ్యమగునంత ఆప ఓనినివిడిచి క్కిన ఏ జలత్రము పట్టు కొన్నను శాధలేదు

శ్రుతులు

శ్రుతికి దంబురయే లెస్స శ్రుతులలో పెక్కువివాదము లున్నవి అవిక్రమముమీద బరిష్కరింపబడవలెను వివాదవిష యముగాఁ జెట్టుకొనుట అనుచితము గానము ప్రకృతిలోని యొక కళ ఇది అనంతమైంది. ఇది సిద్ధాంతమునకు లొంగదు

స్వరము

స్వర మెల్లవారికి నొక్కటే కాని బాణి [విన] వేరు మనము [సా] అనిన హిందుస్తాని గాయకుడు [ఆ] అనును ఎవ రేదియన్నను స్వరమునకు మాద్యలేదు సంగీతము ఘన, నయ, దేశ్యములని మూడువిధములు ఘన మన మనయంగ్రును పాడు నది నయ మన దాక్షిణాత్యులది. దేశ్య మన ఉత్తరదేశ్యుల, గవయ్యా పాట ఇందు భావ వాక్కు గత్తు వేరువేరుగా యున్నను స్వరస్థాయికి త్రావ్యమునకు భిన్న మాపాదించ వేరదు ఇదే సంగీతములోని వరమార్గము

సంగీతము శాస్త్రము

మతీయు సంగీతము లక్ష్యవిద్యగాని లక్షణవిద్యమైన విద్య గాదు అయినను నిది ఆర్షము గావున నూత్రికరించి కాస్త్ర ములువ్రాసిరి శాస్త్రములయందు స్వరములను రాగములు రాగి యులు అధిదేవతలు వర్ణములు వేళలు కళలు స్వరూపములు ప్రతిపాదించుటయే కాక పంచమస్వరము కోయిలకు, వడ్డమము నెమిలికి, ఋతుభము ఎద్దువకును, నిట్లే మఱికొన్ని కొన్నిటికి అంగీకరము చేసియున్నారు ఒకవాడు సేను వీణవాయించుచుండ నొక పండితుడు వచ్చి కూర్చుండి నన్నొక ప్రశ్న నడిగెను అప్పు డొకకోయిల రసాల మెక్కి తనకంఠమువిప్పి విశ్వభారతి ద్రుతి స్వనించుటలు కెవ్వన అమమందెను అదివిని పండితుడు నాతో అది పంచమస్వర వనిగదా మీరు సిద్ధాంతము చేసితిరి ఏది మీ వీణాతంత్రితో నట్టి స్వరస్థాయి గలిగింప గలరా అని ప్రశ్నించెను సేను దానికి సమాధానముగా అయ్యా! ఒక్క కోకిలయే కాదు నెమిలి ఎద్దు, మన్నగువన్నియు ఏకాలమున నెంగై తియ్యచిన నావితో మేళించిన సరివడునని ప్రత్యు త్తర మిచ్చితి అదివిని యాయన యెంతో ఆనందించెను ఇట్లే శాస్త్రవివయములు గ్రహింపవలయును ప్రస్తుతమున్న సంగీత

గ్రంథము సంగీతరత్నాకరమునకు కాఖు అనుకరణములు అనువాదములు.

పరిషత్తు

సంగీతమునకు పరిషత్తేర్పరుముట గొప్పభాగ్యము దేశ సాభాగ్యమును తెలుపుచున్నదని వేఱుగజెప్పనక్కరలేదు వంగ దేశమున జగదేకవిపతిండు డవి పేర్కొనబడిన రవింద్రునిచే విశ్వభారతి యని యొక సర్వకళాశాల పెద్ద యెత్తు పై నెల కొల్పబడినది అందు గాన మొక కాఖ ఈ గానకళావిదు లచ్చటకు వచ్చి తమ నైపుణ్యము ప్రదర్శించి పోవుచుండురు ఒక్కవాటి సమావేశమునకు సేను జెల్లి వీణావాద్యము చేయు చుండఁ బెక్కు పాశ్చాత్య సంగీతవిద్యార్థులు లందు గలరు వారు తమ తమ దేశగానములు వేర్వేలు స్వరముల బాడెనారు సేనని వాహితై హాకించి నాను అప్పు డొక సమస్య మేము సిద్ధాంతపర్పివాము లోకమునందలి గానములన్నియు వ్యక్తిభేద ములున్నను సమస్యయ్యుచేసి ఒకటిగా నిర్దాపించి తరిమిత్తును విశ్వమూల ప్రపంచమున కాదర్శప్రాయము గావించుట

2 సంగీతవిద్యకుఁ గూడ వేదాంత తిర్క్కు వ్యాకరణాది వైద్యాదిశాస్త్రములను వలె బోత్తు లేర్పరచి అందు తీర్థులగువారి కర్హమైన పట్టములను బహుమానములను నొసంగి సంస్కరించ వలయును

3 సంగీతవిద్య దేశమున నన్నిప్రాంతముల యందును వ్యాపించుటకు దగిన సౌకర్యములు కల్పించవలసిన దని ప్రభు త్వమున కొరి ప్రజలపహాయమును బహు దానికి దగిననిబంధనల లేర్పరచ వలయును

4 పాఠశాలలు గల చోట ఇది ప్రధానోపాధివిద్యగాఁ బెట్టి అందు సంగీతోపాధ్యాయులను పరిషత్తువారి సలహాపై నేమించి అందు తీర్ణులు కాదలచువారిని పరిషత్తు వారే ప రీక్షించునట్లు సమ్మతించవలయును అది ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ము దానిని గౌరవించి తమ సంస్థలలో నొకటిగా అంగీ రించి పట్టములను (Diplomo) నొసంగవలెను

ఉపసంహరము

ప్రస్తుత మీ దేశమునఁ గల సంగీత విద్యాంశులను నైక మర్త్యము లేక నిరంతరము వివాదపడుచుండుటచాలాచోచనీయుము మిగల లక్షాకరము మనదేశపు ప్రధాన సంగీతకళాస్థానము లని పేరుపొందిన చోటగూడ నిట్టి కలహములు చూడబడుచు న్నువి అవి ప్రస్తుత వనివార్యమైనను వైపధిభు లములోనికి వచ్చిన భావిప్రజలలో నైన నొక స్థాండర్డు తరగతి యేర్పడి చుచువులో వి ఏ, ఎమ్ ఏ అనునప్పు డాదర్శగతియందు చేరిన వారి కొకస్థాన మెట్లున్నదో అట్లే సంగీతమునఁ గూడ స్థానము లేర్పడి వారి వారి కేక్కిరియిడి గౌరవమున కర్హులగుచుండురు ఇప్పుడన్ననో నారద తుంబురాడుతోఁ దులఁదూగు వాని నై న నొక నాటకరంగ గంభీర వాయుగాఱుకుండు "నీకు సంగీ తము తెలియదు నీవు పోయి పిడుకల కూటపై నిద్రఁ బొమ్మి న్ను" నిక నాతనికి కరణ్యమే లేదు కావున అట్టి దీనావస్థ సంగీతవిద్యకుఁ బోఁగొట్టి భారతీని భారతీగా గావించఁ త్రాగించుచున్నాడను

కౌను ధియేటరు

16-1-26 శనివారమునుండి 22-1-26 శుక్రవారమువరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సాయంత్రము 6-15 గం, 9-30 గం శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 గం, ప్రత్యేక మాటి ని గలదు గొప్ప పురాణసంబంధమైన ఫోటోఆల్బ "కమలి - కామిని" లేక కమలముపైనున్న బాలిక హిందూదేశీయ పురాణముననుసరించి తయారుచేయబడి నవాటిలో చాలొప్పుది 9 పెద్దరీల్సుగలది

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మాంటురోడ్డు, మద్రాసు 19-1-26 మంగళవారమునుండి 22-1-26 శుక్రవారమువరకు స్పెషల్ డ్రామా వైట్ చేపల్ రాణి అను నాటకమును ప్రదర్శింతురు

ఫోర్టు నెంటు జార్జిగజెటు

(మదరాసు 19, జనవరి) పబ్లికు కాఖ ఎన్ రాఘవయ్యగారిని తిన్నవెల్లినుండి కృష్ణజిల్లా జడ్జిగ మార్చిరి ఏ జె కర్ణావృత వి సి ఎన్ గారిని కృష్ణజిల్లానుండి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాజడ్జిగ మార్చిరి ఎన్ రంగస్వామి అయ్యగారిని నర్సాపురంనుండి కడప జిల్లాజడ్జిగ మార్చిరి ఈచిరువవారిని స్పెషలు బెంచి మేజిస్ట్రేటులుగ నియ మించిరి మచిలీపట్నం జి ఆంజనేయులుపంతులుగారు, బి లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు ఏలూరులో స్పెషలు బెంచి మేజిస్ట్రేటుగ నన్ను వై వీరాస్వామివాయుడుగారి క్రిమినలు ప్రొసీజరుకోడు 190 వ స్పెషుక్రింద నేరములను విచారింప అధికార మొసంగిరి రివెన్యూ కాఖ భానబహదూరు మ మచిలీపట్న సాహెబుగారిని కృష్ణ జిల్లా డిప్టీకలెక్టరుగ నియమించిరి అభివృద్ధికాఖ జె సి రెండు వర్గింగు స్థాన్లు ఉద్యోగిని గంబాము జిల్లా పోస్ట్ సాఫ్టగారివద్ద నియమించిరి ఆర్ మాకింటామగారిని మదరాసులో దక్షిణదివిజను అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగ నియమించిరి యు ఎన్ రాఘవంధరం, ఎ ఎన్ నూర్యనారాయణ రావుగార్లను మదరాసులో ప్రొబేషనరీ అసిస్టెంటు ఎగ్జిక్యూ టివు ఇంజనీరులనుగ నియమించిరి స్థానికస్వపరిపాలనా కాఖ బెజవాడ పురపాలక సంఘసభ్యులుగా యీ దిగువవారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి రా బ, క గోపాలకృష్ణము చౌదరిగారు, రొంపిచెర్ల వెంకటస్వామిగారు, రెన ఇ ఎన్ టానరుగారు, పి రత్నయ్యగారు ఎన్ లక్ష్మకెర్రావు నాయుడుగారు కృష్ణ తాడేపల్లి కేంద్రకాస్త్రీగారిని మదరాసు స్త్రీల అప్పిలిలో 3 నెలలు విడవై శిక్షణ బొందుటకు నియ మించిరి గంటూరు జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ జి సింహాచలం పంతులుగారు ఎన్నుకొనబడిరి శ్రీ శిలాకా బోర్డునుండి గంటూరు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ యీ దిగువ వారు ఎన్నుకొనబడిరి — ఆర్ వెంకట్రాయణంగారు ఎం, సుబ్బరాజుగారు నెలగపూడి లింగయ్యగారు ఏలూరు పురపాలక సంఘసభ్యుడగు మ అబ్దులగరీ సాహెబుగారు ఎన్నుకొనబడిరి నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు సభ్యులిగ పి సోన్నయ గారిని మ క్వారిరు మొహిదీను ఎం.ఎల్ సి గారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి విద్యాకాఖ వికాఖపట్న జిల్లా విద్యాసంఘ సభ్యులిగ మ మూర్త జాతీఖాను సాహెబుగారిని నియమించిరి గంటూరు జిల్లా విద్యాసంఘ సభ్యురాలిగ మిస్ విక్టో రియా సి జోషియోగారిని నియమించిరి నూల్లుపైరలు విద్యార్థులు 1922 సం॥ నగాని అంతకు పూర్వముగాని పరీక్షకు హాజరై నూల్లుపైరలు ఛర్చి ఫీకీటలను ముగించుకొనిన విద్యార్థులు విశ్వవిద్యాలయ తరగతులలో చేరగోరెనయెడల వారివారి ప్రత్యేకార్హ తలకుబట్టి చేర్చుకొనవగ్గదియు లేనిదియు సిండికేటు వారు నిశ్చయింతురు కావున విద్యార్థులు తమఛర్చి ఫీకీటలను సిండికేటువారికి చేరుటకై 1925 ఏప్రిలు మాసమునందు రిజి స్ట్రారుగారి కందువట్లు పంపవలెను ఏప్రిలు దాటిన పిదప వచ్చునవి అంగీకరింపబడవు ఛర్చి ఫీకీటల తనిఖీజేయటకు రూ 1 రుసుము వసూలు జేయుటకురూర్చి యోచించుచున్నారు నిశ్చయింపబడినవిషయ ప్రకటింపబడును రైల్వే ప్రకటన లండలు, జనవరి 20 — ఒక్క ఇండియా రైల్వేవారు సీలెగల్లరైల్వే 22 వ కేడి ఉదయమునుండి బండ్లనడచునని తంతి నిచ్చిరి. (ఆ ప్రె.)

Attorneys for Harry Joseph Gleeson, the Sole
Executor of the will of the above named deceased,
FOR THIS MONTH ONLY

రాజప్రతినిధిసహకారబోధ

వ్యవసాయపు రాయలుకమిషను నియామకము

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

భారతశాసనసభయందు రాజప్రతినిధియుపన్యాసము

(సోనియేటును ప్రెస్)

ధీర్, జనవరి 20:—భారతశాసనసభలో రీడింగ్ ప్రభుత్వమాట్లాడుట కిదియే కడపటిసారియని తలంపుటచేత రాజప్రతినిధి ప్రారంభోపన్యాసమునుగూర్చి ప్రజలలో మరింతప్రాశ్నాసము ప్రబలియండెను. ఆ కారణముచేత తాత్కాలికముగా వీర్వరుపబడినవియు విశాలమైనవియు కానటువంటి ఆసెంబ్లీభవన మంతర్ముఖజనులతో క్రిక్కిరిసి యుండెను. కాని రాజప్రతినిధి యుపన్యాసము ప్రారంభింపగానే యిదియే కడపటియుపన్యాసము కాదనియు సమావేశము ముగియనప్పుడుగాని కడపటి మాటలు రాజప్రతినిధి చెప్పడనియు సభవారికి తెలిసెను.

సభాప్రారంభము బహు చక్కగా జరిగెను. ఊదాదుస్తుల ధరించి సుజ్ఞప్తువాండ్లు బండితోలుయండ ఆరుగురులు బండి నెక్కి రాజప్రతినిధి రీడింగ్ ప్రభుత్వోపన్యాసము నుగ్రహించెను. 20 వ లాన్సరు పటాలము గాక రాజప్రతినిధి దంపతులవెంట రక్షకభటులుండిరి. డి.కా.మైగు రెజిమెంటు వారును పోలీసువారును త్రోవ కిరుప్రక్కలను నిలువబడియుండిరి. ఆసెంబ్లీభవనమువద్దకు రాజశత్రువు వచ్చినప్పుడు రాష్ట్రము వనోపరముగ నుండెను. పచ్చని పచ్చికబయల్లనడుము నచ్చుటచ్చుట పూల మొక్కలతో తెల్లని సెక్రేటేరియటు భవనములు త్రోవ కిరుప్రక్కలను మైకులు నిలువబడియుండ గాచిత్రగతుల నీచుచుండెను. కొత్తజిల్లీలో నిర్మింపబడు ఆసెంబ్లీ భవనముల కింతోభ రాదని చాలమంది యనిరి. గేటువద్దకు ఆశ్చర్యకరముగాగానే గౌరవనూచకముగబిగులాడబడెను. ఆసెంబ్లీ అధ్యక్షుడు పలేలుగారు, కార్యదర్శి గ్రహము గారు ను కలిసికొని లోనికిఁగొపోయిరి. ఎరుపు బంగారురంగులు కలిగిన తివాచినడుము నమర్చబడిన బంగారు సింహాసనమున రాజప్రతినిధి కూర్చుండెను. సంపూర్ణమైనదుస్తుల ధరించి వారిపరివారము సింహాసనమున కిరుప్రక్కలను కూర్చుండిరి. కైమరీగల్ బ్యాన్సిలో రీడింగ్ ప్రభుత్వము, రైటు ఆసరల్తో జార్జి లాంబర్ట్, హెన్రీ మార్గెనాథా దంపతులు కూర్చుండిరి. రాజప్రతినిధి వ్యవసాయవిషయములమీద రాయలు కమిషను నియమింపబడుటనుగూర్చియు, వక్సి ఆఫ్రికా, లేబ్బు ట్రిబ్యునలు ప్రతి ఎక్సైజుజున్ను, హైదరాబాద్ నాయకులు మొదలగు విషయములనుగూర్చి 45 నిమిషము లుపన్యసించిరి.

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

ధీర్, జనవరి 20:—నిన్న జనవరి 20 వ రోజున రాజప్రతినిధి భారత శాసనసభా ప్రారంభోపన్యాసమున నీక్రింది విషయము నుపన్యసించిరి:—

అగ్గడ, మహారాజులారా, నేను భారతశాసనసభా సభ్యుల యీ సమావేశమునకు వచ్చినవారికి స్వాగతముసంపాదించుచున్నాను. ఇదివరలో నేను భారతశాసనసభలు రెండును సమావేశమైనపుడు ఉపన్యసించుట ఆచారమై యుండెను. కాని యీసారి స్టేబుకాన్సిలు సమావేశము ఫిబ్రవరి మొదటివారము ముగియులోపల సమావేశముగా నుండుటచేత అంతవరకు వరకుండక ఆసెంబ్లీ ప్రారంభోపన్యాసమున నేను ప్రసంగించుకొంటిని. రెండుసభలను గలినపుడు తుదకు ఒకసారి ప్రసంగించుకొందెను. మీరు క్రొత్త అగ్గడ నెన్నుకొనినపిదప నేను మీమ్ములను గలసి మాటాడుట కిదియే మొదటిసారిగాన, వారు ఉన్నతస్థానమును వహించినందులకు సానుభూతిని తెల్పుచున్నాను. వారు తమవిధులను తమచక్కని నిర్వహించుటకై నేను గోరెదను. వారియెడల నాకు సదభిప్రాయ సానుభూతులు గలవని నే నెలుకగోరెదను. కొందరాధ్యక్షుల నిర్వహించుట బహుశుభమైన కార్యముగ దలంపవచ్చునుగాని యెనియెడలను వశపాతము వహింపక సభ్యులందరను సమానాధరముతో జూచుట యెంతోష్టమో గాని అగ్గడ తులు తెలిసికొనియే యుండును.

కీ॥ శే॥ అలెగ్జాండ్రారాజే

ఈసభయొక్కయు, భారతదేశము నందలి ప్రజలందఱు యొక్కయు భావముల నూహించియే నేను అలెగ్జాండ్రారాజే

మరణమును వినగానే, భారతదేశపుక్షమన విచారమును దెచ్చుచు సాగ్యశాస్త్రమున క్రింద సాంస్కృతికముల బంపితిని. భారతదేశములు కీ॥ శే॥ అలెగ్జాండ్రారాజేని జూచు భాగ్యము గలుగకపోయినను ఆయను చక్రవర్తిగ నున్నపుడు జేసిన యాదారకార్యములును, భద్రవార సంవత్సరములలో బాధనొందు మానవాలి యెడ ఆయను జూపిన సానుభూతియుభారతీయులకు జ్ఞాపక ముండగలవు. భారతదేశమునం దన్ని భాగముల నుండియును నాకు వచ్చిన వార్తల బట్టిమాడ్యుదాదేశము నందలి రాజులును ప్రజలును ఆయను మరణమునకై విచారమును బొందిరిని నేను దెలుసుకొంటిని. సాగ్యశాస్త్రమునకు గల్గిన కష్టపయమున నందరును సానుభూతిని బంపగల్గిరి.

సరిహద్దుప్రాంతములతో మిత్రత్వము

అగ్గనిస్థానము, నేపాలు రాజ్యములతోను, సరిహద్దుప్రాంతములలోనున్న సాదుగువారితోను మిత్రభావము ఆత్మనిలవియుండెనని చెప్పుటకు సంతోషముచున్నది. వాయవ్యపరగణాలయందలి అడవికాంతివారితో నెట్టి తగాదాలను లేక అంతయును శాంతియుగనే యుండి వశీధు స్థానములో పంధి సమకూరు మార్గములోనే యున్నదని నేను జెప్పగలను.

జాతీయమితి భారతప్రతినిధి నివేదికము

జాతీయమితి అసెంబ్లీ 1 వ సమావేశమునకు బంపినభారతప్రతినిధినివేదికమును సభ్యులు గమనింపకొరెదను. ఈనివేదికము నాకు చాల ముఖ్యమైనదిగా నున్నది. కారణము సమితి క్రిందటిసమావేశమునం దుచేసినచాల యెక్కువైనది ఇంతేగాక జాతీయమితియు భారతదేశమునకుగూడ ప్రధానస్థాన మొసంగుటకు తగినపరిశీతులు సమకూరవని నివేదిక తెల్పుచున్నది. నివేదికయందు ఖర్చులను పంచిన విషయముగూర్చియు, జాతీయమితి కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షుల నియామకమునుగూర్చియు సభ్యులంగీకరించెదరని నేను నమ్మెదను. ఆవిషయముల గూర్చి నిర్ణయముగావించుటకుముందు, దానిపై గావించు మాచరలను పరిశీలించవలసియుండును. కాని యీనివేదికము ముఖ్యముగ పరిశీలనలనైన గ్రంథమునమాత్రము నేను చెప్పెదను.

భారతవర్తకరీతితులు

భారతదేశీయ పరిశీతులగుర్చి నేను డిసెంబరు 14 వ రోజు సంయుక్త వాణిజ్యసంఘసమావేశసమయమున వివరించుచు యీసంవత్సరము వర్తకముగూర్చియు పరిశీతలగుర్చియు వివేచనంజేయుచున్న ఆచారమునుగూర్చియు చెప్పియుంటిని. ఇప్పుడీవిషయములను మరల జెప్పనొల్లను. యుద్ధమునాటి నుండియును వర్తకపరిశ్రమలు ప్రపంచములో నన్ని భాగములందును వర్ధమగుచుండెనునట నిజమే. కాని భారతపరిశీతులు యీ వివేచనంజేయుచున్నాడ నాకాత్యయేగలమన్నది. వర్తకపరిశ్రమలు నెప్పుడైనెప్పుడైన తప్పకుండ నభివృద్ధిగాంచుటకు నాకు గాన్పించుచున్నది. ఇంకవిస్తారముగ భారతదేశము బర్మా లలో ప్రతిగాప్త్యమునందును ముఖ్యపర్వము వ్యవసాయమున కనుకూలముగ నుండునని చెప్పజాలము. ఇదివరలో ననుకూలముగ నుండుతేను. కాని ప్రస్తుతము అంతో అంతో భవన సానరమేమియులేదు. అయితే ఈ దేశమునకు వ్యవసాయమే ముఖ్యమగు పరిశ్రమ గావున దానికి భగము గల్గున చేయున్నను జాగ్రత్తగ నాలలోచింపవలసియేయుండును.

వ్యవసాయము - రాయలుకమిషను

నేను క్రిందటిసారి ప్రసంగించినపుడు కేంద్రప్రభుత్వమును రాష్ట్రీయప్రభుత్వములను వ్యవసాయమునుగూర్చి గావించుచున్న పరిశోధనలగుర్చియు, యిందు సర్వప్రయత్న సమ్యక్సాధనమును గూర్చియు చెప్పియుంటిని. అప్పటినుండి యిటు యీ విషయమై భారతమంతటో భారత ప్రభుత్వము త్వరప్రత్యుత్తరముల జరుపుచుండెను. భారతమంతట భారత వ్యవసాయసమస్యలయందు చాల అభిరుచి గల్గియున్నారు. భారతప్రభుత్వ విభాగముమై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలోగూడ

సంప్రతించెను. ఇదియైనపిదప నేను నా ప్రభుత్వమును భారతమంతటకి నూచనలు గొన్నింటిని తయారుజేసి పంపితిని. మేమీ సహస్రము పరిశీలించునపుడు వ్యవసాయశాస్త్రము నభివృద్ధి జేయుటలో నీమధ్య హించుభివృద్ధి జరిగినటుల గాన్పించెను. భారతప్రభుత్వముక్రిందనున్న కేంద్రసంస్థలును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముక్రింద శాఖలును, మంత్రులును తాముజేసినపనులు ఫలించినందులకు గర్వపడవలయును. ఈ వ్యవసాయపరిశ్రమ భారతదేశమునకు ముఖ్యము గావునను యిందే చాలమంది ప్రజలు నిమగ్నులగుటచేతను వ్యవసాయాభివృద్ధి కింక ను యెక్కుడు ప్రయత్నములు జేయుట యవసరమైయున్నది. ఈ పరిశ్రమయందు పాటుబడువారికి శాస్త్రముక్తముగ నాచరణీయమార్గము దెలిసినపుడు వానియుపయోగమును అనుభవించ జేయకుండుట తప్పకును. ఈ వ్యవసాయపరిశీతులను చక్కజేయుట కేవల తోచుచున్నట్లును వదలివేయరాదు. భారతదేశమున, యితరదేశములలోకన్న, గ్రామములందు ప్రజలజేయుచు ఉత్పత్తిప్రమాదమును లోపముగనున్నవియే చెప్పవలయును. ఇతరదేశములలో కొంతకాలమువరకును వ్యవసాయసమస్యపై దృష్టియించబడెను. భారతదేశములో చాలభాగములందు వ్యవసాయవిధానము చాలవెనుకబడియున్నది. కర్షకుల వ్యవసాయమునం దభివృద్ధిమార్గములను ఆచరణలో బెట్టాలనున్నారు. అందుచేత యితరదేశములలో ననుసరించిన పద్ధతుల గమనించి భారతవ్యవసాయసమస్యను స్థిరమిటు కై తగినమార్గముల నారసి ఆచరణలో బెట్టటకు అవసరము గల్గెను. ఈవిషయములనుగూర్చి ఆలోచించుటకు గాను ఇండియాలో వ్యవసాయమునకుగాను సెంట్రలుఖోడ్డును నియమించిన చాలు ననుకొంటిమి. ఈవిచారణ పూర్తిగ నుండుటకుగాను వ్యవసాయ విషయములగుర్చి కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు జేయుచున్న పనులను విమర్శించవలయును. మారననప్పటిగో వానిని పరిశీలించవలయును. ఇందు లకు రాయలుకమిషను నియోగించుట ముఖ్యముగ నవసరమని నాకును నా ప్రభుత్వమునకును దోచెను. ఇందు యితరదేశములలో వ్యవసాయపద్ధతుల నెరిగిన విదేశీయులును, యాదేశములో వ్యవసాయమును గూర్చియు గ్రామముల సంగతులును దెలిసినవారినిన్ని సభ్యులుగ నియమింప నుద్దేశించితిమి. భారతమంతట ముందు మేముచెప్పిన యభిప్రాయములయెడ సానుభూతిజూపి రాయలుకమిషను నియామకము విషయమై రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతో సంప్రతించి విచారణాంశములలో వాటిసలహా పుష్కలమున జరిపినదిగోరిరి. ఈవిచారణాంశములే ముఖ్యమైనవి. వ్యవసాయశాఖ చాల యంతరములలో రాష్ట్రీయముగను ప్రజాయత్నము గనున్నది. ఈ శాఖపై రాష్ట్రీయములకు గలయధికారము నుకదిలించు నుద్దేశ్యములేదు. రాష్ట్రీయల కార్యభర్తలుల నెక్కువ జేయవలెనని యుద్దేశ్యము గలదు; కాని తగ్గింపు నుద్దేశ్యములేదు. ఈవిషయములను మనన నందుమకొనియే చిత్తుచారణాంశములను తయారుజేసి రాష్ట్రీయకాలకు బంపబడెను. రాయలు కమిషను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందు వ్యవసాయశాఖను పాలించు మంత్రులను, భారతప్రభుత్వము వ్యవసాయపరిశోధనలకై నియమించిన కేంద్రసంస్థలకును ప్రయోజనకరములుగ నుండు సూచనలను గావించవలెనని కోరబడెను. ఈవిచారణాంశములను రియారుజేయునపుడు మరియొక తరగతి విషయములు గూడ ఆలోచింపవలసి యుండెను. ఇయ్యది రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను చాలముఖ్యములు. ఈవిచారణాంశములను ముఖ్యమైనవి గూడెను. ఇయ్యది, భూమి యాజమాన్యము, కవులు, భూమి తరము, భూమిశ్రుతి, సాగు ఖర్చుకు సంబంధించినవి. ఈవిషయముల గూర్చి మాత్రము విచారించుచు వ్యవసాయాభివృద్ధి గూర్చి పరిశీలించి నివేదితులకు నియమింపబడిన రాయలు కమిషనుపై భారము విధించుట అసాధ్యముగ దోచెను. రాయలు కమిషను నియమకాలమును గూర్చియు, విచారణాంశముల గూర్చియు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లొసంగి ప్రత్యుత్తిరములు అనుకూలముగ జేయుండెను. మేము భారతమంతటకి ప్రాయములగా కమిషను రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతోగూడ వత్తెత్తెత్తెత్తి రములు సోపి ఆచారములను బోయిపుడు వ్యవసాయ శాఖామంత్రితోను, సహకారశాఖ మున్నగు తస్మింబంధ శాఖలను సంబంధించిన మంత్రులతోను సంప్రతించి సాగ్యముల బుచ్చుకొనవలెనని కోరితిమి. మేము యీ విచారణాంశములలో నికి వచ్చిన కొన్ని యంతరములను వివరించిగూడ జెప్పితిమి. భారతమంతట సలహామీది సాగ్యశాస్త్రము రాయలుకమిషను నియామకమున కిప్పుడు అంగీకరించెను. దానియొక్క యుద్దేశ్యము యీక్రింది విషయము నేను ప్రకటించెదను:—ప్రస్తుతము బ్రిటిషు భారతదేశములోని వ్యవసాయసాగ్యము, గ్రామ ఆర్థికపరిస్థితులను పరిశీలించి నివేదితులను, వ్యవసాయాభివృద్ధిగూర్చియు, గ్రామీయుల సాభాగ్యమేమిగూర్చియు, యిది విశేషములగును. ముఖ్యముగ యిప్పుడు సాగ్యముల పరిశీలించి, పక్షభివృద్ధికి, మంచినీరులను పంపించుటకై, ముఖ్యముగా వ్యవసాయ పరిశోధించుటకును, యిటు మితి రవాణాధా

వ్యయ నిలవజేయు విషయములగుర్చి విచారించుటకును, వ్యయ సాయము జేయుటకు వెచ్చిపుట్టించు విషయములను పరపతి విషయములగు త్రోవెంచుటకును, వ్యయసాయముల కష్టములను దొలగించుటగుర్చి విచారించి సలహాల నిచ్చుటకును యారాములుకమిషను నియమింపబడినది. ఇప్పుడున్న భూమి యా జమానగము, కవుల్లు, భూమిశిస్తు, ఇరిగేషను ఖర్చులు విషయమైయున్న భారతప్రభుత్వమునకును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును గలవిభాగముల గూర్చియు యాకమిషను పరిశీలించు గాని భారతప్రభుత్వము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లీపంచవ్యయమున జేయుపనుల కెటుల తోడ్పడునో మాగ్గముల సూచించుచున్నది. ఈకమిషనులో సెవ్యరు సభ్యులుగ నింపబడుదునో భారతమునది యాలోచించుచున్నది. పర్యాయతీ ప్రకటింపబడును. ఈనిర్ణయము భారతదేశమునందలి ప్రభావపరిశ్రమకు చాల ముఖ్యమని నాయభిప్రాయము. భారతదేశములో నిత్యధిసంఖ్యాకులు వ్యవసాయమువలన, ఆ పంటల వివాదనే కీర్తించుచున్నారు. ఈకమిషను నియంత్రణదేశ్యము భారతదేశములో నన్ని పక్షములవారికిని తెగలవారికిని యిష్టముగ నుండునని నేను నమ్మెదను. ఈకమిషనుయొక్క కార్యనిర్వహణమంతయు లాభకరముగ నే యుండగలదు. ఇందువలన దేశమంతయు లాభకరముగ నుండగలదు. ప్రజలు భాగ్యవంతులు గాగలరు. కేంద్రప్రభుత్వముగాని రాష్ట్రీయప్రభుత్వముగాని ప్రజల క్షేమార్థములనే ఆకాంక్షించుచుండును. వేలకొలది కుటుంబము లిందులకు భాగ్యములతో దులహులను ప్రపంచమునందు పేర్వచరి అర్హులముగ గగ్గి, స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి మంచియూల మేర్పడగలదు. దీనిని ఆచరణలోనికి తెచ్చినందులకు నేనును నా ప్రభుత్వమును మంచి బహూకృతిని బొందగలము.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

కానసభ్యుల మనములం దిప్పుకున్నట్టియు, నా ప్రభుత్వమును కలవరపెట్టుచున్నట్టియు నొక విషయమును గూర్చి యిప్పుడు చెప్పెదను.

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల విషయమై నేనిప్పు డిన్ని విషయములను చెప్పనక్కరలేదు. కాని దక్షిణాఫ్రికాలోని మొత్తము భారతీయులలో సుమారు 102000 మంది ఆ స్థితికి వారికి వెళ్లినవారి సంతతివారే. మొదట నేటాముకు మాలికి వెళ్లినవారికి వారి ఒకపంజికకాలము సమాప్తముగానే అచ్చట చచ్చట నేని నా స మేర్పరచు కొనుటకు ఆ చుట్టనిచ్చియుండిరి. అట్టివారందరూ ఆ చచ్చటనే నివాసమేర్పరచుకొని యుండిరి. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులకు కలుగజేయుచున్న యిబ్బందులన్నీంటి నిజమేదోగా నవసరములేదు. సాంఘికముగ, రాజకీయముగ ఎట్టి హక్కులను లేకుండ ముగిసిపట్టు వ్యవహారములలో ఓర్పులేకుండ దై నెక్కులకు భూమి సంపాదించుకొనుటకును భారతీయులకు హక్కులు లేకుండ గావించుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో నిట్టిచరకుకానసము లెక్కువై తుదకు భారతీయులకు అచ్చట నిలువనీడయేలేనిదికి వచ్చినది.

ఇట్టి కానసములగుర్చి నా ప్రభుత్వమువారు అప్పటి కప్పు డా ప్రభుత్వమువారితో చెప్పుచునేయుండిరి. జయముకూడ దానిదానికేగినట్లు ఏదోవిధముగ కలుగుచునేయుండెను. మొన్న నూతనముగా దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చిన రాయబారులతో జనుకటి కానసములకు గూర్చి నా ప్రభుత్వమువారు గావించిన విన్నపములగుర్చి విచరములుగా చెప్పియున్నాను. వాటి నన్నింటిని తిరిగి యిచ్చట చెప్ప నవసరములేదు.

ఆరీయావాసుల చట్టము

ఇవిగాక యింకను భారతీయులకు చిక్కులు గలిగించుటకై ఆరీయావాసుల చట్టమొకటి తయారై యూనియనుపార్లమెంటు యొక్క రిజల్యూషన్లు, భారతీయులను పట్టుకొనుటకు దూరపనుండు గూడెముల కంపి వారపుటమాత్రమే భూమిని సంపాదించుకొనవలెననియు అచ్చట మాత్రమే వ్యాపారము చేసి కొనవలెననియు నిబంధము లేర్పరచు అధికారమును పట్టణాధికారుల కొసగుటకై యీ చట్ట ముద్దేశింపబడినది మరియు నేటాము తీరపు భూములను సంపాదించుటలోనుకవులుకిచ్చుటలోను కలసబోవుటలోను, భార్యలను కుటుంబములను రక్షించు కొనుటలోను ఒక రాష్ట్రమునుండి మరియొక రాష్ట్రములోనికి బోవుటలోనుకూడ యీచట్టము నిర్బంధములనేర్పరచుచున్నది.

గూడెముల నేర్పరచుట క్రొత్త విషయము కాదు. 1835 ట్రాన్స్ వాలు ఆక్టే దానిని గుర్తించెను. కాని దానిని గట్టిగా ఆమలులో పెట్టుట లేదు. అందువల్ల పుట్టిన గూడెముల వలన ఏషియాటిక్కు కమిటీ యొకటి బయలుదేరి ఆవిధానమును ఖండింప వలసివచ్చెను. నిర్బంధముగ గూడెములలో నంపబడుట అతిహా ఘోషముగనెండి వాటికింకను అవకాశ పడుటచే భారతీయుల

మనము లంగీకరింపలేదు. ఈపద్ధతి ఏషియాటిక్కు విచారణ సంఘమువారి సిఫారసులపై స్థాపింపబడిన విధానమునకు భిన్నమనియు స్పష్టముగాని యుపబంధకము కేవలము విరుద్ధమనియు తలంపబడెను. కెన్యాలోను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నీపద్ధతిని నిరసించిరి. పట్టణములలో దానిని ప్రవేశ పెట్టరాదని సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. ఆచట్టములోని నూత్రములు బాతికవమానములు గావున అంగీకరింపవలసినవిగా వని నా ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. భారతీయుల సంఖ్య మిక్కిలి తగ్గిపోవుటయే యీ ప్రశ్నకు పరిష్కారమార్గమని యీబిల్లును ప్రవేశ పెట్టుచు డాక్టరు మాలంగారు పోయిన జాత్రైమాసమున యూనియను ఆసెంబ్లీసభలో చెప్పిన మాటలవలన మరింత అసహ్య మెక్కువగుచున్నది. యూనియనులోని భారతీయుల స్థితిగుర్చి నేనును నా ప్రభుత్వమువారును ఎప్పటి కప్పుడు సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారికి విషయములను తెలియజేయుచునే యున్నాము. ఈబిల్లునుగూర్చికూడ తెలియజేసి యున్నాము. హిందూదేశాభిప్రాయమున కీవిషయమున మేమును సామధూతీని గవర్నరుచున్నామని స్పష్టపరచితిమి. యూనియను ప్రభుత్వము వారితో నీకానసము విషయమై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను నడుపుచునే యున్నాము. అప్పటి భారతీయుల విషయమై యొకసభ గావించవలసి యుండునని మేము పలుసార్లు చెప్పియుంటిమి. అట్లుగాకున్న మరియొక పరిష్కార మార్గమును జూపవలసిన దనియు నడిపితిమి. అట్టిసభకు వారొప్పుకొనునట్లులేదు. కాని భారతీయులను తిరిగి భారతదేశమునకే పంపుట కేమైన మార్గము చూపించే మరొకరు కంగీకారమును నూచించిరి. అధికముగా దక్షిణాఫ్రికా వారికిని అచ్చటి భారతీయులకును పోటీయుండరాదని వారితలంపు. ఈపోటీ తగ్గించుటకై మార్గమును సూచించుచునీ అడిగి.

రాయబారము

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులకు తగ్గించుటకై యుద్దేశింపబడినసభకు మనసుంగీకరింపజాలము. వాగుస్వయముగానే తమదేశమునకు వచ్చుచున్న యెడల అట్టివారి పీఠైస సౌకర్యములకు కలిగించుటకు మనము సిద్ధముగానున్నాము. కాని యీ విషయమై చర్చలోనికి దిగకపూర్వము రాయబారులను పంపుచునియు దానికి సమ్మతింప వలెననియు కోరితిమి. యూనియనులోని భారతీయుల పరిస్థితులకు తెలుసుకొనిరమ్మని రాయబారులను పంపితిమి. నవంబరు 10 తేదీన యూనియను ప్రభుత్వము వారంగీకరించినట్లు తెలిసినది. వెంటనే మనము రాయబారులను పంపితిమి. మహాసభ గావించుటకు కావలసిన ముఖ్యవిషయములను తెలుసుకొనిరమ్మనియే పంపితిమి. మహాసభ విషయమింకను ఆలోచనలోనున్నది. ఆసమయము దక్షిణాఫ్రికానుండి కొందరు రాయబారు లిచ్చటికివచ్చుచుండుటచే మన రాయబారులనుగూర్చి దేశములో కొంత భేదాభిప్రాయము కలిగినది. కాని ఆవార్త మనకు నవంబరు 19 తేదీన రూటరు డ్వారా తెలిసినది. కాని కుర నిశ్చయమంతకు ముందేప్పుడో జరిగినది. యూనియను ప్రభుత్వమువారిప్పు కొనుటకే కాలము వృథ చేయరాదని తలంచితిమి. బిల్లుకూడ రెండవసారి చదువబడుటకు రాకముందే సర్వవిషయములను మనము తెలుసుకొనవలెనని రాయబారులను పంపితిమి. ఇప్పుడు రాయబారులు పంపుచున్నవార్తల చాల ప్రయోజనకారిగ నున్నవి. నూతనమార్గములనుగూడ సూచింపవచ్చును. మహాసభను గావించువిషయమై మనము పూర్తిగా ఆశ్రితపడవలసిన సక్రమంలేదు.

డాక్టరు అబ్దుల్ రహిమానుగారి రాయబారము దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల తరపున అచ్చటివారి కొందరి యభిప్రాయమును తెలియజేయుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారితోను ప్రజలతోను సంప్రదించుటకు వచ్చినది. అదిగాక వారు దక్షిణాఫ్రికాగూర్చి మనకిదివరకు తెలియని కొన్ని ముఖ్యవిషయములను తెలియజేసియున్నారు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులవిషయమునను యీ బిల్లు విషయమునను నేనును నా ప్రభుత్వమువారును హిందూదేశములోని ప్రజాభిప్రాయములతో సంగీకరించుచున్నాము. అబిల్లు అంగీకరింపబడక పూర్వమే యూనియన్ ప్రభుత్వమువారితో చర్చింపవలెనని మేము ప్రయత్నించుచున్నామని మీరు నమ్మవలెను. ఈ ప్రశ్నను దక్షిణాఫ్రికాలోనే పరిష్కరించవలెను. యూనియను ప్రభుత్వమువారును మంత్రివర్గమును నియోజకవర్గమునకు బాధ్యులనియు నీకానసము అచ్చటికి సంబంధించినదనియు యెటుంగవలెను. దక్షిణాఫ్రికావారు తమకొరకై యెన్ని కానసములైన జేసుకొనవచ్చును. కాని మనకందులో అంతకు మించిన సంగతులున్నవి. అది సామ్రాజ్యమునకంతటికిని సంబంధించిన విషయమని గాకు తోచుచున్నది. ఈ కానసములు సామ్రాజ్యమునంతను ఒక్కటిగ చేర్చుటకుద్దేశింపబడినవి కావు. అధిక విషయములలోకూడ మనకు వచ్చినవార్తలవలన వాటిని మరియొకవిధముగా పరిష్కరింపవచ్చునని తోచుచున్నది. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము లింకను జరుగుచునేయున్నవి. మనయభిప్రాయములను నచ్చజెప్పుటకు ప్రయత్నించెదము. మనము గెలిచెదమా లేదా చెప్పలేదుగాని సహారు కమైన్స్ వ్యాయము మనకై పుష్ట నున్నది గావున జయ

మును గాంచవచ్చును. ఈలోగా కానసభలవారు విశ్వాసముతో నాకును నా ప్రభుత్వమువారికిని సహకారమును జూపవలెనని కోరుచున్నాను. బిల్లుమాత్రము లింకను కడసారిగా అంగీకరింపబడలేదు. కానసము గావించబడుటకు పూర్వమే యూనియను ప్రభుత్వమువారితో చర్చించుటకు ఆధారము దొరుకునని ఆశించుచున్నాను. అప్పుడు మన విషయమై బాగుగా చెప్పుకొని రుజువుచేసుకొనుటకు అవకాశ మేర్పడును.

ఎక్స్ ప్రెజువన్సు

ఈసారి సభలో మీరు చర్చింపవచ్చు యంశములందు కొన్నిటినిగూర్చిమాత్రము నేను ప్రసంగించెదను. కాలకు ఎక్స్ ప్రెజువన్సు రద్దుజేయు విషయము భారతకానససభయందు ముఖ్యమైన యంశముగ నుండెను. ఈనుకమును రద్దుజేయుట అవసరమని అన్నిపక్షములును యేకీభవించెను. ఇట్లుజేయుటకు ఆధిక పరిస్థితులు చక్కబడిన జేయబడునని హాల్డెన్ ప్రభువు జేసిన వాగ్దానమునే ప్రభుత్వమువారు రెప్పుడును అనుసరించుచుండిరి. ఆసెంబ్లీ క్రిందటి సెప్టెంబరులో యీపన్నును ఆపివేయవలెనని తీర్మానము గావించింపుటకు, పూర్తిగ రద్దుజేయవలెననియే గుర్తించెను. ఈవిషయము వచ్చే బడ్జెటు యంశములబట్టి ఆలోచింపవలసి యుండుటచేత అప్పటి ఆధిక విషయములబట్టి నిర్ణయించుటకు వీలు గాకపోయెను. నవంబరు ఆఖరుకు సంవత్సర ఫలితములు కొంత ఆశోదయములగ నుండుటవలన యీపన్నును ఆపివేయటచే ఆధికముగ నెక్కుడు పన్నుముండవని భావించి, డిశంబరు 1 నుండియు ఎక్స్ ప్రెజువన్సును రద్దుజేయు ఆర్డెన్సును ప్రకటించితిని. ఈసారి బడ్జెటు అంశములందు ఆర్థికస్థితి ప్రతికూలముగ నుండవచ్చునెడల యీపన్నును పూర్తిగ రద్దు జేయవలెననియే నా ప్రభుత్వోద్దేశమని తెల్పియుంటిని. సెప్టెంబరులో ఆసెంబ్లీచేసిన నూతన సంగీకరించుటకు భారతమంత్రి ప్రతికూలముగ నుండుటవలన నా ప్రభుత్వము వెంటనే అందులకంగీకరింపజాలక పోయెనని యిది. కాని అందులకాధారములేదు. ఈవిషయమును నా ప్రభుత్వము ఆధిక పరిస్థితుల విచారించియే నిర్ణయించెను. ఈపన్ను నాపివేసెనట నవంబరువరకును భారతమంత్రికి బంపలేదు. అప్పటికి మరింతపట్టుకొన్నాను. ఇంతలో బట్టలపరిశ్రమలకు కష్టములువచ్చెను. పన్నును రద్దుజేయవలసిన అవసరము పొచ్చయ్యెను. ఇదివరలో ఆర్థిక పరిస్థితులు చక్కబడగానే యీపన్ను రద్దుజేయబడునని వాగ్దానము జేయబడెను. అందుచేతనే నేను అవసరమును గమనించి ఆర్డెన్సును ప్రకటించితిని. భారత ప్రజాభిప్రాయము ఖండించుచున్న యీ భారమును తొలగించుటకు నేను ప్రధమప్రయత్నమును జేసినని సంతోషముగనున్నది. ఇప్పుడి పూర్తిగ తొలగిపోవుటకు భారతకానససభ పరిశేయ వలెను. సెప్టెంబరు చర్చను బట్టి చూడ రాష్ట్రీయకప్పు ములకన్నముందు ఎక్స్ ప్రెజువన్సు రద్దు గావలెనని సిద్ధాంతము సంగీకరించునట్లు నా ప్రభుత్వము గ్రహించెను. ఆసెంబ్లీ యీపన్నును రద్దుజేసి రాష్ట్రీయకప్పుముల గూడ తగ్గలేజేయకొని శ్రమలో బడునేమో యని నేను ముందే జ్ఞాపకము జేయుచున్నాను.

జ్యూడిషులు కమిటీ-ప్రీవీకౌన్సిలు

నేను భారతదేశము నందున్న కాలములో న్యాయ కాభివృద్ధివహారముల గూర్చి నేను చర్చించినంతవరకు భారతదేశము అప్పటివిషయమున సార్వభౌముని ప్రీవీకౌన్సిలు జ్యూడిషులకమిటీయెడల చాలగౌరవమున్నటుల నేను కనుగొంటి. ఆకమిటీయందున్న సభ్యులు భారత దేశపు న్యాయమును మనము నందుచుకొని తమకు వచ్చిన సమస్యలను నిర్వహించుచున్నందు వల్లనే యంత గౌరవ మేర్పడెను. ఈవిధం అప్పటి కోర్టులోనున్న సభ్యులద్వారా భారత దేశమున కపారసేవజేయుచున్నారని నేనును నా ప్రభుత్వమును ప్రజాభిప్రాయముతో నేతీ భవింపుచున్నాము. ఈపద్ధతి వలన గల్గుచున్న లాభములను భారతదేశ వికాసమునకూడ అనుభవించునని నేనునమ్మెదను. ఈ స్థితిములని లాభములను శాశ్వతముగ నుండునట్లు జేయుటకు భారత న్యాయాచారములందు నిఘోష్యమును అనుభవమునుగలవారి శంకు నియమింపగోరెదరు. మంచినపర్థలగువారు గావలెనన్న యొక్కవ తేతనము లీయవలయును. ఇక ముందు యిద్దరకు ఒక్కొక్కరకు సంవత్సరమునకు 4 వేల పౌనుల చొ॥ నీకువలె ననియు, అందు షగము భారతదేశాదాయము నుండి యాయవలెననియు మాచన గావించబడెను. ఈ జీతము లిచ్చునపుడు వీరలకు భారత దేశాదాయమునుండి యిచ్చుపైస నులను మానిజేయవలయును. నేను గావించిన సూచనలు మీ సభలో నుంచబడును. వాని సంగీకరించునెడల వానినాచరణలో పెట్టుటకు తగినప్రయత్నము లాలస్యము లేకుండనే చేయబడును ఈ సూచన లంగీకరించుటవలన భారతదేశమునకు న్యాయకాభియందు అమూల్యముగ సౌకర్యములు చాకగ లభించునని నేను నమ్మెదను.

రెయిల్వే పాలనావిధానము

మా రెయిల్వే పాలనా విధానమునందు భారత కానససభ అత్యుత్సాహముతోనే యుండెను. నేని ముఖ్య భారత వర్తక వాణిజ్యములగుర్చి ఒప్పించింపుడు రెయిల్వే కాభి

పునర్నిర్మాణము గావించి, రెయిల్వే ఆర్థికమును కేరళయుట నలవ లభమును దెలియుంటిని. భారతదేశమున గూడ యిట్టి మార్పు నిదివరలో కావలెనని కోరగా అందులకు నా సమ్మతిని దెలియుంటిని. ఇప్పుడు అది మంచిదిని ఫలితములబట్టి కాన్పించుచున్నది. రెయిల్వే ఆధికారులు గూడ తమ ఆర్థిక స్థితిని చక్క జేసి కొని రేట్లను తగ్గించు విషయమై ఆలోచించుచున్నారు. ఆ కృత్య కమిటీ గావించిన మరొక యొకనూచనను గమనించి రేట్లనిషయమై రెయిల్వేలకును ప్రజలకును తగాదాలను దీర్చుటకు ఒక పంచాయతీని స్థాపించువిషయమై యిప్పుడు సాధ్యము గాగలదు. ఇట్టి ఫిర్యాదులను విచారింపి వానిపై ప్రభుత్వమునకు నివేదించుటకు ఒక లేటు అడ్వైజరీ కమిటీ నియమింపబడును. ఈ కమిటీ సభ్యులవిషయమై ఆలోచనలోనున్నది. ఈ కమిటీ త్వరలోనే పని మొదలుపెట్టబడునని నమ్ముచున్నాను.

సహకారభోధ

మహాశయులారా,
నేను క్రిందకిసారి యీ సభలో నుపన్యసించినపుడు, బర్మిను హెడు ప్రభువు ప్రభువులసభలో ఆయనకును నాకును జరిగిన సంభాషణలపై ప్రకటించిన విషయమునుగూర్చి గట్టిగ జెప్పియుంటిని. భారతమంత్రీ సార్వభౌమని ప్రభుత్వపక్షమున భారతదేశమునకు బంపిన సానుభూతిప్రకాశనా సంకేతమును గూర్చి చెప్పితిని. నేను ఇంగ్లాండుకుబోయినపుడు నాకృష్టిక యభిప్రాయమునున్న ఇంగ్లండులో పార్లమెంటులో రాజకీయ పక్షములకుల మిత్రసభ్యులనులను క్రిందకిసారి కాననసభ యందు డెబుఫ ప్రయత్నించితిని. నేను ఇంగ్లాండునుండి వచ్చిన తరువాత భారత రాజకీయనాయకులు, తమ కోణంగబడిన మిత్రసంకేతమును పరిగ్రహించి లెఖరింపుల వైఖరిని మానవలసినదిగ గోరితిరి. భారతదేశము వాంఛితదర్శమును జేరటకదియే ముఖ్యమైన శీఘ్రమార్గమని డెబుఫగోరితిని. నేను లండనులో నుండగా గమనించిన విషయముల మీదనే యిట్లు గట్టిగ జెప్పగల్గితిని. నే నప్పుడు భారతమంత్రీ పోగ్స వాక్యములను తిరిగి చెప్పితిరి. ఇప్పుడు కూడ మరలవానినేకరువుపై పెట్టెదను. ఆయన యిట్లుచెప్పెను: "నేను సదాశ్రమము నాకాంక్షించుచున్నాను. మా హృదయములకు ముఖ్యముగ ప్రేయమును సన్నిహితమును నగు స్నేహదార్శములు ప్రాప్తమగు వలె అంతకన్న మేము గీచి గీచి అకురున జేయును నుండను". నేను మరొక సంగతి జ్ఞాపకముజేయగోరెదను. నేను క్రిందకి ఆగస్టులో 1929కి పూర్వమే రాయలకవిషను నియమింపు సాధ్యమనియు, ఆ 1929 సంవత్సరమే పత్తిప్రయోగని సార్వభౌమని ప్రభుత్వము భావించుట లేదనియు డెబుఫు నే నిటుల జెప్పితిని:—“ప్రభుత్వనిర్మాణసంకీర్ణము 1929 సంవత్సరమున కావలయును. అయితే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు యిప్పుడు స్వప్రభుత్వనిర్మాణమును పనిజేయుటలో భారత రాజకీయ నాయకులు సహకారభావము జూపినయియు, యిప్పుడున్న వ్యవస్థలకు పూర్తిగ పరిశీలించి అనుభవించినది నమ్మకముతో భవిష్యత్తునకు సూచనలుగావించవచ్చుననియు గాన్పించవలయును. భారత రాజకీయ నాయకులు ప్రభుత్వ వైఖరిలన గట్టిగ యవకాశమునుగొని పనిజేసి, భారతదేశమునకును బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకునుగల రాజకీయ సంబంధములలో నూతన యుగము గల్గుటకై రాయలకవిషను ముందే నియమింపబడుట జేయునని నే నాశించియుంటిని. రాజకీయ పక్షముల ఆవరములను భావములను నే నెరిగిన వాడన య్య రాజకీయ నాయకులకు గల కష్టముల గురించియు, యేదో ఒక నిశ్చయముజేసి, రాజకీయ వాతావరణము మారుటకును, భారతదేశమునకును బ్రిటిషుదేశములకును సమరసభావము జేయబడుటకును తగిన పని జరుగునని తలంచుచుంటిని. భారత దేశమున రాజకీయ పక్షములన్నియు జేరి బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకును, ప్రజలకును గల సంబంధములు చక్కబడి భారతదేశ మభివృద్ధి గాంచుటకు బంగారుపంటి సమయము వచ్చెనని నేను దలంచితిని. కాని నేను ఆశపడినంతగ నిది సఫలముగాలేదు. ఇంతవరకును సమరసభావము గురువలెనని యెంత గోరినను భారత దేశమునుండి ప్రత్యుత్తరము రాకపోయెను. భారతదేశము యేవిధమైన సందేహములనును అనకాశ మిచ్చియుండ నుండవలయును. ఇంకను యెక్కువ ఉదారస్వభావముతో ప్రత్యుత్తర మిచ్చియున్నయెడల యెక్కువ ఉదారచర్య ప్రతిఫలముగ వచ్చెడిది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఒకటి యిచ్చినపుడు దానిని వెంటనే సానుభూతితో నంగీకరించు నెడల ఆనోద్యమత్వాస వద్దావములపై నాధారపడియుండు భూతనపరిస్థితు లేర్పడియుండెడివి.

నేనిదివరలో నీ సభలో నుపన్యసించిన విషయ నెర్పడెన భారత రాజకీయ విభేదములను గూర్చి నేను చెప్పింపను. రాజ

కీయ పక్షములకును ప్రభుత్వమునకును విభేదము లే క్కువ గానుండ వలెనని నేను విమర్శింప నొల్లను. కాని నా న్యంత యభిప్రాయమును దాపరికము లేకుండ జెప్పగోరెదను. అనేక ఉపన్యాసములను పత్రికలవలె వ్యాసములను జూడగా ప్రభుత్వమువారు పిలిచి కలుగజేసిన నూత్న పరస్థితుల నంగీకరింపక సంకీర్ణమునున్నందులకు విచారమగుచున్నది. ప్రభుత్వవైఖరి భారతదేశమునం దుదారమనగ్గులను యిష్టముగ నుండునని నేను దలంచితిని. కాని యిప్పుడు జూడ నా అసకాశమును జూరవడిచినట్లు గాన్పించుచున్నది. ప్రస్తుతము త్రోసివేయభావము గూడ గాన్పించుచున్నది కాని అప్పుడే సద్భావ సంబంధములు ప్రారంభమగుచున్నట్లులగూడ గాన్పించుచున్నది. ఇట్టి చిన్నము బాగా కన్పించిన బాగుండెడిది కాని యిప్పటికిని ప్రభుత్వము నెడల రాజకీయ వేత్తల భావవైఖరుల మారి కొంత యభివృద్ధిగాంచుచున్నట్లుల నేను గమనించుచున్నాను. ఇంకను గూడ నీ భావము స్పష్టముగ గాన్పించిన యెడల బాగుండెడిది. క్రిందకిసారి అసెంబ్లీ సమావేశమున ప్రభుత్వమునకు చాల ప్రతిఘటనకుండి చాలసార్లు ఒకపాయిసను, ఆయనమధ్యలను వాని మంచి చెడలను బట్టి ఆలోచించుటయు త్రోవైంధ ప్రయత్నముల వదలినట్లును గాన్పించెను. క్రిందకి సెప్టెంబరులో మడ్డిమును కమిటీ నివేదికపై ప్రభుత్వ తీర్మానము మీద జరిగిన చర్చను బాగా పరిశీలించితిని. అసెంబ్లీగావించిన సవరణ మార్గమును జూచితిరి. కొందరు వ్యక్తులు ప్రభుత్వమువారు గోరినట్లుల నొప్పుకొనవలెనని అభిప్రాయముల చెప్పినను తీర్మానములందలి మాట జూడ దానికి వోటిచ్చి బలపరచిన వారి యుద్దేశ్యములు స్పష్టముగనే గాన్పించుచున్నవి. ఎక్కడనో ఒకచోట ప్రభుత్వమువారు గోరిన దాని నంగీకరించు నుద్దేశ్యము గాన్పించును. కాని యిందు అనుకూలముగ నుండు ప్రాశ్నాశంకములు సహకార సద్భావాంశములు నేను కోరునట్టిది గాన్పించుటలేదని చెప్పవలయును. అయినను యిప్పుడు జరుగ నున్న సభయందు యంతకన్న యెక్కువగ నిండులకు తగిన యనుకూలభావము ప్రబలి ప్రత్యక్షమగునని నమ్ముచున్నాను. అసెంబ్లీ కార్యవిధానము నడచుకొనిదియు సీయుదారభావము గాన్పింపగోరెదను. ఇవలను దేశమంతటను గూడ జరుగు విషయములను నేను గమనించుచుండును. నేను బెల్జిక్లోనియున్న ఆలేలకు భంగము గలుగజేయదనియు, భారతదేశమునందు నూతన యుగము ప్రారంభమై సహకార, ఆనోద్యమ విశ్వాస, సద్భావములు ప్రబలునని నేను నమ్ముచున్నాను.

అసెంబ్లీసభ్యుల అభిప్రాయములు

ధిల్లీ, జనవరి 20:—రాజప్రతినిధి యుపన్యాసముపై అసెంబ్లీ సభ్యులు చాలమంది హిందూస్థాన్ టైమ్సుపత్రిక తయారుచేసిన అభిప్రాయములను తెలియజేసిరి. ఎట్టిచరతులను లేకుండ లోబడవలసినదని రాజప్రతినిధి కోరుచున్నట్లు పండిత మోతీలాలుగారు తలచిరి. పరిష్కారమునకై తాము క్రిందకి సెప్టెంబరులో తెలియజెప్పిన వరతులకు రెస్పాంసు లేదనిరి. అంతకంతకు పరిస్థితులు క్లిష్టమూపమును దాల్చుచున్నవనియు స్వరాజ్య వాదులు తమమాటమీదనే నిలువనలె ననియు జెప్పిరి.

రామచంద్రరావు లజపతిరాయగార్లు దక్షిణ ఆఫ్రికాపై రాజప్రతినిధి చెప్పినవిషయములు సమంజసముగ నున్నవని చెప్పిరి రామచంద్రరావుగారు వ్యవసాయముపై కమిషను నియమించుట గూడ సంతృప్తికరముగ నున్నదనిరి.

కాని దేశములో పరిశ్రమల విషయమై గూడ తగిన చర్యనిర్వహణ తీసుకొనిన బాగుండునని చెప్పిరి.

ప్రతిఘటనము వచ్చినది గావున భారతపాతియొక్క కోర్కెలను ప్రభుత్వమువారు రెస్పాంసును గనపరచుట కిదియే చాలు నని లజపతిరాయగారు చెప్పిరి.

పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారి యభిప్రాయములు

వ్యవసాయముపై రాయలుకమిషను

ధిల్లీ, జనవరి 20:—వ్యవసాయముపై రాయలు కమిషను విషయమున అసెంబ్లీయేటెను ప్రెస్ న్యూసితో పండిత మోతీలాలుగారిట్లు చెప్పిరి:—ఇట్టిప్రకటన గావించబడునని కొన్నిదినములక్రింద లండనునుండి వచ్చిన తంతిల్లు నే తెలిసినది. కావున ఇప్పుడిది ఆశ్చర్యమును కలిగించుటలేదు. ఈకమిషనువారి శ్రమలనల వీమా ఫలితములు గలుగబోవునని రాజప్రతినిధి యూహించుచున్నాడు. హిందూదేశమున వ్యవసాయ దారునిస్థితి చాల యభివృద్ధిగాంచవలె నని అందరూ అంగీకరించుచున్నారు. కావున దేశాభిమానము గలవా రెవరైన ఆవిషయముక న్యాయముగా ఖర్చుపెట్టేవిషయమున వెనుదీయరు.

కాని భారతీయుల ఆశయములపట్ల ప్రభుత్వమువారు నిరంతరము గనపరచుచున్న వైఖరినిబట్టియు, నిజముగా ప్రభుత్వమువారి హృదయము మారినట్లు నూచనలేమియు కనబడకపోవుటచేతను యీరాయలు కమిషను గూర్చి అనుమానితవలసినదగుచున్నది. మంత్రులకు రాయలు కమిషనువారు కేయబోవు సహాయము లోను వారు విచారించు విషయములనుండి తెనెన్సిలాండు రెవిన్యూ అసెంబ్లీ విషయములను దప్పించుటల్లను వారినిజ స్థితి బయల్పడినది. ద్వంద్వప్రభుత్వమును కాశ్యతముగా స్థాపించవలయుటయు వ్యవసాయదారులను నిరంతరము నిరంక్షణాధికారవర్ధముపైనే ఆధారపడియుండునట్లుజేసి వారికి స్వరాజ్యగొడుదయే దప్పించి వారిని రాజకీయతరగతులనుండి విడదీయుటయు దీనికి ముఖ్యకారణములని నాను కోరుచున్నది.

దక్షిణ ఆఫ్రికాసమస్య

ధిల్లీ, జనవరి 20:—రాజప్రతినిధి యుపన్యాసములో దక్షిణ ఆఫ్రికావిషయమై చెప్పబడిన విషయములనుగూర్చి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు అసెంబ్లీయేటెను ప్రెస్ న్యూ ప్రతినిధితో నిట్లు చెప్పిరి:—

దక్షిణ ఆఫ్రికా సమస్యనుగూర్చి మాట్లాడునప్పుడు రాజప్రతినిధి తనకుగల న్యాయశాస్త్రజ్ఞానము వంతయునుపయోగించెను. నిరాధారమైనయావిషయమున ప్రత్యేకముగా వాదించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియా ప్రజలలెనేతలంచి ఆలోచించుచున్నట్లుగా కనబడునట్లు చేసెను. నిజమున శ్రద్ధతో పరిశీలించినట్లుయిన ప్రభుత్వమువారి విషయమున నెంతయలక్ష్యముతో నుండిరో తెలియకపోయెను. రాజప్రతినిధి చెప్పిన దంతయు నిది. హిందూదేశ ప్రజలు తమంతట తామే ఏదైనా మోస్త్రు బ్రష్టిల ద్వారా తమ మొరలకు తెలియజేసికొనుటకై చేసిన నిరుపయోగమైన ప్రయత్నములకు, దక్షిణ ఆఫ్రికాలో భారతీయులకు నిలువ నీడలేకుండ జేయుచున్న ప్రభుత్వముతో ప్రజలపక్షమున ఇంకినూ ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రయత్నము లని వీరు చెప్పుచున్నారు. ఇటువంటి సమస్యలో తెల్లవారే చిక్కుకొనియుండినచో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారురకుండురాయని ఇదివరకడిగినట్లే మరియొక మార్గము గుచున్నాను. దీనికి జవాబు లేదు. కాని అసెంబ్లీవారును ప్రజలు ను తన ప్రభుత్వము యెడల భక్తి విశ్వాసములతో సహకారము జూపవలెనని రాజప్రతినిధి కోరుచున్నాడు. భారతీయుల మొరలకు వారేమని జవాబు చెప్పుచున్నాడు. దక్షిణ ఆఫ్రికా తనఆర్థికవిషయములకు పరస్పర సంబంధములకు తానే చక్క డెబ్బుకొనుటకు సంపూర్ణాధికారము గల స్వపరిపాలనా రాష్ట్రముని చెప్పుచున్నాడు. అనగా స్వపరిపాలనాసౌకర్యము తెరుంగని భారతీయులను గ్రేటుబ్రిటనువారు స్వపరిపాలనగల మరియొక రాష్ట్రప్రజలతో సమానముగా చూడాలని యభిప్రాయము. గావున భారతీయుల మరల మనమే తగిన శక్తి సామర్థ్యములకు సంపాదించుకొని మానవాక్కులను నిలువ బెల్జిక్లోన వలెను. దీనికి తగినమార్గములు 28 లేదీర అసెంబ్లీలో గయాప్రసాదసింగుగారు రుపపాదించబోవు దక్షిణ ఆఫ్రికా తీర్మానములో చూచింపబడును. మిగతా విషయములలో ముందు మనయింట మనపధికారుల ముగటకు ప్రయత్నించినచో ఏ ప్రభుత్వము వాస్తవము మనకు సాయము చేయగలరు. (అ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్షసభ

ఇన్ను రెన్సువిల్లుపై తీర్మానము

ధిల్లీ, జనవరి 20:—రెన్సుకాననసభలయొక్క జాయింట్ కమిటీవారికి ఇన్నురెన్సువిల్లు నెరింగింప వలెనని రేపు కానన సభలో తీర్మానము ప్రతిపాదించబడు నప్పుడు దాని కభ్యంతర పెట్టి అసెంబ్లీ నెలెత్తుకమిటీకే యెంగింపునట్లుగా పట్టుబట్టవలెనని స్వరాజ్యపక్షమువారి ముఖ్యాత్మము గావించిన సభలో తీర్మానించిరి. మరియు కేల్గారు ఆసీ లోహాకరుగార్లు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యత్వమున కిచ్చిన రాజీనామాలు సభలో అంగీకరింపబడి వారివారి పూర్వ సేవలకు వారికి వందనము లర్పించబడెను. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధిగారి వేషికోలు

20 లక్షలు పోగై నది

సామ్రాజ్య సహాయసంఘపు హైందవోపసంఘపు తరపున రాజప్రతినిధి వేషికోలునల 20లక్షలు పోగై నది. సంఘము వారికి పని ప్రారంభించుటకు వీలు చిక్కినది. కావున ఈనిధిని చాలించిరి. భూతవయాపకులైన ప్రభువులను, ప్రజలకు శ్రీ వారు అభినందించిరి. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

నిన్న భారతశాసనసభా ప్రారంభసమయమున రాజప్రతినిధి యొనంగిన యుపన్యాసము ఆశాభంగకరముగ నున్నదని యెవ్వరును ఆశ్చర్య పడకపోదు. అంతకన్న నెక్కువ చెప్ప నని యెవ్వరును వలచియుండదు. దక్షిణాఫ్రికా సమస్యను గూర్చి యొక ను యేమైన చెప్పదురేమో యని యెదురుచూచువారికిగాని, భారత సంస్కరణముల గూర్చి కాంగ్రెసు తీర్మానముపై రాజప్రతినిధి యేమైన ప్రకటించు ననిగాని ఆశబట్టుకొని యున్న వారెవరైన నుండునెడల వారికికనైనను సంశయములు దీరవచ్చును.

ఈసారి రాయలుకమిషనువార్తను పభలో ప్రకటించుట రాజప్రతినిధి యొక ఘనకార్యముగ దలంచెను. భారతదేశమందలి వ్యవసాయమార్గముల సభివృద్ధి జేయుట కీ రాయలు కమిషను ఉద్దేశింపబడెను. ఇదివరలో నీవిషయమై విదేశ వార్తలలో వినియుంటిమి. ఇప్పు డిది రూపము దాల్చినట్లు రాజప్రతినిధిగారు ప్రకటించిరి. ఇందు నెలన ప్రయోజనము లేముండునో, భారతీయులు భాగ్యవంతులై దేశమున దారిద్ర్యము తొలగి పోవునో యెట్లుండునో చెప్పలేముగాని యిందులకు ప్రస్తుత మెంతేని ఖచ్చి నెత్తిన బడుటమాత్రము నిశ్చయము. ప్రభుత్వమువారికి భారతదేశమునందలి కర్షకజాతిపై అత్యంతమగుదయ గల్గినది. భూమికిన్దు, తరములు, ఇరిగేషను మున్నగు విషయములగూర్చి యొకమిషను విచారింపదు. వ్యవసాయాభివృద్ధిని గూర్చి శాస్త్రీయప్రయోగముల నితరదేశములలో నాచరణలో నున్నవాని నిచట నాచరణలో బెట్టుటను గూర్చి విచారించును. భారతదేశములో వ్యవసాయమున కీవిధముగ తోడ్పడుట యవసరమే గాని దేశమును ముఖ్యముగ నావరించిన స్వరూపాలనావిషయమున ప్రభుత్వము వారెట్టిమార్పును గాంచినట్లు గాన్పించకపోవుట వలన ఈవ్యవసాయవిషయమున స పారకరుణ గల్గినందులకు సంశయింప వలసియే యున్నది. ఈదేశమున వ్యవసాయదారులే అధికసంఖ్యాకులు గలరు. వారే, దేశమునందే యుద్దయమున కైనను తోడ్పడ వలయును. ప్రజలతోడ్పాటు, బల మున్నవారిచే. అట్టితరీ ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి కమిషను నొకదానిపేరు బెట్టి వ్యవసాయ దారులను తమ పక్షము జేసికొన ప్రయత్నించుచున్నారని తలంప వచ్చును.

ఇకను దక్షిణాఫ్రికా సమస్యనుగూర్చి రాజప్రతినిధి చెప్పిన దేమియును లేదనియే చెప్ప

వచ్చును. ఈ దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల విషయమున భారతదేశము యెట్లు కుందుచున్నదో భారతప్రభుత్వముగూడ అట్లే కుందుచున్నదని వాత్సలసానుభూతిని బెల్టుటవలని ప్రయోజన మేమియును లేదు. స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్న దక్షిణాఫ్రికాపార్లమెంటు తమదేశము యొక్క తేమమున కవసరమగు శాసనముల జేసికొనిన నాటంకపరుపజాలమని రాజప్రతినిధి చేయు వాదము జూడ భారతీయులకు స్వాతంత్ర్యము లేదు గాన అట్లు కుందుచుండవలసినదేయని చెప్పి నట్లును కొనవచ్చును. సామ్రాజ్యమునందు భారతీయులెక్కడ నున్నను సార్వభౌముడు రక్షింప వలసిన భారము గలదు. భారతప్రభుత్వ విషయమున యూనియను ప్రభుత్వముతో సంప్ర తించుట కు రాయబారమును బంపినందులకు సంతోషించుకొన వచ్చును గాని అందువలన ప్రయోజన మానం తయు నున్నట్లుల గాన్పించుటలేదు. వారు పంపిన రాయబారులు దక్షిణాఫ్రికాలో ముఖ్యమైన విషయములను గొన్నింటిని కనుగొనిరనియు, క్రొత్త సూచనలు గావింపబడుననియు రాజప్రతినిధి బెల్టుచున్నాడు. ఇంకను ఈవిషయము రాయబారములసీతలలో నుండుటవలన త్వరలోనే యూనియనుప్రభుత్వముతో చర్చించుటకవకాశము గల్గునని రాజప్రతినిధి బెల్టుచున్న ఆశ యెట్టిదియు గాన్పించుటలేదు. దక్షిణాఫ్రికా యూనియను పార్లమెంటు ఇప్పుడు వచ్చినట్లుల జేసికొనవచ్చును. భారతీయులు పరాధీను లగుట వలన వారి కచట సమానస్థానము లేకున్నది. అసెంబ్లీ 28 వ తేదీని దక్షిణాఫ్రికా తీర్మానముపై చర్చించునపుడు భారతీయులకు గల హక్కులను బెలియబరచి స్థాపించెద రని నమ్మెదము.

రాజప్రతినిధిగారు సహకార పాఠమును మరల నేర్పుచున్నారు. బర్మెనుహేతు ప్రభువు గారిని సహకార సద్యాపములను జూపలేదని విచారించుచున్నారు. కొందరలో మార్పుగల్గినందులకు సంతోషించు చున్నారు. మంచి యవకాశము చేజిక్కినపుడు 1929 లోపలనే రాయలు కమిషను వచ్చి భారతీయులను స్వర్గమున జేర్చుటకు తరుణము వచ్చినపుడు భారతీయులు యేమాత్రమును తోడ్పాటును, ఉత్సాహమును జూపలేదని రాజప్రతినిధి కుందుచున్నారు. బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఎట్లుచేయుచున్న అట్లుల జేయలేదనియే విరికి అసంతృప్తికరముగ నున్నట్లుల గాన్పించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు జూపిన విధమున నూతన పరిసీతులను గుర్తించి పనిజేయలేదని రాజప్రతినిధి బెల్టుచున్నారు గాని నూతన పరిసీతు లేమి గల్గెనో బెలియుటలేదు. మడ్డిమనుకమిటీ సారాంశ మేమయ్యెనో పాఠకులకు బెలిసియేయున్నది. మైనారిటీసలహాలను త్రోసివేసిరి. భారతదేశమునకు ఆర్థికముగ మరింతఖర్చులను నెత్తిన వేసిరి. ఇండియను సివిలునర్విసులోనికి తమ చే శీ యులెక్కువమంది చేరుటకు ప్ర చార ము ల జేసిరి. కాని భారతసంస్కరణముల సభివృద్ధిజేయుటకు జేసినపని యేమియును గానరాదు. ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయలేదన్న, బ్రిటిషు హృదయము నందు మార్పు ఏవిధమునను లేకున్నపు డది యెట్లు సాధ్యమగును?

రాజప్రతినిధిగారు మరొకవిషయమును అసెంబ్లీ సభ్యులకు జ్ఞాపకము జేసిరి. కాటను ఎక్సైజు డ్యూటీకిని రాష్ట్రీయకప్పములకును ముడిపెట్టి ఆ పన్నును తద్దజేయునెడల రాష్ట్రీయ కప్పములు తగ్గవని మరల గట్టిగ జెప్పచున్నారు. రెండునోపములును తొలగవలసినవే గాని పన్నుదొలగించుట వలన బట్టల పరిశ్రమకును పనివారలకును గల్గు కష్టము నివారణమగుట ముఖ్యమని దలంపవలసి యున్నది. రాష్ట్రీయ కప్పములను మెచ్చను బహుకృతి గుది బం డ యె నది. దానిని తప్పించుకొనిన యెడల రాష్ట్రీయలూడబ్బును దేశాభివృద్ధికార్యములకు వినియోగపరచుకొనుట. కవకాశముండెడిది కాని రాజప్రతినిధిగారు రాష్ట్రీయ కప్పములు తగ్గవునుమా యనియే బెల్టుచున్నారు. మరల తమపై నెరమువేసి రుదురని యిష్టను మరల తా మిదివరకు ఆర్థి నెచ్చు ప్రకటించినపుడే చెప్పితిమని జ్ఞాపకము జేయుచున్నారు. మంచితో గూడ చెడుగు మెటనే యుండునట్లు రాజప్రతినిధి ఎక్సైజు పన్ను రద్దుకేసి ఒక్క ముచికార్యమును జేసిరని సంతోషించినను మెటనే రాష్ట్రీయ కప్పములు విడువకుండ మెటబడినవి. రాజప్రతినిధి యుపన్యాసము యిది కడసారిదిగాదు. అసెంబ్లీ స్టేటుకొన్నిలు సభలు రెండును గలసినపుడు మరొకటి యుండును. అప్పటికేమైన మరొక క్రొత్తప్రకటనము గావించెదరా?

రైల్వేప్రయాణికులపై పన్ను

చెన్నపురికి దక్షిణ మహారాష్ట్ర రైలుమీదను, దక్షిణ ఇండియా రైలు మీదను వచ్చు ప్రయాణికులపై పన్నును విధించుటకు చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు తీర్మానించిరి. పన్నులు విధించుట యిక్కాలమున తేలిక యైనది. డబ్బు వచ్చే మార్గము యిది తప్ప మరొక్కటి గాన్పించుట లేదు. మూడవ తరగతి ప్రయాణికులు ఒక్కొక్కరు అణా చొప్పునను, 2-వ తరగతి ప్రయాణికులు రెండణల చొప్పునను, 1-వ తరగతి ప్రయాణికులు నాలుగణల చొప్పునను చెల్లింప వలయును. కార్పొరేషను ఆదాయమున కిందువలన నెక్కువ యగుమాట యెట్లున్నను యీపన్ను విధించుట యన్యాయమని చెప్పకతప్పదు. కార్పొరేషనునందలి స్వరాజ్యపక్షసభ్యులలో నొక రగు బుర్రా సత్యనారాయణగారి పన్నుండవలసినదే యని చెప్పచు చెన్నపురిలోని మహావిశేషముల జూచి యానందించవచ్చువారిపై నీపన్ను కార్పొరేషను విధించుట న్యాయమని చెప్పట విచిత్రముగ నున్నది. చెన్నపురివేడుకలను జూచుట కిప్పుడు వచ్చువారెవరునులేరు. ఇచట నుండుమహాస్వర్గము ననుభవింప గోరువా రెవరునులేరు. పర్వతరీత్యా గొందరు వచ్చుచుందురు. విద్యార్థు లెక్కువమంది వచ్చుచుందురు. కోర్టుపనులచే కొందరు వచ్చుచుందురు. రాష్ట్రీయసకు ప్రధానపట్టణమైనపుడు పనిమీద వచ్చుచుందురు గాని యిచట కులాసాగా కాలము గడుపుటకు వచ్చు వారెవరు నుండరు. చెన్నపురికి వచ్చినవారు మ్యూజియమును, పీపిల్సుపార్కును, ఆక్వేరియమును, రైట్టకూసును మాత్రము చూచెదరు. ఇందు

మ్యూజియములో దప్ప నిక నెక్కడికి పోయినను డబ్బు వసూలుజేయుచునేయుండును. చెన్నపురిలో అడుగుబెట్టి నిచ్చినందు కణాచోష్టన - మూడవ తరగతి ప్రయాణికునివద్ద కార్పొరేషను వసూలు జేయుటంతవరకు మింకొక టుండబోదు. చెన్న పురియందలి కార్పొరేషను రేటు పే యర్ల కు యీ పన్నువిధించుటవలన నెక్కుడు సౌక ర్యములు చేయబడునని చెప్ప బాదము దప్ప మరొక్కటేమియును ఈపన్ను విధించుటకు కారణము గానించుట లేదు. చెన్నపురి కాపురస్థలే చాలవరకు బైటిమూలకు బోయి వచ్చుచుండు ననియు, ప్రజ లిదివరకే పన్నుల భారముతో క్రోగిపోవుచుండి రనియు ఒకటిగా యైనను భారమే యనియు యం. సింగార్యేలు చెట్టిగారు చెప్పిన మాటలు సమంజసముగ నున్నవి. రైలురేళ్లే యెక్కువ. అందుల కొప్పుకొని పనిమీద చెన్న పట్నం వచ్చునరి కీపన్ను తలమీద వి సరుట మరింత ఘోరము. ఇయ్యది బీదలకు చాల కష్టముగ నుండు నని చక్కరయ్య చెట్టిగారు జెప్పిన మాటల యందు సత్యము గలదు. ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము గావలెనని కోరుచు పన్నులను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గింపవలెనని కోరు యారోజులలో నిట్టిపన్నులను విధించి చెన్నపట్టణముపెద్దలు సంతోషించుట యుక్తముగలేదు. డాక్టరు విజయరాఘవులుగారును గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారును ఇందులకు ప్రాతి కూల్యమును చెల్పి వారిధర్మమును నెరవేర్చిరి.

జప్తిసుపక్షము - శాసనసభ

జప్తిసుపక్షవలంబనులు చెన్నరాష్ట్ర శాసనసభ్యులు మార్తాండపిల్లగారు తుత్తుకుడియందు జప్తిసుపక్ష సీతిగతులను గురించి తెలిపినభావములు యధాస్థితిని దెలుపుచున్నవి. జప్తిసుపక్షము చెన్న రాష్ట్రమునం దారేండ్లప్రతిహతముగను రాజ్యమును జేసినది. మొదటి యెన్నికలయందు బహిష్కారప్రయోగము జప్తిసుపక్ష భ్యర్థులకు సంపూర్ణ విజయమును గలుగజేసినది. రెండవ యెన్నికలయంద ధాంగీకారము కొంతబలమును తగ్గించినది. రాగల యెన్నికలయందు శాసనసభల బహిష్కార నివారణము జప్తిసుపక్షబలము నింకను తగ్గించగలదు. మార్తాండ పిల్ల గారు తెలిపినటు లారంభమునందు జప్తిసుపక్షము ప్రజాసామాన్యము నుద్ధరించుట కేర్పడినదని విశ్వాసము గలిగినది. కాని ప్రజల కట్టిప్రయోజనము లేవియును గలుగలేదు. జప్తిసుపక్షరాయకులం దుద్యోగకాంక్ష - బ్రాహ్మణ ద్వేషము మాత్రము వ్యక్తమైనవి. ఉద్యోగకాంక్షను, బహువిధములైన బ్రాహ్మణేతర సంఘములందు సేఫలము చేయుట యసంభవము. బ్రాహ్మణ ద్వేషము బ్రాహ్మణేతర సంఘముల యభ్యుదయమునకు వినియోగపడదు. ఆరంభమునందు బ్రాహ్మణేతరఘోష సమ్మోహమును గలుగజేసినను కాలక్రమమునను ఆగ్రహమ పోయినది. చెన్నరాష్ట్ర శాసనసభయందు ప్రభుత్వవలంబనులు కిరీ, జప్తిసుపక్షవలంబనులు కిరీ, జాతీయవాదులు 20, మహమ్మదీయులును నితరులును 15 మంది సభ్యులు గలరు. జప్తిసుపక్షము ప్రభుత్వపక్ష సహాయమున సభిభారమును వహిం

చును నిరంకుశప్రభుత్వముతో వైకృతమును బాంది నది. జప్తిసుపక్షము బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు లక్ష్యమైనను బ్రాహ్మణేతరు లన్ని పక్షములందును గలరు. ప్రభుత్వ పక్షమువారు, జప్తిసుపక్షమువారు, జాతీయపక్షమువారు, స్వరాజ్యపక్షమువారు, మహమ్మదీయ క్రైస్తవ పక్షమువారు బ్రాహ్మణేతరులు గలరు. వీరికి సంయోగపాశము స్థిరముగ నిలువజాలదు. ఈనాటిక మంతయును పానుగల్లురాజాగారి నాటకమని మార్తాండపిల్లగారు తెలుపుచున్నారు. అరవలమీదను పిల్లలమీదను గల యభిమానము శివజ్ఞానం పిల్ల గారిని మార్తాండం పిల్ల గారి పొగడ్తలకు బ్రాతులను జేసినది. తణికాచలం చెట్టిగారు శివజ్ఞానంపిల్ల గారిని నిరసించియుండిరి. ద్రావిడభిమానము సమాజసమైక్య ప్రధాననాయకుడైన పానుగల్లురాజాగారి నిరసన మనుచితము. రాగల యెన్నికలందు బాగుగ పని జేయవలయు నని మార్తాండము పిల్లగారు ప్రకటించు చున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారు తగిన యేర్పాటులను జేసి రాగల యెన్నికలయందు జప్తిసుపక్షమునకు గుణపాతమును నేర్పి యన్వర్థముగను బ్రాహ్మణేతర పక్షమునకు మూలాధారమైన ప్రజాశయములను సఫలము చేయుట యవసరము.

విశాఖపట్టణము నౌకాశ్రయము

ఆంధ్రోద్యమాశయముల నప్రయత్నముగను కాలము సఫలము చేయుచున్నది. ఆరంభమునం దాంధ్రోద్యమాశయము లందరాని ఫలములుగను పరిహాసమునకు బ్రాత్రములైనను దేశభక్త మొకటప్పయ్య పంతులుగారు మొదలగు నాంధ్రనాయకులు నాటిన సంకల్పబీజములు ఫలవంతము లగుచున్నవి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయశాసనము నిర్మితమై రాజప్రతినిధి యామోదమును బడసినది. విశాఖ పట్టణమునందు నౌకాశ్రయ నిర్మాణము భారతమంత్రి సమ్మతిని బడసినది. గత సంవత్సరమునందు సామ్రాజ్యశాసనసభ రూ 90,47,000 లను నిర్మాణవ్యయమునకు మంజూరు చేసినది. చిల్లర ఉద్యోగస్థుల నివాసమునకు 20,525 చదరపు గజములను గజము రూపాయి చొప్పున గొనుటకు ఆర్థికస్థాయి సంఘ మంగీకరించినది. నౌకాశ్రయము భూమిధరను పెంచుట సహజమని భూమిని పెటనే కొనుటకు ప్రభుత్వ మంగీకరించినది. నౌకానిర్మాణ కార్యములు రాగల సంవత్సరమునం దారంభింప బడునని తెలియుచున్నది. ఈ మహత్కార్య మాధ్ర దేశభాభ్యుదయమునకు నకలవిధములను దోడ్పడగలదు. ఎలుకుబడిగలవా రినిర్మాణము సత్వరము గను కొనసాగుటకు పాటుపడుదు రని నమ్ముచున్నాము. ఆంధ్రోద్యమమునకు మూలాధారమైన యాంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమును 1929 సంవత్సర ప్రాంతములందు సఫలమగుటకు భగవంతుడనుగ్రహించు నని నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయశాసనము రాజప్రతినిధి యంగీకారమును బడసినటులును ఫిబ్రవరి మధ్య నుండి అమలులోనికి రానున్నదనియును తెలియుచున్నది. శాసననిర్మాతలు సర్ పరమరామ పాత్రంగి రాంధ్రుల యభినందనములకు పాత్రులగు చున్నారు.

హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము రావలెను

వచ్చినగాని ఏకపక్షములు గట్టెక్కివు గ్రహంపోలు, శివరావుగార్లనిరి

(ప్రత్యేక విలేఖరి)
కలకత్తా, జనవరి 20:—సర్వెంటు పత్రికావిలేఖరి యడుగగా లేబరు పార్టీవారును, క్రైమ యూనియను కాలగ్ర సువారును ఏర్పాటుచేయుటచే హిందూదేశమున కార్మిక, రాజకీయపరిస్థితులను గ్రహింపవచ్చిన గ్రాహంపోలు, శివరావుగా రిట్లునిరి. "ఆలివరుగారి యువపాదనపై ప్రభువుల సభ యందు కామనువెల్లు బిల్లు చర్చింపబడవచ్చును. ఆర్థికవత్సరము కడముట్టుచున్నది. దాని తరువాత బడ్జటు చర్చకు రావలసియున్నది. కావున జేపిరి సెలవులకు ముందు కామన్సుసభవారు ఏ బిల్లునకను చూచుటకు వీలులేదు. లేని అలవాటును చేసికొని ప్రభువులసభతోనే చర్చించురు." ఆంటి ఏషియాటిక్కు బిల్లుగూర్చి మాట్లాడుమ అది కడు ప్రూరమైనది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమందలి ఇతరజాతులతోను దేశములతోను సమానమైన హక్కును పొందువరకు మనమేమియు చేయజాలము. దక్షిణ ఆఫ్రికావారు ఎంతయుండును తోసివేసిన అంతయుందిది. వీలనన ఆతిర్వానము సామ్రాజ్య మహాసభాద్వేషమునకు వ్యతిరేకమైనది.

బాబరు అకాలిఅప్పీలు

వింత తీర్పులు
లాహోరు, జనవరి 20:—క్రిందటి నవంబరులో ట్యాపు దొరచే శిక్షింపబడిన 50మంది అకాలీలు బ్రాహ్మణాధిపతుల వ్యాయమాదుల యెదుట అప్పీలుచేసిరి. 3 అప్పీళ్లు పట్టబడి శిక్షలు తీసివేయబడినవి. మిగిలినవి అప్పీళ్లు తీసికొననేలేదు. శిక్షలు తీసివేయుట ప్రజాక్షేమకరము కాదని ప్రభుత్వము అప్పీలుచేసెను. కొందరికి శిక్షలు వృద్ధి చేయగోరెను. శిక్షలు తీసివేసినవారిపై ప్రభుత్వపు అప్పీళ్లు నాలుగుతీసికొనిరి. అసలుసరకును జీవితము తయ్య ద్వి పాంతరవాసము విధించిరి. శిక్షలువృద్ధి చేయుమనునట్టివి ఎనిమిదింటిని పట్టిరి. ఒకనికి ద్వీపాంతరవాసము తీసివేసి మరణ దండన విధించిరి. మిగిలినవారికి శిక్షలెక్కువ చేయబడెను. సెషన్సులో మరణ దండన విధింపబడిన 5 గురికి శిక్ష శామపరుపబడెను. ఇంతటితో ఈశ్రమముగిసినది. 1921,22 సంవత్సరములలో లీరుదూ ఆజు జిల్లాలలో విప్లవ ప్రచారమును సాహస కార్యములు బంధిపోట్లు హత్యలు గావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

సర్దారు మహటాబుశింగుగారు

ప్రభుత్వము వారిని బాగుగనే చూచుచున్నది
లాహోరు, జనవరి 20:—అకాలీ పత్రికలో ప్రచురింపబడినట్లు సర్దారు మహటాబు శింగుగారిని జైలులో నిర్లక్ష్యముతో చూచుచున్నారను మాట అబద్ధమని ప్రభుత్వము తెలుపుచున్నది. మహటాబు శింగుగారిట్లు చెప్పిరి. మలబద్ధకముచే ముక్కుటవలన కిరుబుడ్డ (Hernia) ప్రారంభమైనది. తరువాత శస్త్రమునకు ఒప్పుకొని వెళ్లిరి. అప్పటినుండియు జబ్బుగా నున్నది. జైలు అధికారులు తృప్తిగాను, బాగ్రత్తగాను చూచుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

పుష్పశీలు పాండేకు విచ్చేతినది-ఇప్పుడుఉరీరీయరు

బొంబాయి, జనవరి 20:—బాబా కేసులోని పుష్పశీలు పాండేగారికి తీర్పు చెప్పబడతేనే పిచ్చి యైతినది. వారికి నియమిత కాలములో కుదరక పోయిన యెడల వారి శిక్ష ప్రకారము బొంబాయిప్రభుత్వము వారిని ఉరీరీయరు. (ఆ. ప్రె.)

పరిజాబు గవర్నరు

లాహోరు, జనవరి 20:—డివానుగారి ఉపన్యాసమునకు నేడే గుజరాతువండి తిరిగివచ్చిన గవర్నరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సామ్రాజ్యయుద్ధమందు గుడ్డివానైనవారికి సహాయము ఉపన్యాసమగును, అధ్యక్షుడును కోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

భారతదేశ పరిస్థితులు

భావిరాజ్యాంగ నిర్మాణము

బ్రిటిషు పక్షము నరికడపు

లండన్, జనవరి 20:—బ్రిటిషు పక్షము భావిరాజ్యాంగ నిర్మాణము పట్ల పూర్తిగా నిరసించినది. ప్రపంచములో చాలవరకు బ్రిటిషు ప్రజలు స్థావర మేర్పరుచుకొన్నారు. ఆంగ్ల భాష స్థావర విశ్వవ్యాప్తమైంది. అట్టి భాషను బ్రహ్మాండమున బ్రిటిషు రాజ్యాంగవిధానము వ్యాపించింది. కాని ఇండియాలో అయ్యది ఎంతమాత్రము సరిపడదు. భారతీయులపక్షమున అది పూర్తిగా వ్యతిరేకము. ఏమిటంటే రాజకీయములందు స్వాతంత్ర్య ప్రతిపాదనలు సహజముగా వెలుగుచున్నవి. ఇండియా ప్రభుత్వమును బ్రిటన్ ప్రభుత్వము నమోనాతో నెలకొల్పటం చాలకష్టము. ఈ చిక్కులన్నిటిని గ్రహించి బ్రిటిషు జయించుటకు కృతనిశ్చయముగా వలెను. ఏదేని పక్షమున జేసికొనవలెను.

పడమటి ఆఫ్రికా రాజ్యములు

రూస్, జన 19:—బ్రిటిషు పడమటి ఆఫ్రికా రాజ్యములను జూచుటకు మేజరు ఆరెన్స్ బర్గ్ చార్లెస్ రైన్ గాడితోడు అధినేత కావాలనుచున్న ఇద్దరు సభ్యులతోడను రేపు లండనుండి బయలుదేరుచున్నారు. వీరు ఫిబ్రవరి 4 తేదీని ల్యాగాస్ వెళ్తురు. వైతేరూలో ఆరువారము ఉండెదరు. అందులో కొంతకాలము ఉత్తర భాగమునను రాష్ట్రములందు పర్యవేక్షించెదరు. ఆగ్రాసు మార్చి 18 తేదీని బయలుదేరెదరు. గోల్డ్ కోస్టున 3 వారములు ఆరుటకు కార్యక్రమము చేర్చుట తేసికొనిరి. తరువాత 10 వారముల నిరాలిమోనులోను, గ్యాంబియాలో మూడువారములు ఉండెదరు. బ్యాంగ్లాదేశ్ నుండి ఏప్రిల్ 20 తేదీని బయలుదేరెదరు. అప్పుడు స్వదేశమునకు బోయెదరు.

లండన్, జన 20:—నేను వారందరూ లండనుండి బయలుదేరిరి. బ్రాస్మెట్ న్యూస్ పేపరులో ఆంగ్లమును గాపాడి పాఠ్యపుస్తకమును జాగ్రత్త జూచుటకు విద్యావిషయమును, స్వరసాయనమును యభివృద్ధి చేయు మార్గములను ముఖ్యముగా తేలిచుచు విషయమై కాంగో నుముత్రాపాటేని ఎను ర్మొకటకు దేశీయ భూమి విధానమును సరిమార్చుటకు వీరు కృషిచేయుదురు.

కన్నాట ప్రభువు ఆరోగ్యము

రూస్, జనవరి 19:—సార్వభౌమని పినతండ్రి కన్నాట ప్రభువు అనారోగ్యముగ నున్న వచంతులు ఆస్థానమును బయలుదేరిరి. అయ్యది 75 సంవత్సరములనుండి. ఆశీర్వాదము దీక్షలో ఆరోగ్యముగ నున్నాడని అధికారులు చెబుచున్నారు.

క్విట్ ఇండియా బాధ్యతను స్వీకరించుట

రూస్, జనవరి 19:—రేపు మంగళవారము క్విట్ ఇండియా బాధ్యతను స్వీకరించుట తేల్చుకొనబడును. ఆమె వయసు 25 సంవత్సరములు. పురుష సంతతిలేనందున తండ్రి ఆస్తి అంతయు ఈమెకే దక్కును.

న్యాయవాది వృత్తిలో జేరుటకు యుండు ఈమె అనేక ముగ పనులలో ప్రవేశించెను. కొంతకాలము ఆమె లండను దిన పత్రికపక్షములో పనిచేసెను.

నాటక శాలలు-ప్రేక్షకుల సౌకర్యములు

నాటక శాలలలో ప్రేక్షకులకు సౌకర్యములు చాలకష్టము వారు ఇటువంటి పడుచుండుటకు కష్టములేననుభవమును చేసి యుండవలయును ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. ముందుగానే నాటక శాలల యగు సూచును కలదును దనిగాని కలదు లేనదిగాని చెయ్యవలెనని ఉత్తరువు చేసెదరు.

మనోలు నమస్క

నర్ ఆర్. లిండ్సే గారు అంగోరాకు

బయలుదేరుచున్నారు

కాన్స్టాంటినోపిలు, జనవరి 20:—మనోలును గూర్చి జరుగు రాయబారములను అప్పటికప్పుడు ప్రతిపాదించి దేశిని కొనుటకు తురుష్క అధికారులతో సంప్రదింపులు అంగోరాకు బయలుదేరును.

భూగర్భమున బోవు రైలు అంటుకొనుట

రూస్, జనవరి 19:—హ్యూస్టన్ స్టేషనువద్దగ హ్యూస్టన్ డ్ ట్యూలు రైలు భూగర్భమున బోవుచున్నపుడు అంటుకొనినది. నల్లగ పాగ బయలుదేరినది. రెండు రైలు ప్రయాణికులతో బోవుచుండెను. అయ్యది ఆపివేయబడెను. సిగ్నలు ఆగిపోవుట చే రైలు ఆగిపోయెను. ఒక రైలు చాలదూరముబోలేదు. తిరిగి వచ్చెను. రెండవరైలు కొంత దివ్యున కేగెను. తిరిగి రాలేక పోయెను. ఆ రైలులో నున్న వారిని ఇంకొక బండిలో నెక్కి గొంతు చీల్చి మరణము కలుగజేసెను. ఎవరికిని ప్రమాదము గలగలేదు. రైలు 1 1/2 గంటకు పట్టాలకుండి తొలగినపిదప నిష్పవల్లారెను. లండను ట్యూలు రైలుకు ప్రమాదము గల్గెను.

రాష్ట్రీయ సేనలో

సైనికులను విస్తారముగ జేర్చుకొనుచున్నారు. డిసెంబరు 31 తేదీతో అంత్యమును చూడుచున్నందున 5182 మందిని సైనికవృత్తికి అర్హులని అంగీకరించిరి. పూర్వముకంటె ఇప్పుడు సంఖ్య పెచ్చినది.

బ్రిటిషు సాకాదశ విధానము

రూస్, జనవరి 19:—బ్రిటిషు అన్ని దేశములకంటెను ఎక్కువగా సమక్రమమున తవరక్షణమును ఆధారపడవలసి యున్నది అయ్యప్పటికిని కొత్తగ నాకలను నిర్మించుచుండ ఆలభ్యముజేయుచున్నా బయలుదేరి మే. ఆరువారము కట్టుకుండు యింకొకటి. ఆ బయి నే బ్రిటిషు యుద్ధమున పిదప 11 క్రూయి ఇరులనే నిర్మించెను. యునైటెడ్ స్టేట్స్, జపాను, ఫ్రాంసు, ఇటలీ దేశముల నాకాదశ సంఖ్య 800. సైనికవైమానిక నాకాదశ మలను తగ్గించుటకు బ్రిటిషు సిద్ధముగ నున్నది. కాని ఇతరులు తమ కిష్టమునచ్చినట్లు సైన్యములను ఆయుధములను పెంపొంది జేసికొనుచుండ బ్రిటిషు మాత్రము ఊరకుండవలసి బ్రిటిషు మాత్రముగా రనిరి.

కమ్యూనిస్టులపై దాడి

మరికొందరు శిక్షితులగుట

కొయ్, జనవరి 19:—కొయ్ లో అరెస్టు చేసిన 18 కమ్యూనిస్టులలో ముగ్గురు చెరనాలకంపబడిరి. తిరిగినవారు విడుదల చేయబడిరి. ఇందులో ఒక స్త్రీ కూడ గలదు.

పోస్టాఫీసు

ట్యూబు రైలును వేయుట

రూస్, జనవరి 19:—పోస్టాఫీసుకు ఉత్తరములను, పాల్నెలను గొంపువుటకు భూగర్భమునండి ఒక విశ్వ రైలును 1600000 పానులను ఖర్చుచెట్టి వేయుట ప్రయత్నించుచున్నారు. లండనులో ఈ సంస్కారమున అయ్యది పూర్తియగును. గంటకు 85 మైళ్ళు వేయును. పోస్టాఫీసువారు 90 బండ్లను దీక్షి సరిపావు కొలతలతో గట్టుచున్నారు. ప్రతిగంటయు 30 రైలు పోవును. దీనివలన ముఖ్యము శ్రవణము తగ్గును. మోటారుబండ్లు గట్టువుటం ధావ్యత తగ్గిపోవును.

పెరిషియాలో రైలు కొత్తగ వేయుట

పెహార్, జన 19:—పెరిషియాలో మరికొన్ని రైలు వేయుటకు పార్లమెంటులో బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను.

వివిధ ఆర్థిక పరిస్థితులు

కొత్త నాణెములు

లండన్ జన 19:—ఇనుము వెండి కంచు నాణెములను చలించు జేయుటకు డెయిలు ఇరానపార్లమెంటులో వివిధ ప్రశ్నలు ఆర్థికమంత్రి బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రస్తుతమున బ్రిటిషు నాణెముల విలువ, ప్రమాణము, చలించుట గల్గియుండునని చెప్పెను.

సామ్రాజ్య యుద్ధ సమాధుల నిధి

ప్రారంభ ప్రయత్నములు పూర్తియగుట

రూస్, జన 19:—కాన్స్టాంటినోపిలు సామ్రాజ్య యుద్ధ సమాధుల సేవరులకు కావలసిన 5,000,000 పానులను పూర్తిగా పూర్తిగా చేసిరి. దీక్షి ధర్మకర్తలగ జనరలు సర్ హెర్బర్ట్ లారెన్స్ సీకాన, మేజరు జనరలు సర్ ప్యాబ్రియనుగార్లు నియమింపబడిరి.

విదేశీ రాకొమారుడు

వాషింగ్టన్ లో రుమేనియా మంత్రి

లండన్ జన 17:—యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో రుమేనియా జేసికొనవలసిన ఋణపరిష్కారము విషయమై వాషింగ్టన్ లో నుండే రుమేనియా మంత్రి బిబెస్కో మంత్రి సకాలము నకు తగిన ఏర్పాటులు జేయనందున దానివలన అనుభూముగ వరతులను సంపాదించుటకు వీలులేకపోయెనని లండనులో నున్న రుమేనియా మంత్రి చెబుచున్నట్లు వాషింగ్టన్ లో నున్న బిబెస్కో రాకొమారుని తేచిరవ్యవహారము చెబుచున్నది. ఆతని నిపుడు బుకారెస్టులో నున్న విదేశాంగ కార్యాలయమునకు మార్చిరి.

రాచపుండు నివారణ పరిశోధన

రూస్, జన 19:—రాచపుండు పుట్టుటకు కారణమును దానిని నివారణ జేయుటకును పరిశోధనలు పూర్తియైనవిని యుక్రెయిన్ టు కు సిద్ధపడుచున్నారమని యుక్రెయిన్ గౌరవ మంత్రి చెబుచున్నది. దీనిని ముందు 1,50,000 పానుల నిధి చేర్చుట జేసెను.

మెల్బోర్న్ బిరుదములు

లండన్, జన 19:—బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సమగ్రదర్శనములో భారతేశాను కమిషనరుగ నున్న దివాను బహదూర్ టి. విజయరాఘవాచారిగారికి మెల్బోర్న్ బిరుదము (సివిల్ డివిజన్) బిరుదమును సార్వభౌమ డొంగెను.

విగ్గెరనుమీద పన్ను హెచ్చింపదు

టోక్యో, జన 19:—కొన్ని రాజ్యాంగ కారణములచే విగ్గెరను (ఇనుము) మీద సుంకములను హెచ్చింపవలదు మని జపాను మంత్రివర్గమువారు నిశ్చయించిరి.

భావినా కావిమానములు

లండన్, జన 20:—ఇకముందు నాకావిమానములలో

10, 12 వారాలలో ఇండియానుండి ఇంగ్లండునుండి ఆస్ట్రేలియాకు 100 మంది ప్రయాణికులను సామానుగొంపుట కేర్పాటులు జేయబడుననియు, పడమటికి రెండుసార్లు, భోజనపుగదిని, విశ్రాంతిగదిగూ గదిని ఏర్పాటు చేసెదని బ్రాంకరుగారు చెప్పిరి. గంటకు 65 మైళ్ళు వయనము జేసెదరు. కొయ్ కరాచీ ఆస్ట్రేలియాకు బోవు విమానములు సింగపూరులో కలియును.

డ్రాసుల తిరుగుబాటు

డమాస్కస్, జన 20:—డోబోవి నేలుగారు జనీవాలో జరుగనున్న మ్యాండేటు కమిషను సభలో ప్రాంకుతరపున మాట్లాడుటకు సిరియానుకి ప్యాసికుకు బయలుదేరుచున్నారు. ఫ్రెంచి కీలుమార్డులకు ఆధికారమునిచ్చి పోవుచున్నారు. ఈ పర్యాయము డ్రాసులపై చేయనున్న సమరమున ప్రాంకుచేటు డిస్పాచిగారు పాల్గొని నడిపించెదరు.

చమురు మహాలీ

తురుష్క బ్యాంకులు బెర్లిను సోకోల్ చమురుకంపెనీ వారు కలిసి తర్కీలోనున్న చమురు ఒకరే పంపుటకు కాపము చేయుతేరి ఆమెనాపలీ తమకే ఇవ్వాలనెను ప్రభుత్వమువారు గోరెరి.

ఫ్రెంచి ఆర్థిక పరిస్థితులు

పారిస్, జన 16:—కొంతవ్యవధిని గడించి బ్రియండు గారు సెంటరు రైటు పక్షమువారి ప్రాపును గడించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. కార్టివైటు పక్షమునకు ప్రభుత్వ ఆర్థిక విధానమునకు ఏదోవిధముగ రాజీనామా కుదుర్చుటకు బ్రియండు గారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

డాక్టరు హల్బర్టరాస్ పరిశోధన

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

అండ్, జనవరి 20:—డాక్టరు హల్బర్టరాస్ గారు సర్ రోసాల్ట రోజుగారి సోదరుడు. అండమనగరములో కర్మాగారములకు వైద్యాధికారి. దక్షిణఆఫ్రికా, ఇండియాలో ప్రకృతిశాస్త్రమునకు సంబంధించిన పరిశోధనలను జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు నెలవునాసగిరి. 29 తేదీని మార్చెయిల్సునుండి బయలుదేరి ఈజిప్టుకేగి అచటనుండి దక్షిణఆఫ్రికాకేగి గనల పనివాండ్ర శ్యావకాసరోగమునుగూర్చి యుపన్యసించి అస్సాము కేగి వేపవికాలములోను వానకాలములోను తేయకుతోట లోను కూలీలకు మలేరియా జ్వరము విస్తారముగ వచ్చును గాన అచట పరిశోధననైనదరు. ఇతడు దోమలు, ఈగలనుగూర్చి సుప్రసిద్ధమగు గ్రంథములను వ్రాసెను. మన్యజ్వరము దోమల కాటుచే వచ్చుచున్నదని నిశ్చయించినపుడు అతడు కలకత్తాలో తనసోదరునితో యుండెను.

పోర్చుగీసు ఈస్టు ఆఫ్రికా

జల ప్రశయము
(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

బీరా, జన 20:—పోర్చుగీస్ ఈస్టు ఆఫ్రికాలో ఎన్నడు లేని వర్షము కురిసెను. వరదలు ప్రశయమును సూచించుటల పొలుచున్నవి. క్షిమెయిలు తపాలను గొంపోపు రైల్వేనుగూడ పూర్తిగా ఆపుజేసిరి, తంతివార్తలనుగూడ నిలుపుజేసిరి. దేశీయులు చాలమంది మునింగిపోయిరి.

In the Court of the Subordinate Judge, Bapatla.

I. P. No. 34 of 1925.

Dasari Venkatanarayana Petitioner.
AND

Kolipara Channamallayya son of Kalahasti Lingam, Jangam caste, cultivator, resident of China Parimi Agraharam, Tenali Taluk Debtor.

Notice is hereby given under clause 2 of Sec 19 of Act V of 1920 that the above-named creditor has applied to this Court by a petition dated 10-1-25 for adjudicating the debtor as insolvent and that the petition is posted to 5-2-25 for hearing. Any person wishing to oppose the petition may appear before this Court either in person or by a duly authorised pleader on or before the said 5-2-25.

A. S. KRISHNASWAMI AIYAR,
Prl. Subordinate Judge.

Sub-Court, Bapatla.
Dated 20-1-25.

In the Court of the Subordinate Judge, Bapatla.

I. P. No. 3 of 26.

Jeevaji Jasaarjee Firm Petitioner.
AND

1. Fuvvada Ramabhotlu son of Subbarayudu, 2. Do. Venkateswarlu being minor by guardian 1st Respondent, Vysyas and traders of Repalle Debtors.

Notice is hereby given under clause 2 of Sec. 19 of Act V of 1920 that the above-named creditor has applied to this Court by a petition dated 8-1-26 for adjudicating the debtors as insolvent and that the petition is posted to 22-2-26 for hearing. Any person wishing to oppose the petition may appear before this Court either in person or by a duly authorised pleader on or before the said date (24-2-26).

A. S. KRISHNASWAMI AIYAR,
Prl. Subordinate Judge.

Sub-Court, Bapatla.

24-2-26.

నెల్లూరు హిందూమహమ్మదీయ అల్లరులు

మహాత్ముని జవాబు

అహమ్మదాబాదు, జనవరి 21:—నెల్లూరు ఖిలాఫతుసంఘ కార్యదర్శి మహాత్మునికిట్లు తంతునిచ్చెను. నెల్లూరులో హిందూమహమ్మదీయ అల్లరులు క్షిప్రరూపమును దాల్చుచున్నది. కొంతమంది హిందువులతిసాహసముతో మామూలు దప్పించి మసీదుల కెదురుగా యూరేగింపులను జరుపుచున్నారు. గోవధకు మహమ్మదీయులు సత్ప్రయించిరి. పరిశీతులు దుర్గరముగా నున్నవి. దముచేసి జోక్యము కలిగించుకొనవలసిన దని ప్రార్థించుచున్నాము.

మహాత్ముగాంధీగారు తమ యంగిండియాలో నిట్లు జవాబు వాసిరి. పోట్లాడుచోట్లాటలే నేనేమియు చేయజాలనని పలు సార్లు చెప్పియున్నను నేనేమో చేయగలనుకొని తడవతడవకు జోక్యము కలిగించుకొన వలసినదని అడుగుటవలన నాకు గర్వముగానే యున్నది. ఇప్పుడు పోట్లాడువారిసత్కృతములే మంచి యుచ్చనశలో నున్నవి. కాని యిప్పుడు నాగర్వమువలన కాంతి చేపూరదు. కక్షిదారులు బుద్ధిమంతులై నాగరికము గలవారైనచో మధ్యవర్తులద్వారా పరిష్కారము చేసికొనవలయుననియు లేకున్నచో కర్రలండ్లనే యున్నవనియుమాత్రము నేను సలహా చేయగలను.

అమెరికా ఆహ్వానము

మిసెసు లాస్సులాతు మిసెసు కెల్లిగార్డు మహాత్ముని అమెరికాకు రమ్మని ఆహ్వానింపగా నిచ్చట పని పూర్తికొనిది అనివయమై ఆలోచింపజాల నని మహాత్ముడు జరులుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

అ. భా. తంతుకారక సంఘము

కార్యాలయము మార్పుట

కార్యదర్శిగారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు—అచీలభారత తంతు కారకసంఘము అహమ్మదాబాదు ఎన్లీను బ్రిజ్జినెడ్లకాఖానుగారి బంకాశాకు మార్చబడినది. ఇకముందు లేఖలన్నియు కార్యదర్శి చేరువ అచ్చటికే బంపుచుండువలెను. సభ్యులలో సత్కార్యక్రమమునకు గాను. సంఘముయొక్క టెక్నికలు కాఖకు సంబంధించిన లేఖలు, నూలుచందాలు మున్నగు నవి అన్నియు యిదివరకు వలెనే, టెక్నికలు కాఖదైక్ష్ట్యగునకు సత్కార్యక్రమము సభ్యులయని వ్రాయవలెను.

మధ్యవరగజాల శాసనసభ

పేడీలాలు రాఘవేంద్రరావుగార్లు

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

నాగపురము, జనవరి 20:—రాబోయేడు సమావేశ మునతామారు పేడీలాలు గారు దేశ భావ లోనికి ఆభివేదికాశ్రయమునున్న పురుషములను తర్జుమా చేయుటకు ఒకకాఖను ఏర్పాటు చేయుటకును దానికై సాలునకు 50వేలను ఈయవలసినదనియు కోరుచు తీర్మానమును ఉపపాదించుచు. తరువాత రాయపురంజిల్లా సెనానా అడవిలోని లైలురైల్వేను గూర్చియు, మహాది కాలువను గూర్చియు మిషను బడులలో లైలులు చేపట్టుటగుర్చియు ప్రశ్నింతురు. రాఘవేంద్రరావుగారు చాలప్రశ్నల నిచ్చియున్నారు. చాంధాజిల్లాలో ఎక్స్ ప్రెస్ చట్టము క్రింద ఎంతమంది కైదునకు పోయిరి, మధ్యవరగజాలు బీరారులో మనిసిపాలిటీలు ఉన్న స్థలములందు ఎంతసారాయి ఖర్చుగుచున్నది? 1918, 19, 20, 21 సంవత్సరములది, నేటిది ఎంత? విదేశీయ సారా ఎంత ఖర్చుగుచున్నది? ప్రభుత్వ పువారి నాగపురపు కార్యగార మునుగూర్చియు ప్రశ్నింతురు.

అఖిలభారత స్థానికసంఘముల సభ

బి. యస్. సస్యాలూగ రధ్యతులు

పూనా, జనవరి 21:—అఖిలభారత స్థానికసంఘముల సభ బి. యస్. సస్యాలూగారి అధ్యక్షతక్రింద ఖానుపురముందు పని ప్రారంభించినది. మహాసభవారి రిపోర్టును ఒక ప్రశ్నాపత్రము ప్రతి స్థానికసంఘసభలో ప్రచురణింపింపి పంపుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

బీహారుబరిస్సా శాసనసభ

అచధికార తీర్మానము

ప్రభుత్వ ప్రతిఘటన-నిస్సహాయత

పాట్నా, జనవరి 20:—బీహారు బరిస్సా శాసనసభ శీతాకాలసమావేశము నేడు ప్రారంభమైనది. పెన్న ను పుచ్చుకొనిన మాకృత్యముగారు రాష్ట్రమునకు చేసిన నేప నష్టంబును అన్ని పక్షములవారును మట్లాపిరి. తరువాత వరదలవలన నష్టము పొందిన వారిసహాయార్థము 2 లక్షల నీయమనగా ప్రభుత్వము ప్రతిఘటించెను. కాని 29 సభ్యులు అనుమతముగను 17 వ్యతిరేకముగను ఐచ్ఛుటచే తీర్మానమునెగ్గెను. (ఆ. ప్రె.)

కీ॥ శే॥ అద్వైత్ బ్యూరీగారు

లక్నో, జనవరి 20:—మాలానా అద్వైత్ బ్యూరీగారు దివంగతులైరి. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణ స్థితి

1926 నవంబరు జనవరినెల 21-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యతెల్లలు	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రతము
గోపాలపురం	88.8	65.8	...	0.19	44.96
విశాఖపట్నము	88.7	68.9	...	0.07	87.09
కాకినాడ	89.1	67.8	...	0.02	89.09
మచిలీపట్నము	88.7	65.1	...	0	41.59
కర్నూలు	91.0	68.8	...	0.14	26.91
బళ్లారి	87.8	61.2	...	0.15	20.51
అనంతపురం	0.81	27.88
కడప	88.6	64.8	...	0	81.28
పల్నాగు	88.2	64.0	...	0.02	87.98
ద్రాక్ష	84.9	63.7	...	0.15	50.74
కడపూరు	81.6	63.6	...	0.80	52.94
నీలము	91.8	66.7	...	0	89.80
కోయంబూరు	84.9	59.6	...	0.08	22.29
తిరుచనాపల్లి	51.9	61.6	...	0	83.18
నాగపట్నము	82.8	67.1	...	2.48	54.58
మధుర	88.2	64.7	...	0	88.58
పొలంబే	81.8	75.6	...	0.01	87.00
తిరునల్వేలి	1.68	28.84
తిరువేండూరు	83.0	70.7	...	0.87	64.51
కొచ్చిక్	86.3	68.5	...	1.10	114.51
కాలికట్టు	90.0	68.1	...	0.15	117.16
మంగళూరు	89.0	68.5	...	1.06	125.64
బెంగళూరు	85.2	54.8	...	0.66	85.87
మేర్కాత	75.4	56.2	...	0.07	125.46
కొడెకాత	65.8	41.1	...	0.80	62.18

సర్కారులు:—ఆకాశము నిర్భలముగ నున్నది. కాఖ పట్నములో ఆర్ద్రతెక్కువ. మచిలీపట్నములో తక్కువ. కాకినాడలో 7 $\frac{1}{2}$ మచిలీపట్నములో 5 తక్కువచోట్ల 2 $\frac{1}{2}$ నుండి 3 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. గోపాలపురములో రాత్రి వేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ:—మేఘములు పలచగున్నచో లేక లేనే లేవో ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—ఆకాశము నిర్భలముగనే యున్నదన వచ్చును. నెల్లూరులో ఆర్ద్రతతక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ నుండి 4 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎండగాయుచున్నది.

యస్. ఆర్. హెచ్ సామూరు

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

తెలుగుదేశం పార్టీ

గవర్నరుగారు:—భార్య, పరివారముతో సహా రేవురము చెంగల్పట్టణం తిరుమలకు వెళ్ళుటకు అనుమతిని ఇచ్చింది.

దక్షిణ ఇండియా వర్తక సంఘము తరఫున పురపాలక సంఘమును ముక్త్యుచెట్టి, మహమ్మదు మానా నేటు గా గుర్తించును.

మామూలు పట్టణం కైలుగిరి పడిచిపోయిన 50 ఏండ్ల క్రితం నుండి గూర్చిన విచారణ పలు ఇన్వెస్టిగేటర్ల సంగనను అయ్యంగారు ఈసారి ప్రకటించారు. (ఆ. ప్రె.)

మద్రాసు హైకోర్టు నియమములను సరిచూచుటకు ఒక ప్రత్యేక ఆఫీసరును చేయమని తెలియజేసింది. దానికి జి. మన్. క్రైలుగారిని నియమించుటకు తెలియజేసింది. (ఆ. ప్రె.)

హైకోర్టులో ప్రతికూటనీయులకు ప్రత్యేకగది: చిన్న పురి హైకోర్టును పట్టామందలి వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులకై ప్రత్యేకగది సౌకర్యమును దయతో రిజిస్ట్రారుగా సంగీకరించిరి.

చెంగల్పరాయనాయకరు ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాల:—(వేపే) ఈ వైద్యశాలను దేశంబరు మాతము 12899 రోగులు చికిత్సపొందిరి. దినమునకు ఒక రోగి 7. 4 రైసులు వ్యయమయ్యెను.

ప్రీడరుపిపు పరీక్ష దరఖాస్తులు:—1926 ఏప్రిలు మాసములో జరుగు ప్రీడరుపిపు పరీక్షలకు దరఖాస్తులను వారు ఫిబ్రవరి 15వ తేదీలోపున దరఖాస్తురము చెల్లింపవలెను. మదరాసులో నుంచు వారు డిప్రీజిస్ట్రారుగారి వద్దను, కయటివారు జిల్లా హైకోర్టులోను చెల్లింపవలెను.

శాసనసభకు నడువంతరపు ఎన్నిక:—మదరాసు శాసనసభకు ఐరోపియను నియోజకవర్గమునుండి యెన్నుకొనబడిన పి. డబ్ల్యు. పాట్రిక్ గారు రాజీనామా చేసి వారి స్థానం పోటీకిని మార్చి 10వ తేదీలోపున ఎన్నుకొనవలెనని ప్రభుత్వ పత్రము నిశ్చయించిరి. ఎన్నిక తేదీ:— నామినేషనులు జనవరి 28, ఎంచు 29, అభ్యర్థుల జాబితా ప్రకటించుట 1 ఫిబ్రవరి, ఎన్నిక మార్చి 3.

గవర్నరుగారు పర్యటిమిడి ప్రయాణము:—జనవరి 28వ తేదీ ఉదయం 9AM మదరాసునుండి 27 తేదీ ఉదయం 1-40 PM నాపడా చేరెదరు. నాపడానుండి పర్యటిమిడికి 11 AM ప్రత్యేక రైలుపై బోయెదరు. 28వ తేదీ పర్యటిమిడి.

29 ఉదయం 7-45 AM పర్యటిమిడిలో బయలుదేరి 1-25 AM నాపడా చేరి 9-55 AM నాపడాలో బయలుదేరి 30వ తేదీ ఉదయం 9-5 AM మదరాసు చేరెదరు.

రాకపోకలు:—ఈ ఉదయమున పి. ఆర్. స్ట్రాజిగారు వచ్చిరి. ఆమెరికా ప్రతినిధులతో భార్యను సెల్లనుగారు కలుసు వచ్చిరి.

కలకత్తాకు పూర్వము శాసనసభాధ్యక్షుడైన పర్వతాపుకాటను గారును వారిసతీయు ఉదయమున వచ్చిరి.

ప్రధానమంత్రి పానుగట్ల రాజాగారు ఎ. రామసామి ఉదయమున వచ్చిరి. వెంకటగిరి రాజాగారు ప్రధాన ఇంజనీర్ వల్లిగూరును ఉదయమున వచ్చిరి.

వాకడంపల్లి పరివారమును మద్రాసు రాజధాని పోలీస్ కేసు ఉదయమున వచ్చిరి. మున్నెనైక కార్యదర్శి, నాన్సి, మొదలైన వారు పట్టణం వద్ద ఆసరించిరి. అక్కడండి ప్రభుత్వసమన్లు వచ్చిరి. రాత్రి పూర్తి కలగెదరు.

రా. బి. టి. శ్రీనివాస ఆచార్యగారు రాత్రి ఈశ్వర్ పురి.

శ్రీరాజా సర్ నామదేవరాజు సి. వి. ఇ. గారు తేటి ప్రతి బంబాయిమార్గగా ఢిల్లీ వెళ్లెదరు.

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారము

ఆంధ్రదేశసంచారము

ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుని సందేశము
దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల తరఫున రాయబారులుగా భారతదేశమున కేటెంచినవారిలో గాడ్ ఫ్రీ, పత్రిక్, మిర్జా గారులు తమ దక్షిణాఫ్రికా సంగీతులతోడనే ఆంధ్రదేశ ముండి దిగున నువహరించిన పట్టామలందు సంచార మొనరింతురు గావున, భారతీయుల ఆత్మగౌరవము ఇమిడియున్న దక్షిణాఫ్రికా సమస్యనుగూర్చి రాయబారులకు తరఫునను ప్రోద్బల మొసంగి సభల సేర్పాటుచేయుటకై ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు ఆంధ్రదేశీయులకు సందేశమిచ్చిరి.

కార్యక్రమము

బెజవాడ 28-1-25 మచిలీపట్నము 29-1-25 రాజమండ్రి 30-1-25 విశాఖపట్నము 31-1-25.

శ్రీనివాసయ్యగారివిన్నపము

దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధులు మధురనుండి 24 వ తేదీన కోయంబత్తూరు చేరెదరు. 25 వ తేదీన నేలము 26 వ తేదీన తెంగుళూరు; 28 వ తేదీన బెజవాడ, 29 తేదీ బందరు, 30 తేదీ రాజమండ్రి 31 వ తేదీ విశాఖ పట్నము జూచి, ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీన మదరాసు వత్తురు. ఆయా స్థలముల కాంగ్రెసు కేంద్రాలకు యితర విమత్రులు అన్నివక్షుల వారు గలసి చెప్పినట్లు సేర్పాటు చేసి వారి సంచారమును జయప్రముఖ నొనర్చు గోరుచున్నాను.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు

ట్రాన్స్వాల్ లోని భారతీయుల దుస్థితి

వర్తకమునకు లైసెన్సుల నిమిత్తమనివేసిరి.

జోహన్నెస్బర్గ్, జనవరి 19:—ట్రాన్స్వాల్ లు బ్రిటిషు ఇండియాన్ సంఘమువారు రాజప్రతినిధికి, మహాత్మునకు, సరోజినీదేవికి ఇట్లు తిరిగివేసిరి. వర్తకం యాజమాన్యవల్లము ననుసరించి బాల్బోరులో ఆశయావాసులకు లైసెన్సుల నిమిత్తం పూర్తిగా మానివేయుచున్నారు. అక్కడ భారతీయుల వర్తకము 40 వేల పౌనులకు మించును. పురపాలకసంఘమువారు నిశ్చితాభిప్రాయముతో ఆశయావాసులకు ఒక్కలై సెన్సు ఇచ్చుటలేదు. ఇక్కడను ఇంక నితర స్థలములలో గూడ నిట్లే జరుగుచున్నది. ఆ సంఘములు అభిమానాత్మక ప్రతినిధులతో నిండియున్నవి. భారతీయుల వర్తకము చెడుచున్నది. నాశనముగా నున్నారు. భారతీయులు ఆశ్చర్యపడుచు వెరగుచెంది సహాయార్థము ముమ్మలను వేడుకొనుచున్నారు. వీలైనయెడల భారతదేశ ప్రభుత్వముగూడ సాయపడవలెను. (ఆ. ప్రె.)

ప్రభుత్వోద్యోగుల మార్పులు

డి. బి. టి. రామయ్యపంతులు సి. ఎస్. ఐ. గారు హెచ్. ఎ. డి. వర్మనగారి స్థానం మూడవ రివెన్యూ డివిజన్ సభ్యులుగను, లాండు రివెన్యూ కమిషనరుగను నియమించబడిరి. విశాఖపట్నము సబ్ కలెక్టరుగ నున్న ఇ. వి. కాబాల్ గారిని గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుగ నియమించిరి.

మాంబళం కస్తూరిబి వాస్తవ్యులు ఆంధ్రులు, సామ్యులు నగు పోలుదాసు పురమోత్తమసెట్టిగారు రద్దీ ప్రమీనాడు (20 తేదీ బుధవారం) ఉదయం 6 గంటలకు దివికేగిని చెలువులు కొంతయు విచారించుచున్నారు. (ఒక విలేఖరి)

బ్రహ్మపాతశాల వార్షికోత్సవము:—మదరాసు బ్రహ్మసమాజమువారి యావర వింధ యున్న 3 పాతశాలలు 45వ వార్షికోత్సవము శుక్రవారము తేదీ సాయంత్రము బ్రహ్మమందిరములో గొల్లపూడి పు. ఉస్మాన్ సాహెబుగారి ఆధ్వర్యమున జరుగును. (1) బ్రహ్మసామ్యముగూ (2) శ్రీరాజారామమోహనరామ రాత్రివిడి (3) మహారాజ గజపతి రావు రాత్రివిడి పాతశాలల విద్యార్థులకు వాద్యాలు రాణిగారు (4) శాఖపట్నం) ధర్మముజేసిన బహుశతులు పంచియున్నవను

బొగ్గుపరిశ్రమ - శాంతినియత్నము

నిమిత్తము ఏ. జే. కుక్కుగారు ప్రయత్నించుచున్నారు. గనులను తగులబెట్టుట కొప్పుకొనననుచున్నారు.

ఆరోగ్యవాసరము

నిన్నటితో ముగింపబడెను

జాతీయారోగ్య శివసాగర ప్రదర్శనము నిన్నటితో జయప్రముఖముగ ముగిసెను. వారము దినములనుండి యువలెకొలది స్త్రీ పురుషులు ప్రదర్శనమున కరుదెంచి ఆరోగ్యవిధులను, ఉపన్యాసముల మూలమునను, చిత్రరూపుల మూలమునను గ్రహించి ఆయాల్పముగు లాభమును బడయబోరిరి.

జనసమూహము నాపుటకై నీన్నటిదినము 0-2-0 ల. టిక్కెట్లుబెట్టినను జనముపరిమితముగ అరుదెంచిరి. నిన్నటిసాయంత్రమున బట్టామందలి కాంగ్రెసేతను పాకాలలోని బాలికలకు వ్యాయామక్రీడలందు పోటీజరుపబడెను. గెలిచిన బాలికలకు రా. బి. టి. వకదరాజులు నాయకుగారు బహుమానముల నొసంగిరి.

“కలరా”పై ఉపన్యాసము

పిదప డాక్టరు గోవిందసామి పిల్లెగారు కలరా వ్యాధిపై మ్యాజికులాండరు ద్వారా ఉపన్యాసము నొసంగిరి. వి. శ్రీనివాసయ్యగారు రంగుచిత్రమును వహించిరి.

డా. గోవిందసామిపిల్లెగారు రుప్రసంగియను గడచిన 25 సం॥లలోను సంవత్సరమునకు సగటు 500 మంది ప్రజలు చచ్చు పట్టానుందు కలరాచే మరణించుచున్నారనియు 1905 సం॥ నుండి వ్యాధి అతివ్యాప్తమై సుమారు 3,685 మంది గతించిరియు, పిదప 1908; 1914 సం॥లందు క్రమముగ 1242; 1200 మరణించిరియు అందుచే నీపాద్యమును మాన్పుటకై ప్రతివారమునకు తగినచి చర్య గైకొనవలసియునుగని బోధించిరి. “చరక, శుశ్రుతులు ఈ పాద్యగుణములను వ్రాసియుండిరి. కాని 1889 సం॥వరకు ఈవ్యాధి వ్యాప్తమైయుండలేదు. అనేకులు ఆహారములను గలుగుననియు, మరి పెక్కులకు కాలపరిస్థితులవలన జనించుననియు బల్కుచువచ్చిరి. కాని కడకు “కాల్” అను వకము కలరా బీజములవలన జనించునని కనుగొని ప్రపంచమున కెల్ల జూపెను. అయ్యది నిశ్చయముని ఎల్లరచే ఆమోదింపబడినది. ఉపన్యాసకు లీవ్యాధి ఎట్లు వ్యాపించునో ఆయావిధముల బోధించి తుదకు తన్నివారణాశివాయముల బేర్పాడిరి. చాలి సంతో నీటిసగళురా యుండవలెను. చాకగ నీరు లభింపవలెను. మురుగునీరు, మలముత్రము లాదిగాగల అపరిశుద్ధ మెప్పటికప్పుడు పట్టానుందుండి గొంపోబడవలెను. ఆహారపదార్థములపైను, మార్మిటులపైను కాంగ్రెసేతనువారు అధికారము వహించి ఆరోగ్యసూత్రముల గవనింపవలెను. పూటకులిండ్లు, భోజనశాలలు, కాఫీహోటళ్లు, సోదాషాపులు, మున్నగువాని యంద నారోగ్యపరిస్థితులు లేకుండ జూడవలయును. ఇయిన్నియు నొనర్చిన నీటివలన గలుగువ్యాధులు చాలవరకు తీరింపగలవని బోధించిరి.

వి. చక్రయ్యసెట్టిగారు ఉపన్యాసము జేసిన అభిప్రాయమును బలపరచుచు పురజనులు వైద్యులతోడపడి ఈ పాద్యమెధుధాతమును పెక్కువైచుటకు తోడ్పడవలెనని బోధించిరి.

డా. పి. లక్ష్మీనాథుని మొదలియారగు ప్రదర్శనము జయప్రముఖ నిర్వహింపబడుట సాయపడిన ప్రముఖులకు దక్షిణ ఇండియా వ్యాయామ సంఘమువారికి, చిన్న పురి కాంగ్రెసేతనువారికిని, సమాచారముల ప్రకటించి అధికముగ సహకారమొసరించిన వార్తాపత్రికాధిపతులకును అనేకవందనము లర్పించిరి

డా. అనంత అయ్యగారు డా. లక్ష్మీనాథుని మొదలియారగు ప్రదర్శనమునకై గావించిన కృషిని బేర్పాని వారికి వందనము లర్పించుటతో నిన్నటిసభయు, సభతో బాటు ప్రదర్శనమును సమాప్తమాయెను.

చిన్న పురి హైకోర్టులో

సి. ఎస్. నెం 153/1925

వాది:—పి. పాణిని రావు

ప్రతివాదులు:—వేముల వెంకట్రామయ్య, వేముల వెంకటేశయ్య.

పైక తెలుపబడిన రెండవ ప్రతివాది తనవ్రాసియిచ్చిన తనకా బాత్తు రు. 1537-4-9 పమాలచేయు నిమిత్తమై ఈదావా వైవాదిచే తేబడినది. తాను వాదించవలెనని అభిప్రాయమున్నచో ఒరిజనల్ జడ్జి మరతుల సహకారించి వాదించవలెనని ఇందు మూలముగా తెలియజేయబడినది.

నెం 13 పక్షిల్లు చేయుట కృష్ణ ఆర్య, వీరరాఘవులు హైకోర్టు, మద్రాసు వాదితరపున షరీఫుల్లు

జాబ్బులు.

గుంటూరుజిల్లా

గ్రామోద్యోగియుల మహాసభ

ఒంగోలులో జనవరి 31 తేదీ ఆదివారము
ఉదయం 7 గంటలు మొదలు జరుగును

మద్రాసు శాసననిర్మాణసభలో ఫిబ్రవరిమాసమున గ్రామోద్యోగియుల పునర్వ్యవస్థాపన చట్టము వచ్చునట్లు తెలియచున్నది. ఈ చట్టమునకు సంబంధించిన సెలెక్షన్ మిటివారు యిదివరకు జరిగిన క్వెస్టియన్లలో తగ్గిపోయిన వెనకటి గ్రామోద్యోగియులలో కొందరిని మాత్రమే కాకుండ నందరిని మరల నియమించుటకు అందులకు వ్యయమునకుగాను యిప్పుడు గ్రామోద్యోగియుల వేతనములలో నెల కొక్కరూపాయయు గ్రామసేవకుల వేతనములలో అరూపాయచొప్పున, తగ్గించుటకు, ఇప్పు డిచ్చుచున్న జమాబుది, ఖాతా అల్ల వెన్నులు సీసీవేయటము శిఫారుసు చేసినట్లు తెలియుచున్నది. దొరతనము 1-6-1920 తేదీన జారీచేసిన జీ. ఓ. లో ప్రస్తుతమిచ్చు జీతములు, అల్ల వెన్నులు కనీసమునయు, కొందరికైనను ఉత్తరోత్తర పెంపుచేయుట కాలోచించబడు ననియు ఆశల నిచ్చియున్నారు. అట్టిస్థితిలో ఆశలతో నివృత్తిజీతము లెప్పటికైనను వృద్ధిబొందునని యుద్విష్టారుచుండు గ్రామోద్యోగియులకు, నాకర్లకు యిచ్చిన దానిని తగ్గించుటకు యోచించుట కడు విచారణీయము. క్రింది యధికారుల రిపోర్టుల వాదారముగా గాని తొందరపడి తీసివేసెను. గ్రామోద్యోగియుల పునర్వ్యవస్థాపన యవసరమని దొరతనమువారి పక్షము కనిపెట్టిగాని వీరి పునర్వ్యవస్థాపన ప్రస్తుతముండు ఉద్యోగియుల నిమిత్తము కాని, సభ్యుల నిమిత్తముకాని కాదు. అట్టి స్థితిలో యిప్పుడుండువారి వేతనములలో నేల తగ్గించవలెనో; పరిపాలనమునకు గ్రామము ప్రాతిపదిక అట్టి ప్రాతిపదికకగు వ్రతుము నిష్క్రయోజనము కాదు. జీతముల కమ్మ విచారణల తదనంతరము యేర్పాటుచేసిన వేతనములు కొన్ని డిపార్టుమెంటులలో హెచ్చించియున్నారు. మరికొన్ని డిపార్టుమెంటుల నింక హెచ్చించుటకు యోచించుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో ఉదయాస్తమానములు, అహారాత్రములు, ఆనేక జవాబుదారీగల పనుల నెరవేర్చు నీ గ్రామం సిబ్బందికి వేతనము తగ్గించినగాని, తగ్గిపోయినవారికి డబ్బిచ్చుటకు వీలులేదనుట యాశ్చర్యము. ఇది యనుగాక స్థానికసంఘములలో గ్రామకరణములకు ప్రాతినిధ్యమివ్వలెనని శ్రీయుతులగు గార్లడిన్నె రామేశ్వరరావు పంతులుగారు (యం. యల్. సి.) మొన్న జరిగిన శాసనసభలో తెచ్చిన తీర్మానము వీరిపోయినది. గ్రామలెక్కలలో అనవసరమును కొన్నిటిని తగ్గించి గ్రామోద్యోగియుల పనిని సులభము చేయవలెననిగా పెట్టుచున్న మొరలకు, విచారణ జరిగినదిగాని ఇవి తగ్గుటకు మరుగా హెచ్చించబడినది. దీనికంతకును గ్రామోద్యోగియసంఘములు అప్పుడప్పుడు తమ యిక్కట్లుల దొరతనమువారికి మనవిచేసికొనకుండుటే కారణము. కాన పైహంశములు యోచించుటకును గుంటూరుజిల్లా గ్రామోద్యోగియులతరపున నొక రాయబారమును మద్రాసు గవర్నమెంటు ఆధికసభ్యులగు గౌరవనీయులగు మార్లబ్యాంకు దొరవారివద్దకు బంపుటకును గుంటూరుజిల్లా గ్రామోద్యోగియసంఘము సేర్పాటు చేయుటకును అనవసరము నితరవిషయముల చర్చించుటకు వెంగవోలులో యీనెల 31 తేదీ ఆదివారము "గుంటూరుజిల్లా గ్రామోద్యోగియుల మహాసభ" జరుగునట్లు గాన జిల్లాలోని గ్రామోద్యోగియులందరు తప్పక విచ్చేసి సభకు జయప్రసంగ నిర్వహించ బ్రాధీతులు. ఫిబ్రవరినెల మొదటివారములో బాపట్లలో జరుపుటకు యోచించబడ్డ యీ సభ వెంగవోలులో జరుగుచున్నందున బాపట్లలో ఆపుచుండేయబడినది.

రావుల లోకనాథం,
కరణం, పేరాల 19-1-28 సం॥

రాజపుత్రసమాజ కార్యనిర్వాహకసభ
సమావేశము

ఈసమావేశము ఈనెల 31 వ తేదీ ఆదివారము పగలు 2 గంటలకు తాడేపల్లి గూడెము తాలూకా తాడేపల్లి గూడెము గ్రామములో శ్రీయుత తోటవారు వెంకట్రాజుగారి విల్లు భవనమున జరుగును. ఏతెన్నమావేశమున క్రొధన సంతకు రయలోని రెండవ అర్ధసంవత్సరమునకు సహాయము గోరు విద్యార్థుల దరఖాస్తులున్న మరికొన్ని చిల్లరవిషయములున్న చర్చించబడును గాన సభ్యులెల్లరు రా ప్రాప్తులు.

అయిదు గంటల విరామము తర్వాత సభాసభ్యులు ఆదివారము 28 వ తేదీ గురువారములోగా కార్యస్థానమున మాకు అందునట్లు పంపిం గోరెదము. ఆ తేదీకి చేరని దరఖాస్తులు మరుసమావేశములోగాని తీర్మానించబడవు. మరు సమావేశము ఆలస్యమగును గాన త్వరితముగా పంపగోరెదము.

పెనుమెచ్చ రామచంద్రరాజు,
అల్లూరి రామకృష్ణరాజు,
భీమవరము కార్యదర్శులు.

చిత్తూరుజిల్లా వార్తలు-ఒకసవరణ

నిన్నటి పత్రికలో చిత్తూరుజిల్లా వార్తలు అను శీర్షికలో చంద్రిగిరి తాలూకాలోని అశ్వత్థ ఉపాధ్యక్షుల ఎన్నికలు 26 తేదీన జరుగును అని ప్రచురింపబడియున్నది. 26 తేదీన జరుగును అని చదువరులు చదువుకొన ప్రార్థితులు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యనిర్వాహక సభా సమావేశము

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

గుంటూరు, జనవరి 20:—కార్యనిర్వాహక సభాసమావేశ వివాదమున 2 గంటలకు మ. రా. శ్రీ నడింపల్లి వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావుగారి మేడపై జరిగినది. సభకు శ్రీయుతులు, వాస్తేటి సత్యనారాయణ, భమిడిపాటి సత్యనారాయణ, న. వెం. ల. నరసింహారావు ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్య, దండు నారాయణరాజు, డిట్లకవి పీఠరాఘవయ్య, కేరణు రామస్వామి చౌదరి, జి. వి. సుబ్బారావుగార్లు దయచేసిరి.

కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయము
ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘము

1. గోదావరిజిల్లా కౌన్సిలును విలువిద్యాలయపుణ్యమును అను ప్రాశ్నెనరు గోటేటి మార్కప్రకాశరావుగారు, ఈ విశ్వవిద్యాలయములో డిశంబరునెలలో నిచ్చిన రెండుప్రవర్తతి విమలలో వసులయిన మొత్తములోనుంచి మా సంఘమునకు నవిరాళముగా నిచ్చిన రూ 10-0-0 వందములతో స్వీకరించిమి.

2. జనవరి 14-వ తాతీకున, న్యూహాట్లలు కామను దూములో మాసంఘప్రత్యేక సభ జరిగినది. అందు బ్రహ్మశ్రీ నందూరి సుబ్బారావుగారు తమయొక్క వెంకిపాలలను, తమ సహజ నుండరమ్మనుమధురగాత్రముతో చదివినభ్యులనుఅనందముద్రమున నోలూడించిరి. మరియు సుబ్బారావుగారు తాముఆపాలలను చాలకాలమునుండియు వ్రాయుచుంటి ననియు, అయితే ఈమధ్య పత్రికలో జరిగిన విమర్శల మూలమున అవి మరింత పెల్లకి గాంచినవినియు, కేవలము ఉత్తేజ పూరితము లగు ఆపాలలనుంచి చదువరులు వివిధార్థములను వివిధాభిప్రాయములను తీయుచున్నారనియు నుడివితి. చివరకు సుబ్బారావుగారికి మందములతో సభ ముగిసెను.

పి. వెం. కృష్ణమూర్తి,
కార్యదర్శి.

క్రొత్త దిన పత్రిక

హార్ని మానుగారు సంపాదకులు

బొంబాయి, జనవరి 20:—క్రొత్త దినపత్రిక నొక దానిని బొంబాయి క్రానికిలు డైరెక్టరులు హార్నిమానుగారి సంపాదకత్వమున నిలువడచేతు నున్నారని తెలియచున్నది. (అ. ప్రె.)

మీ శృంగతాలిగారికి వికతిపత్రము

కలకత్తా పురపాలకసంఘ నిర్ణయము

కలకత్తా, జనవరి 21:—కలకత్తా పురపాలక సంఘ సభయందు వీరు సమన్వయ మేకతాలిగారిని పరిష్కరింపవలెనని కోరవలయునను మూచన చేయబడినది. క తాలి గారికి వికతిపత్రము నీయవలయునను తీర్మానము సగ్గినది. (అ. ప్రె.)

రెండు ప్రదర్శనములు మాత్రమే

శ్రీ శీతారామాంజనేయ

గాటక సమాజమువారు, ఏలూరు.

నెల్లూరు పురమందిరిమున

26-1-26 మంగళవారం రాత్రి 9-30 లకు

వరవిక్రయము

28-1-26 గురువారం రాత్రి 9-30 గంటలకు

ద్రాపది

నాటకములను ప్రదర్శింతురు.

M. N. Rao.
Zamindar & Proprietor

నోటీసు.

యలమర్రు అండ్ అంబరుపేట యస్టేటు యిలాకా కలూరు తాలూకా గవ్వనరం గ్రామములో వుండుకున్న యస్టేటు స్వంత మామూలుపల్లంబంజరు భూములు షుమారు య 80-0 విస్తీర్ణమును 5-2-1926 తేదీన కైకలూరు లోకల్ ఫండు సెలెక్షన్ యస్టేటు డివాంజీ గారివలన పగలు 12 గంటలకు బహిరంగముగా నజరానానున్నా, జరాయతీ హక్కుకు న్నూ, వేలం వేయబడును గనుక కావలసినవారు సదరు తేదీకి హాజరయి పాటపాడుకొనవచ్చును. పాటపాడుట పాటకాల మందు వెలుపబడును.

పాటపాడువారు ధరావతు కట్టవలె వుండునుగనుక తగుపయ్యమును తీసుకొని రావలెను.

బి. కృష్ణారావు.

యలమర్రు అండ్ అంబరుపేట యస్టేటుజమిందారువారి హుజూరు ఆఫీసు.

మకాం : నూజివీడు.

మీ అల్లూరి సీతారామరాజు ప్రశంస

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచింపబడినది.

ఆంగ్ల దినపత్రిక "హిందు" విమర్శన మిట్లు చేసినది:—

"గ్రంథకర్త యీపుస్తకమును ఆంధ్రదేశమునకు రాబిన్ హుడ్ (Robin Hood) నంటి యసహాయుని పేరట ప్రాధానమర్పణముగా నిచ్చినాడు. ఆతని జాతకచక్రముగూడ నున్నది. ఓకయ్యదొంగిడురాకములచే పితూకీ యెట్లు రేగినది; బాధితులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రా కెట్లు సంసిద్ధుడయ్యెనో; తన విచిత్రతలచేతను, ప్రత్యేక దేశభక్తిచేతను, నివృత్త పాత న్యాయబుద్ధిచేతను ప్రజ లాతని కెట్లనురక్తులైరో; ఇంగ్లీషుజడ్జిల ప్రశంసాగౌరవముల నాత డెట్లుసంపాదించెనో; ప్రభుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయవేయగలిగిరో; యాతనిపితూకీయైతనిప్రాణము లెట్లుపుచ్చుకొనిరో యంతయు మనకు చూపబడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము పట్టుకొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యక్కడి యొకయ్యదొంగిచే ఆనవాలు పట్టింపబడినవాడు తన ప్రియనేనానాయకునికొత్త మనఃపూర్వకముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచిన మరియొకడనియు; నాయకుడు మరియు బాగుగా తయారగుటకై తపస్సుచేయుటకై యేగి సమయము వేచియున్నాడనియు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు." (శనివారము 7 వ నవంబరు 1925).

పుస్తకమునకు అర్ధరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వి. పి. గా 11 అణాలకు పంపబడును.

కావలసినవారు క్రిందిదిరువాడుకు వ్రాయవలెను.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణ,
కన్నుకుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

రూ 200 లు బహుమతి

కర్నూలు జిల్లా తేలికపాటి గ్రామ లాంఛనములను ప్రముఖ పాఠశాలల మధ్యాక్షర ప్రోత్సాహము జంక్షన్ లో నో రీ అయిక్కు రిపోర్టు చేయబడిన రూ 200 లు 800 లు యాక్రించకనువరిచిన కోట్ల వెంబర్లను కనిపెట్టి, సరకు కోట్లు పూర్తిగా గాని, కొన్నిటినిగాని పట్టుకొని సేరపాపనకు రుజువు పరచువారికి రెండు వందల రూపాయలు బహుమతియొసంగ బడును.

నోట్ల వివరం

TE/56	-	219705	Rs	100
TE/74	-	38880	"	100
TE/69	-	92060	"	Do
TE/69	-	972208	"	Do
TE/63	-	75650	"	Do
TE/41	-	56253	"	Do
WD 45	-	62078	"	Do
TE/69	-	59453	"	Do

చి. పి. శేషారెడ్డిగారు M. L. C

(బేతంచెర్ల, కర్నూలుజిల్లా)

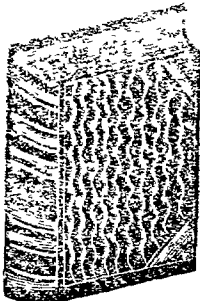
ఇప్పుడే రెండవారి ముద్రితమైనది !!

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని ప్రముఖ వినోద కవిత్వాలను ప్రముఖ పుస్తకాల మూలకముగా తీర్చుటగాని పరిశోధించబడినది.

2289 శరీర మర్త శాస్త్రము

చదువ చదువ సంతోషించెదరు ! నీకు కావలసినదియు, నీవు చూడవలసినదియు చాలా రోజులు వెదికిన శాస్త్రమునదియే.

ఆంధ్ర భాషలో ఇటీవల రీతిపాత్య శాస్త్రము ఇదివరకు దొరుకలేదు. బహుశా రంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో శ్రీ పురుష లక్షణములను వారియొక్క అనుభవము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును. మొగ ఆవ అను శివు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము విశాఖములు మర్మముగా వ్రాసిపెట్టిన ప్రస్తుతమును చక్కగా 64 వివిధ నిర్ణయములతో ముద్రించి యున్నాము. రూ. 1-0-0 చి. పి. చార్జీ 7 అణాలు. ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండు కంపెనీ, నెం. 9, ఆరుముగంబి, మదరాసు.

Rubber Balloons

పిల్లలు ఆడుకొను

అమృతాంజనం డిపోవారి

రబ్బరు బెల్లూన్లు

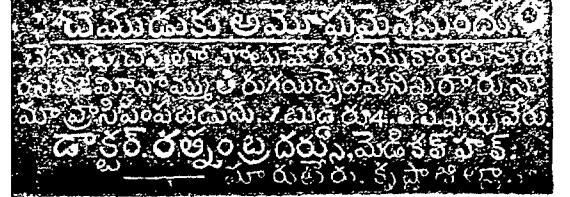
ఇవి పిల్లలు ఆడుకొనుటకు చాలా ప్రయోగమైనవి. ఆమెరికానుండి రవాణాచేసి రప్పించబడినవి. గాఢపిండు పలకెద్దగి అయి పిల్లలకు చాలా ఆనందమును కలిగించును పలు రంగులలో గలవు. బహు కొలదిగ రప్పించబడినవి. వెంటనే ఆర్డర్లు పంపుకొనగోరెము. ఆలస్యము ఆరాధంగ మకను.

- నెం. 1. పాడుగ పాటివి కెడ్డకం డజన్ 1 కి రూ 2-8-0
- నెం. 2. ,, మగ్గరకం డజన్ 1 కి ,, 1-8-0
- నెం. 3. ,, చిన్నకం డజన్ 1 కి ,, 1-0-0
- నెం. 1. గుండ్రమవి కెడ్డకం డజన్ 1 కి రూ 2-8-0
- నెం. 2. ,, మగ్గరకం డజన్ 1 కి ,, 1-8-0
- నెం. 3. ,, చిన్నకం డజన్ 1 కి ,, 1-0-0

ఏదయినా నై నా రికి తక్కువ పంపబడవు. తహాల చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనము డిపో

6, 7. తంబుకెట్టిపిని మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

తుని (ఒక విలేఖరి)

ఒక అల్పాహారపువిందు

17-వ తేదీని న్యాయవాద పరీక్షయందు దుత్తీగలైన శ్రీయత శ్రీపాద వెంకటరమాయ్యగారిగారవార్థము తాలూకా ఆఫీసు ఆవరణకు నం దొక ఛాయా పటమును దీసికొని, కొందరు పుర ప్రముఖులు సమావేశమై అల్పాహారములను తీసికొనినారు. ఈ సమావేశమున కిప్పుడు సెలవులోనున్న మా డిప్యూటీ డిప్యూటీ లాగుగారైన కుమారస్వామిఅయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఆరోగ్యవారము

ఈవారములో జరుగవలసినవి నిర్వహించుటకై ప్రస్తుత డిప్యూటీ కమిషనరు నాగనాథఅయ్యగారి యాధిపత్యమున కొందరు పెద్దలు మా యూనియను ఆఫీసులో సమావేశమై కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగా 24 గురినిన్ని అధ్యక్షులు జేవులపల్లి లక్ష్మీవతిశాస్త్రిగారిని, శ్రీరాజా మిర్జా నల్లపరాజు అయ్య తిరాచరాజుగారిని చైర్మన్ చేసి డెంటుగానున్నా, హెడ్క్వార్టర్లు గాని కార్యదర్శిగానున్నా, యూనియన్ ప్రెసిడెంటును బ్రజరగానున్నా, యెన్నుకొనినారు.

తిరుత్తుని

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

గౌ॥ పానగల్లు రాజాగారి రాక

జనవరి 20-ఈ యూరియందుగల "కింగ్ బార్డి ఫీల్డ్ కింగ్ రూమ్" హాలులో, కీర్తికేళులైన సర్ పి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి ఛాయాపటమును బహిరంగపరచుటకు, పకనాలయము (కీంగ్ రూమ్) నకు అనుబంధముగా "శ్రీ త్యాగరాయ విమోచయిత్ టైబ్రస్" యను శేర నొకపుస్తక భాండాగారమును సెలకొల్పుటకు, ఈ యూరికారేగాక, తాలూకా గ్రామాదులలోని కొందరు ప్రముఖులను జేరి నిర్ణయ మొనర్చుకొనిరి.

ఈ మహోత్సవములో రాగల ఫిబ్రవరి మాసమధ్యమున కెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రి పుంపు డను గౌరవనీయులు శ్రీ పానగల్లు రాజాగారిచే జరుపబడవలసినట్లు నిర్ణయమై వారిని ఆహ్వానించగా ఆహ్వానము సంగీకరించి వచ్చులాగుచెల్లియుచున్నది.

సత్కారసంఘము

ఛాయాపట గ్రంథాలయస్థాపనోత్సవమున వచ్చు శ్రీపానగల్లు రాజాగారికిని, తదితరులకును తనవిధమైన సత్కారాదకములుజేసి కార్యభారముల నిర్వహించుటకు పలుకుబడి గల సత్కార సంఘ మొండేర్పడి పనులు మిగల చురకుగా జేయుచున్నారు.

సన్మానశ్రములు

ఈయూరికి గౌ॥ శ్రీ పానగల్లు రాజాగారు విజయము జేయుటకై తిరుత్తుని తాలూకా ప్రజలపక్షమునను, నూతనతాలూకా బోర్డు పక్షమునను, యూనియన్ బోర్డు పక్షమునను, పరకాలను పక్షమునను స్వాగతశ్రములు సమర్పించబడులాగు చెల్లియుచున్నది.

ఛాయాపటము

బహిరంగము గావింపనుండు త్యాగరాయ ఛాయాపటము కెన్న పురములోని సుప్రసిద్ధిచిత్రకారు లగు శ్రీ నాగయ్యగారిచే "అయిత్ పెయింట్" పద్ధతిని నుంచిపైజూన తయారుచేయు లాగు ఏర్పాటు జరిగినది.

గ్రంథాలయము

పకనాలయమున కనుబంధముగ సెలకొల్పనుండు గ్రంథాలయమున సంస్కృతాంధ్రాంగ్లేయ ద్రావిడ గ్రంథరాజముల నుంచెదగు, పుస్తకముల వంద్రునిమాస్కి యభివృద్ధిగాంచు మావత నాలయమునకు అనుబంధముగ గ్రంథాలయమును గూడ సెలకొల్పుట కుభయోచకము.

రోమ హరి డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలగు రాతిపోవును. గీతలన చరము నలు పెక్కదు. హంటుయుండదు. రోమములు రాతిపోవును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

కాకినాడ తాలూకా బోర్డు

(స్వకీయ విలేఖరి)

జనవరి 20:—కాకినాడ తాలూకా బోర్డు యీ యందు మన సమావేశమై పెక్కువిషయములగుర్తి తీర్మానించెను.

కాకినాడ—చావర్ల కోట కాలనమీదనుండి రైల్వే కంపెనీవారు ఒకవంతెన రైలుమార్గమునకై కట్టబోవుచున్నారని గమక దానికి రహదారికిగూడ వీలగునట్లు చేయుటకు రైల్వే కంపెనీవారికి వ్రాయవలసిన దని గోదావరిజిల్లా సంఘకార్యదర్శి వ్రాసినయుత్తరమును చదివి యాక్రిందితీర్మానమును అంగీకరించిరి:—

“చావర్ల కోట కాలనమీద ఒక రైల్వేవంతెన వేయ నాలోచించుచున్నాగు గావున దానిమీదనుండి జండుపోవుటకు గూడ వీలగునట్లు సవరువంతెనను పెంచుటకు ఎస్టి మేటును తయారుచేయుచున్నట్లు ఆర్డర్లు పొందవలసినదని కాకినాడ—కోటిపల్లి రైల్వే సర్వేతాలూకు ఇంజనీరుకు కోరుటకు యీ బోర్డువారు తీర్మానించుచున్నారు. వంతెనను వృద్ధిచేయుటకు ఎస్టి మేటు తయారుచేసినందుకు కంపెనీవారి కను ఆవశ్యకధనమును యీ బోర్డువారు యివ్వ సిద్ధులై యున్నారు.

“సవరువంతెనను పెంపుచేసినందులకు కొంత కంట్రీ బ్యూవనును కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీవారిని యివ్వమని కోరుటకు తీర్మానించడమైనది.”

5-12-25 తేదీని తూర్పుగోదావరిజిల్లాబోర్డు తీర్మానించిన ప్రకారము యీ తాలూకా బోర్డును గ్రామకోర్టునివ్వు తము రూ. 8,650 లను, నీటివసతి పూర్వములకు రూ. 18,340 లను గ్రాంట్లుచచ్చును సవరు సామ్యులను ఎట్లెట్లు వ్యయపరచుటకును లోకల్ ఫండు ఇవ్వ పెట్టరు కొన్ని అంచనాలువేసి వర్కుల జాబితాలను తయారుచేసిరి. వాటిని ఆలోచించుటకు ఒక ఉప సంఘమునకు రిఫర్ చేసిరి.

1925-26 సం॥ రివెన్యూను ఎస్టి మేట్లను 1926-27 బడ్జెటును బోర్డువారంగీకరించిరి. 1924-25 సం॥ ప్రారంభపునిల్వ రూ. 54,753. మొత్తం అదాయము రూ. 76,748. మొత్తం ఖర్చు రూ. 89, 842.

1925-26 సం॥ ప్రారంభపునిల్వ రూ. 41,659. రివెన్యూ ఎస్టి మేట్ల ప్రకారము మొత్తం అదాయము రూ. 1,54,598. (ప్రా॥ నిల్వలకు కొని) మొత్తం వ్యయము రూ. 141,195. 1926-27 సం॥ ప్రారంభపునిల్వ రూ. 18,408 ఉంచునని అంచనావేయబడినది. మొత్తం అంచనా అదాయము రూ. 95,104. అందు స్థిరమీద రూ. 210. మొత్తం ఖర్చు రూ. 90,924. సంవత్సరాంతమున నిల్వ రూ. 17,588 ఉండవని అంచనావేయబడినది.

నరసారావుపేట

(ఒక విలేఖరి)

ఘోర హత్య

జనవరి 19:—చాకల బజారునకు సమీపమున నున్న యొక్క హమన నొక ముత్తరాసు స్త్రీని సుమారు 5, 6 రోజుల క్రిందట రాత్రివేళ కొండలు హంతకులు చిత్రవధ గావించిరి. ఆమెను పూర్తిగా త్రాగునట్లు చేసి మంచముపై పరుండ నిచ్చి నోటిలోనికి గుడ్డలను కుప్పి కాలు చేతులు మంచమునకు బంధించి త్రాటితో గొంతు బిగించి యూపిరి దీసివట్టు విచారణాపై చెల్లియవచ్చినది. ఆమె వధువును సామ్యుల నన్నిటిని హరించుటచే సామ్యుకొంతకే యీ హత్య గావింపబడినట్లు కానవచ్చుచున్నది. పోలీసువారిరుగు పొలుగువారిని కొంతటి నరెట్టు జేసి విచారణ సల్పుచున్నారు.

కోట పు కొండ

సర్కారు వారిచే యుత్తరపు చేయబడిన ప్రకారము కోటపు కొండ వనూళ్లను తిరుగ యుత్తరపులు వచ్చు వఱకు తమస్వాధీనమందు నీలుజేసి యుంచుకొనుటకు గాను దేవాదాయముల అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగారు ముందు నర్సారావుపేటకు వచ్చి కొండకు వెళ్లి నారు. ఈవిషయమై సర్కారావుపేటలో విచారణ గూడ జరుగునని తెలియుచున్నది.

నాటకములు

శ్రీయత సంతోషరావుగారి సాయమున వెనుకటి సోమవారము రాత్రి మాయూరినాటకసంఘమువారు సావిత్రి ప్రదర్శించి సావిత్రి పాత్రధారణాను సుప్రసిద్ధులగు సంతోషరావుగారిని సత్కరించిరి. బహుస్కృత హాలు తయారైనది 2, 3 రోజులలో నాటలు ప్రారంభించెదరని తెలియుచున్నది.

న ర సా పు రం

(స్వకీయ విలేఖరి)

శెటిల్ మెంటు కమిషనర్ గారి రాక

జనవరి 19 - రెవిన్యూ బోర్డు మెంబరు శెటిల్ మెంటు కమిషనరుగారు అయిన మెక్ మెక్ కేట్ ఐ సి యస్ గారు శెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారు హోల్స్ నర్త్ వి సి యస్, అసిస్టెంట్ శెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారు ఫ్రైయర్ బెరన్ గార్లతో సహా మా గ్రామము దయచేసి మొన్న ఆదివారమురోజున మాపు రమందిరము నలంకరించిరి. అచ్చట రాబోవు శెటిల్ మెంటును గూర్చిని ప్రస్తుతపు రహితుల స్థితిగతుల గూర్చిని కొంతచర్చ జరిగినది. కొరగారి అభిప్రాయము రహితు లిప్పుడు ధనికులుగా యున్నారని పన్ను పొచ్చు చేయవచ్చునని అయివున్నది ఇందుకు మూడుకారణములు శెటిల్ మెంటు కమిషనరుగారు నూచించిరి. మొదటిది భూములలో వడ్లు పండించుకొనుటయే గాక రహితులు భూమిగట్టమీద పెసర మొదలగు మెరక పంట లను కూడా పండించి ధనికులగుచున్నారని రెండవది ధాన్యపు ధర పూర్వమున్న దాదాపు రెండు రెట్లయినదని ఇక మూడవది సామాన్య రహితాంగముకూడా మోటార్లమీదనే ప్రయాణము చేయుచున్నారని అయి ఉన్నది ఈనూతనలు మూడింటినిబట్టి రహితులు ధనికులై నారని ఊహించుట తప్పని రావు సాహెబు కొప్పర్ల ఎగ్జెక్యూటర్ అడ్వంకి సుబ్బారావుగారు మొదలగు గ్రామములోని గొప్ప రహితులు కొందరు రుజువు చేసిరిగాని అంతటితో ప్రజలు తలస్థముగా యందుట మేలు గాదని ఊహించుచున్నాను ప్రజలందరు ఏకగ్రీవముగా సమావేశమై రహితులయొక్క ప్రస్తుతపు స్థితిగతులను సహేతుకముగా రుజువుచేయు సారాంశముతో మహజరులను తయారుజేసి గౌరవ మెంటుకు పంపు టుచిత వనకొనుచున్నాను తూర్పు గోదావరిజిల్లావారకూడా దీనిలో కలసి పని చేయవలెనని కోరుచున్నాను. రేపు జరగబోవు తూర్పు పడమర గోదావరి జిల్లాల కాన్ఫరెన్సులో యీసంగతిని చర్చించి తగిన సమాధానము ను అధికారిలకు పంపుట మంచిది ఉపేక్షచేసిన పొచ్చు శెటిల్ మెంటురేట్లు మీద పడగలవు

బాలికాపాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులు

పూర్వము గౌరవ మెంటుక్రింద నున్న బాలికాపాఠశాలలను చాలావరకు గర్వ మెంటువారు లోకల్ బాడీసుకు వప్ప గించివేసిన సంగతి అందరకు విశదమే అయితే అట్లు వప్ప జెప్పేటప్పుడు ఉపాధ్యాయులకు ఏమాత్రపు హానియు కలుగ బోదని చెప్పి గౌరవ మెంటువారు రట్ల జేసిరి కాని ఆమాటలు శ్మశ్రుమయైనవి ఉపాధ్యాయులు మొరపెట్టుచున్నారు ఈపాఠశాలలను వప్పజెప్పే సమయములో ఉపాధ్యాయులకు అనభవ మునుబట్టి వేతనాభివృద్ధిజేయు ఆలోచన ఉన్నదట ఈ పాఠశాలలను వప్పజెప్పిన తరువాత అట్టి వేతనాభివృద్ధి యేర్పాటు కాంక్షను కాబడవటం కాని యీవేతనాభివృద్ధి లోకల్ బాడీసుకు వప్పజెప్పబడిన పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులకు మాత్రము వర్తింపలేదట ఎంత ఆవమానకరమో ఊహించుడు! పదిహేను పదిహేను సంవత్సరములనుండి గౌరవ మెంటు సౌఖ్యకీయులను ఉపాధ్యాయులను డబ్బులేని లోకల్ బాడీసుకు వప్పజెప్పి ఇక మీర్చుము మీదని గౌరవ మెంటు వారు తలపెట్టెను చూచుకొనుట ఎంత నిందాస్పదము! వీరికి తప్ప మిగతా ఉపాధ్యాయులకు పొచ్చుజీతము యేర్పాటు కాంక్షను జేయబడినవట వీరివేల గౌరవ మెంటువారికి యీసంగతులను తెలియబరచుచు మహజరును పెట్టిరి ఈ మహజరునుబట్టి పెద్ది రాజు ఎవ ఎవ సి గారు ఈవిద్యాశాఖ మంత్రిగారైన సర్ పొత్తోగారిని రాబోవు శాసనసభాసమావేశములో జబాబు చెప్పవలె నని కొన్నిప్రశ్నలను బంపిరి పెద్దిరాజుగారోగాక ఇతర సభికులుకూడా పెద్దిరాజుగారితో ఏకీభవించి యీ ఉపాధ్యాయుల దీనాలాపములను తొలగింప ప్రయత్నింతురు ఖాక యని కోరుచున్నాను.

నూతనపు జిల్లా మునసబుకోర్టుల జూరిస్టిక్ ను

సౌకనముగా ప్రకటింపబడిన జిల్లా మునసబుకోర్టుల జూరిస్టిక్ ను యేర్పాట్లు అసంతృప్తికరముగా నున్నవనియు, యువాదులలో ఆందోళన కలిగినది జిల్లాలో నుండు మునసబులను సలహాజీయక ఇట్టి అసంతృప్తికరము యేర్పాట్లు విందుట ఆశ్చర్యమును గలిగింపకమానదు ఒక్క ఉదాహరణ నిచ్చుచున్నాను మా మునసబుక్రింద నుండు పోహారు ఆచంట స్థిరాలను తేలుర మునసబు వేసిరి ఈరెండు స్థిరాలనల్ల మూడింటికి ఒకవంతు వ్యాజ్యములు దాఖలు కాబడుచున్నవట ఇక తమకు మునసబుకు ఇదివరకే పని జాతీగా నున్నది దాదాపు 5 లేక 6 వందల వ్యాజ్యములు దాఖలు కాబడుచుండగా ఇంకాబరువును తలుపుక వేయుట నవ్వలట గాదా! నరసాపురమునకు లేక తమకు అతిమధువున్న ఇంకు విషయమై న్యాయవాదులు జిల్లాజడ్జిగారి కు బోయి సంగతులు విశదపరచుచున్నారు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ జనవరి 21-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

దనియాల బా 1-1	ర 45 0 0	మొదలు	56 0 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు		మొదలు		వరకు
తునుము తెనాలిని	,,	ర 48	గలవి రు 14 0 0	15 0 0
నెల్లారిది	,,	డిటా	,, 15 8 0	16 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	,, 16 0 0	17 0 0
రాగులు	రా 164	బస్తా 1-1	,, 8 12 0	9 0 0
జవ్వలు	,,	,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు	బస్తా 1-1	ర 208	,, 18 8 0	18 8 0
పెసగలు	,,	డిటా	,, 18 0 0	14 0 0
పెసలు	,,	డిటా	,, 18 8 0	14 8 0
వినుములు	,,	డిటా	,, 15 8 0	17 0 0
ఉలలు	,,	ర 164	,, 8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

కువ్వలనూనె బా 1-1	,, 150 0 0	152 0 0
నెయ్యి మ 1-1	,, 14 0 0	28 0 0
కొండాపురంజేరునెనగవప్పకా 1-1	,, 58 0 0	59 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	54 0 0 56 0 0
జేరునెనగనూనెగానుగబా 1-1	గు 118	మొ.కానునె 108 0 0
ఆముదము బా 1-1	,,	100-102

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయవనుపు బా 1-1	,, 75 0 0	80 0 0
కూరవనుపు	,,	44 0 0 50 0 0
విరపకాయలు(గుంటూరివి)బా 1-1	,, 119 0 0	125 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మజుగు 1-1	రు 45,50	
కాశవాస్త్రీపాయకట్టు	,,	50,55
రెల్లము బా 1-1	రు 40 0 0	60 0 0
చింతమందు బా 1-1	,, 60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం బా 1-1	,, 80 0 0	84 0 0
చదరం	,, 88 0 0	42 0 0
రవుండు	,, 84 0 0	46 0 0

6. లోహములు

నండి 100 కులంకికు	,, 72 0 0	78 12 0
బంగారము, కులము 1-1	,, 21 4 0	21 8 0
సవరము 1-1	,,	18 5 6
ఇత్తడి బా 1-1	,, 245 0 0	248 0 0
రాగి డిటా	,, 275 0 0	276 0 0
అస్కాచక్కెర 225 పా 1 గలవి	,, 82 8 0	82 12 0

7. దూది

జోండాచెట్టుబారవ 1-1	రు 800 0 0	
వల్నాడు దూది	,, 215 0 0	

8. నూలు

మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె	1-1	,, 5 8 0
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె	1-1	,, 7 4 0
నూళ్లయేనుగ నెం 20		,, 8 14 0
నెం 20 యేన్ని సింహం	యీ పెట్టె	,, 9 4 0
నెం 22	,,	,, 9 12 7
నెం 12 1/2 థ చక్కెర		,, 7 10 0
నెం 14 1/2		,, 7 14 0
నెం 12 1/2		,, 7 0 0
నెం 12 1/2 కరిం.		,, 7 4 0

ఆశ్చర్యజ్యోతిషము

మీ భవిష్యత్తునుగూర్చి 7 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన సరియగుఫలములను తెలిపెదము 7 ప్రశ్నలకు చార్జి రు 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు రు 0-4-0 శాతకనకలు లేక ప్రశ్నవ్రాయు కాలమైనను తెలుపవలెను బాలజ్యోతిషాలయము, వెంగల్పట్టు, చోలింగరుపాస్టు (ఉత్తరఆర్కాడు జిల్లా.)

శ్రీశృంగారకాదంబరి

(ఉద్యతావ్యము 3500 ఉద్యములు)

సంస్కృత కాదంబరికి సరియైన యాంక్షికరణము పూర్వోత్తర భాగ సహితము

బల్లారి మునిసిపల్ మోన్యూలు ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులగు బ్రహ్మశ్రీ-వింజలపల్లి నరసాచార్యుల వారిచే రచింపబడి అద్భుత కథాసంఘాన పర్వనాసమేతము శృంగార రసభరితమునై యుప్పుచున్నది వెల పూర్తి కాలికోబైండు రు 3-0-0 సగము క్యాలికో రు 2-8-0

వావిళ్లప్రెస్, చాకల పేట, మద్రాసు లేక ఆంధ్రప్రదేశ్ కా ఆఫీసు 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

ప్రకటన

శ్రీ గజలక్ష్మి లాటరీ - చిననందిపాడు

14-1-26 తేదినగాని దరిమిలా మరియొక తేదీనగాని చీట్లు తీయబడవు ఆ ఉద్యమము ఆపడమైనది. చీట్లు కొన్నవారు వారి చీట్లను ఈదిగువ సంతకము చేసినవారి దగ్గరకు పంపినవిడల వారు చెల్లించినసొమ్ము తిరిగి వాషనుచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నాము నూతికట్టు కోటి వీరయ్య, పచ్చల బ్రహ్మయ్య, చిన నందిపాడు (బెజరరు

మంచితరుణము 60 రు. లాభము త్వరపడుడు

కొద్దిప్రతులుమాత్రమే యున్నవి

“శృంగారము” ఆంగ్లదేశమున ప్రధిగాంచిన కవి పుంగవుని శృంగారరస ముట్టిపడు నట్లు వ్రాసినపద్యరాజముగల గ్రంథము పుస్తకములో 4 అయిదు రూపాయల నోట్లున్న, ఒక 10 రుల నోట్లయించి నారము 0-5-0 తపాలా బిళ్లలు పంపి పుస్తకమును దెప్పించి కొని మీ అవృష్టమును పరిశీలించుకొనుడు

“కృష్ణపక్షము” సాహితీసమితి సభ్యులు చేపలపల్లి కృష్ణరామ్రావు బి. ఏ. గారిచేరచియింప బడిన ఖండికావ్యముల సంపుటను రెండు 5 రు నోట్లను, రెండు 10 రు నోట్లను పుస్తకములలో నుంచినారము వెల 1-8-0 రెండు పుస్తకములు తపాలాచార్జితో 2-0-0 రు

జి. యస్. శాస్త్రి అండు కొ, తపాలాపెట్టె నెం 110 మద్రాసు

ప్రకటన

శ్రీ కనకదుర్గాం బికాప్రైజ్ చీటి - పెదనందిపాడు

14-1-26 తేదినగాని దరిమిలా మరియొక తేదీనగాని చీట్లు తీయబడవు ఆ ఉద్యమము ఆపడమైనది చీట్లు కొన్నవారు వారిచీట్లను ఈ దిగువ సంతకముచేసినవారి దగ్గరకు పంపినవిడల వారు చెల్లించిన సొమ్ము తిరిగి వాషనుచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నాము. తుమ్మల కనకయ్య చౌదరి, పెదనందిపాడు (బెజరరు

అధిల బింబము

మొదటిభాగము దళపరి కాగితములు.

వెల రూ 0-8-0 224 పేజీలు పో 4 అ

ఇది ఆంగ్లో మహాకవి కెఫుం డెన్ షేక్స్ పియర్ మహాచరుణుడు రచించిన అత్యుత్కృష్టముగల అయిదవంతుల నాటకరాజమునకు కీ! కీ! రెంటాల వెంకటసుబ్బారావుగారి తేటతెనుగు పద్యములలో నాంధ్రీకరణము మహాభారతవైదిని బోలియుండును అత్యంత మనోహరము! కరుణారసపూరితము! ప్రపంచమున గల వివాదాత్మకమౌపకముల కెల్ల నిది తలకట్టని పండితాగ్రేసరులు సమ్యక్తించిన విషయము O he!o Universal తెప్పించుకొన్న ఆంధ్రవిద్యాధులకు డజను పుస్తకములు వెల రూ 4-8-0

కొలదిప్రతులు మాత్రము వున్నవి

తిరుగా అచ్చుపడనేరవు

విక్టోరియా డిపో, మైలాపూరు మదరాసు

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రప్ప 0-10-0; డజన్ 1-కి రప్ప 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

ఇదివరకు మా ప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసి

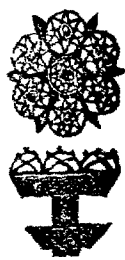
649-2

మానమకము, పనితనము, న్యాయము, మీకు విశదమగును

ప్రస్తుత నవనాగరికతకు తగినట్టి లోలములు, పువ్యరాగముల తోడులు, బేసరులు, క్లావరులు ముక్కుపుడుకులు అంటుపోగులు, పెండ్లి తిరుగుచేయులు, టీ పెట్టు, టెన్నిసుకప్పులు, అనేక విధములగు ఉంగరములు, బహుమాన పతకములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరుచ్చిన అతిథ్యులలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.

ముఖ్య గమనింపు:- సీమ పెండికి, సవరం బంగారుకు, మేలురకంపువ్యరాగములకు గారంటి యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో వైకమువాప నిచ్చెదము. 1821 ఉమ్మిడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి, నగల వర్తకులు, 25 చైనాబజార్ రోడ్డు, మద్రాసు.

2518

హిందూమత ప్రచారక గ్రంథములు

ప్రతివరకు తగ్గినపట్టిన వెల రు 1-8-0

బ్ర॥ ప్రభాకర ఉచూమహేశ్వర పండితులవారి హిందూ మతోపన్యాససారము. 195 కొట్ల సం॥కు పూర్వము హిందూ మతము కలదని తెలియు గణిత మేద, ప్రతిపచారమున దేవు డెటుల, నిండియుండెనో, అతడు త్రిమూర్తులగుట యెందుకో వారికి భార్యలు వాహనములేలనో, ఒడలికిని గుడికిని సంబంధ మేదో, గుడిలో శివునకు రూపము, భక్తునకు ప్రసాదమేల లే దో, బ్రాహ్మణాదిజాతుల జన్మస్థల మేదో వారడవకిష్టాదు లా జన్మమున బ్రాహ్మణులెట్లయిగో ద్రౌపది పంచపతుల వరించు టయు కర్మనిగోరి పతివ్రతయుగుటయు కుంతివ్యభిచరించి సంతతి బడయుటయు నెటుల ధర్మమో కాస్త్రముం జూపి యొప్పించు గ్రంథములు "మతప్రభ మతధర్మం మతశిఖ భగవత్తత్వం భగవ త్పూజ (0-8-0 నా) మతధ్వజం భగవత్ప్రీడ అమావాస్య భజన భగవద్ధ్యానం (0-2-0 నా) మతప్రభువు 0-5-0" అని పదికలవు.

హిందూమత ప్రచారక పంఠము
కొత్తూరు, గోదావరీజిల్లా.

స్టీల్స్ సెల్ వెటి

2263

ఇది 1882 సం॥ రమ్మ నందు కనికెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు వీడియు దీనిని మించుటకు పోలేదు. యిప్పుడే గవర్న మెంటు కంట్రాక్టరు గారైన రామకవిసన్ గారి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రిక వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గడ్డియుండి, తిరివేయుచుండెను. తక్షణమే మీ ఔషధమును వాడితిని. గడ్డి పోయినది. మొండి గాయుండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి." 2263 బుడి 1-కి ధర రప్ప 1-0-0.

టాకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
Collingwood & Co., Mount Road Madras

ప్రతాపక స్తూరిమాత్రలు

మిక్కిలిఘాటును నువాసనగలవి. తాంబూలములోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్ర లను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి రుచికరముగా నుండుటయే గాక, ఆశీర్వము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, వస్త్ర, ఉబ్బవము, కలరా, క్షేగు మొదలగు వ్యాధులను శుండించును. పతి గృహమం దుండవగినది. 250 మాత్రల నీలి 0-4-0. డజన్ నీలి 2 8-0 నా. ఆ. 6. వి. సి. ఏ. లందు 8.

ఆయుర్వేదముజు, పెరిడిసి, (కెట్ల దుడ్డు)

మైసూరు పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములో నొకటియగు లోకామయహర కస్తూరిమాత్ర ల యోగ్యతాపత్రములు

9. మ. జయంతిలాల్ అమృతలాల్ షా. సెడ్ అమృతలాల్ దామోదరదాస్, ఎల్లిస్ బ్రిడ్జ్ అహ మ్మదాబాద్ నుండి వ్రాసినది. తమరికస్తూరిమాత్రలు ఒకతూరి పువయోగించ వారు ఎప్పుడుమా దానినే వాడుదురని తమకు తెలియజేయ చాలాసంతోషముగానున్నది ఇంక 25 సీసాలను బంప ప్రాధాన.

10. మ. ఎ. డేవిడ్. హెడ్ మాస్టర్, హిందూరిజ్జ్ స్కూల్ దోనకొండ పి. బి. నెల్లూరు నుండి వ్రాసినది. తమరుబంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా బాగా పనిచేస్తున్నావని తెలియజేయ సంతోషించుచున్నాను. ఇంక 12 సీసాలను బంపకొరెనాను.

మ. రామచంద్రరావు, డి. పి. డబ్బూ గుమాస్తాహా కవుతరాం పి. బి. కృష్ణాపే, వీరు వ్రాసినది. తమరి కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకు, మరయు పెద్దవారికినీ చాలా పువయోగకరముగా నున్నవి. గ్రావున ఇంకనూ 12 సీసాలను బంపించవలెను.

11. మ. ఎ. చంగయ్య రెన్యూఇక్స్ కెక్టర్ చిక్లెత్ పి. కడప డిస్ట్రిక్టు తమరికస్తూరిమాత్రలు రోగముపైన అల్ప దుర్బలముగా పనిచేయుచున్నవి గావున, ఇంకను 6 సీసాలను బంపుము.

250 మండి 800 మాత్రలుగల సీసా వెల 4 అణాలు, పాస్తే కవేర పాస్తేతో 6 సీసాలకు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0 25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 అణాలవొప్పున అన్నియకాగములందును దొరకును.

(3)

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

విజయనగర నివాసులగు బ్రహ్మశ్రీమ దజ్జాడాది

భట్టనారాయణదాసుగారు విరచించిన

శ్రీ యథాధిక రామాయణము

పారికథారూపక పవ్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, సీతాకల్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, సుగ్రీవసఖ్యము, హనుమత్సంబోధము, సామ్రాజ్యసిద్ధియును నాతా శ్వసములు. పారికథాకాలక్షేపములకుం బనికివచ్చును. దీనివెల పోస్తేకాక రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి పనిసేవవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 2511

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. విచికారితో పనిలేదు. మాడుపులు లలో తప్పక నూము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూల మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము గంచనలైలము ఔస్సు 8-0-0 రెండుకు ప్యాకింగువగై రా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462 గంధర్వ ఫార్మసీ రామచంద్రాస్ గోదావరీజిల్లా.

వైన్ యంకు

ఫౌన్ టెంకాపాలు చిరకాలము చక్కగా వ్రాసినది. ఒక షేక్ యింకను నాగును ప్రతి గోరు చిరకాల విలగ లు కెట్లు వ్రాయుడు. 2473

వైన్ యంకువచ్చు, లిమిటెడ్, బెటిస్వాడ.

The Madras Races 1925-26.

చెన్న పురి పందెములు Notice.

విశరీతపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు తెలుపబడిన ప్రకారం స్థూపద్దులుగారు మార్చిరి.

రెండవ ఎక్స్ ప్రామీటింగు

మొదటిదినము

23-1-1926 తేది శనివారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

2 గంటలకు 2452

దంత శూల హరి

వెల సీసా 1 కి 0-8-0

దంతశూలకు కైత్యము, రసదట్టు, పుష్పిపన్నులు

దంతము మొదలగువి కారములు. నొప్పిలనోట మునులో తడి పెట్టిన నొప్పి వెలుపే పును. అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి